

eko-precyzja

**Raport z realizacji
„Programu Ochrony Środowiska
dla miasta Łomża na lata 2016 - 2020
z perspektywą do 2024 roku”**

za lata 2019-2020

Łomża 2021

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu

Spis treści

Wykaz skrótów.....	3
1. Wstęp.....	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Okres sprawozdawczy	4
1.3. Źródła danych	4
1.4. Zakres opracowania.....	5
2. Charakterystyka miasta Łomża	5
2.1. Położenie	5
2.2. Komunikacja.....	7
2.3. Demografia	8
2.4. Klimat.....	9
2.5. Gleby.....	11
2.6. Budowa geologiczna	11
2.7. Zasoby przyrodnicze	12
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża.....	14
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	14
3.2. Zagrożenia hałasem.....	40
3.3. Pola elektromagnetyczne	49
3.4. Gospodarowanie wodami.....	51
3.5. Gospodarka wodno-ściekowa	58
3.6. Zasoby geologiczne	69
3.7. Gleby.....	70
3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	73
3.9. Zasoby przyrodnicze	79
3.10. Zagrożenia poważnymi awariami	89
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	94
5. Ocena systemu monitoringu	96
6. Podsumowanie.....	99
Spis tabel.....	102
Spis rysunków.....	104

Wykaz skrótów

ARIMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ASGOK	Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
JCW	Jednolita część wód
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KPGO	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPZPO	Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów
MPA	Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu
MPEC	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Łomży
MPK	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Łomży
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OUG	Okręgowy Urząd Górniczy
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGO	Plan Gospodarki Odpadami
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PIP	Państwowa Inspekcja Pracy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POliŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POKza	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PZDR	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	Ramowa Dyrektywa Wodna
RIPOK	Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SOOŚ	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
UE	Unia Europejska
URE	Urząd Regulacji Energetyki
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Łomży nr 286/XXXIV/16 z dnia 14 grudnia 2016 r. Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska Miasta Łomża. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku* za lata 2019-2020 sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programie, określonych dla Miasta Łomża. Raport obejmuje okres od 1 stycznia 2019 r. – 31 grudnia 2020 r.

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z:

- Urzędu Miasta Łomża,
- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie,
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Białymstoku,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku,
- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku,
- Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Gazownia w Łomży,
- Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Łomży,
- Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Łomży,
- Nadleśnictwa Łomża,
- Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Łomży,
- Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

1.4. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

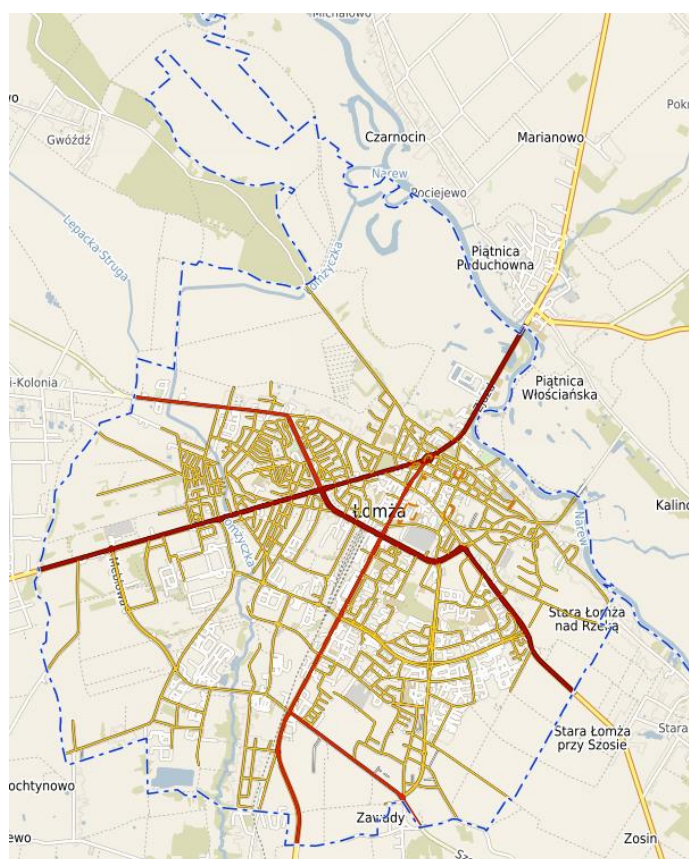
- Charakterystyka miasta Łomża.
- Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Łomża.
- Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Łomża.
- Ocena systemu monitoringu.
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka miasta Łomża

2.1. Położenie

Łomża jest miastem na prawach powiatu w północno-wschodniej Polsce. Znajduje się w zachodniej części województwa podlaskiego, nad rzeką Narew. Łomża to główny ośrodek gospodarczy, edukacyjny i kulturowy ziemi łomżyńskiej, obszaru zaliczanego do ostatnich w Europie terenów o nieskażonej przyrodzie i unikalnych walorach krajobrazowych.

Miasto liczy prawie 64 tysiące mieszkańców i zajmuje powierzchnię 3 271 ha. Łomża, usytuowana w odległości zaledwie 140 km od Warszawy i 75 km od Białegostoku.

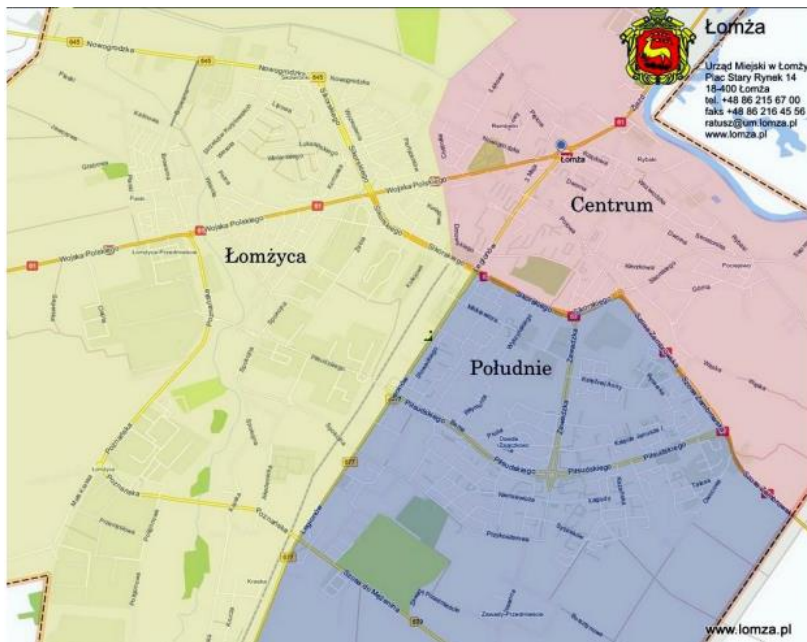

Rysunek 1 Granice miasta Łomża

źródło: <https://mlomza.e-mapa.net/>

Miasto podzielone jest na trzy dzielnice:

- Centrum,
- Południe,
- Łomżyca.

Rysunek 2 Podział administracyjny miasta
źródło: www.lomza.pl

Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego (1998) miasto Łomża umiejscowione jest w następujących jednostkach:

- megaregion – Pozaalpejska Europa Środkowa,
 - prowincja – Niż Środkowoeuropejski (31),
 - podprowincja – Niziny Środkowopolskie (318),
 - makroregion – Nizina Północnomazowiecka (318.6),
 - mezoregion – Dolina Dolnej Narwi (318.66),
 - mezoregion – Międzyrzecze Łomżyńskie (318.67).

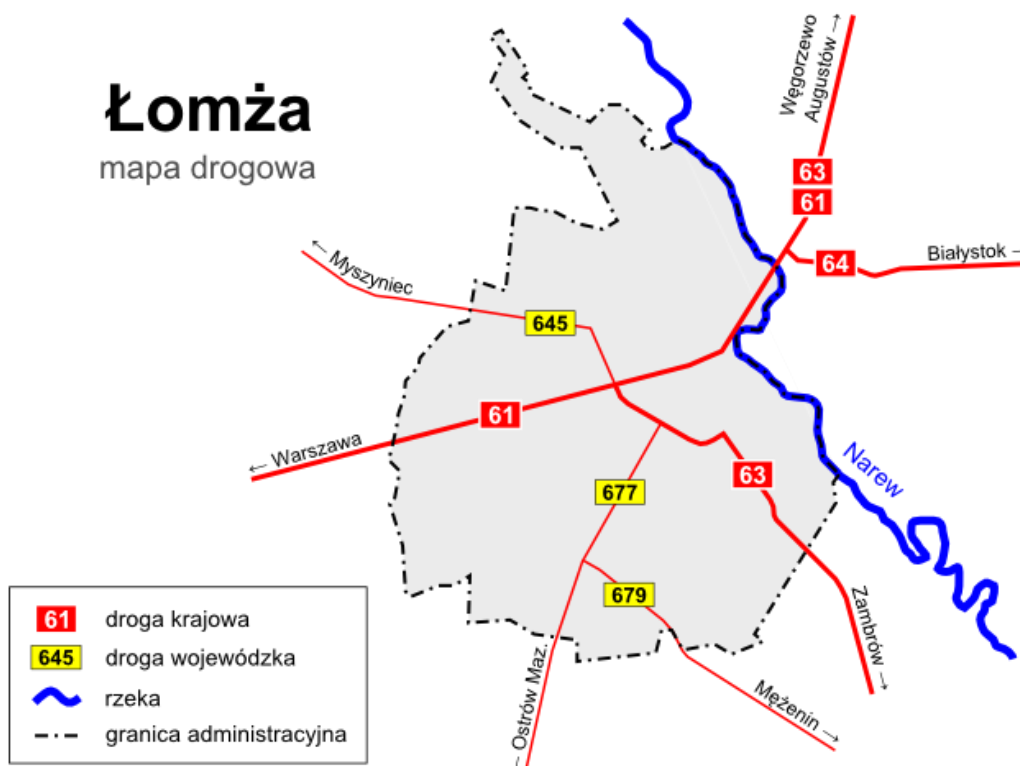
Rysunek 3 Położenie Łomży na tle mezoregionów
źródło: opracowanie własne

2.2. Komunikacja

Najważniejszymi drogami Łomży są przecinające miasto (przez większą część Łomży wiodą wspólnie) drogi krajowe nr 61 i 63.

- **DK61** to trasa o długości ok. 257 km, łącząca Warszawę i Augustów (województwo podlaskie). Mija m.in. Legionowo, Pułtusk, Ostrołękę i Grajewo.
- **DK63** ma długość 410 km i łączy granicę polsko-rosyjską w Rudziszkach (województwo warmińsko-mazurskie) i granicę państwa z Białorusią w Sławatyczach (województwo lubelskie). Droga biegnie m.in. przez Węgorzewo, Giżycko, Siedlce i Radzyń Podlaski.

Obie drogi łączą się w centrum Łomży na skrzyżowaniu Sikorskiego i Wojska Polskiego, po czym wspólnie będą przez miasto ul. Wojska Polskiego i opuszczają je, kierując się na północny-wschód.

Rysunek 4 Mapa drogowa miasta Łomża

źródło: Patryk Korzeniecki - praca własna

Przez Łomżę przebiegają także trzy drogi wojewódzkie. Wszystkie zaczynają tu swój bieg.

- **DW645** – startuje na skrzyżowaniu Sikorskiego i Wojska Polskiego, kieruje się ul. Sikorskiego na północny-zachód, do Myszynca w województwie mazowieckim. Ma długość 58 km.
- **DW677** – również startuje w centrum miasta, na pl. T. Kościuszki. Wiedzie na południowy zachód al. Legionów, do Ostrowi Mazowieckiej (województwo mazowieckie). Jej długość to 43 km.
- **DW679** – najkrótsza ze wszystkich, bo 30-kilometrowa droga łącząca Łomżę z Meżeninem. Startuje na południowych obrzeżach miasta, odbijając na wschód od wojewódzkiej 677-ki.

2.3. Demografia

Według danych GUS z 31 grudnia 2020 r., Łomża liczyła 62 573 mieszkańców i była pod względem liczby ludności trzecim (po Białymstoku oraz Suwałkach) miastem w województwie podlaskim, a także 65 spośród najludniejszych miast w Polsce.

Tabela 1 Dane demograficzne (stan na 31.12.2020r.).

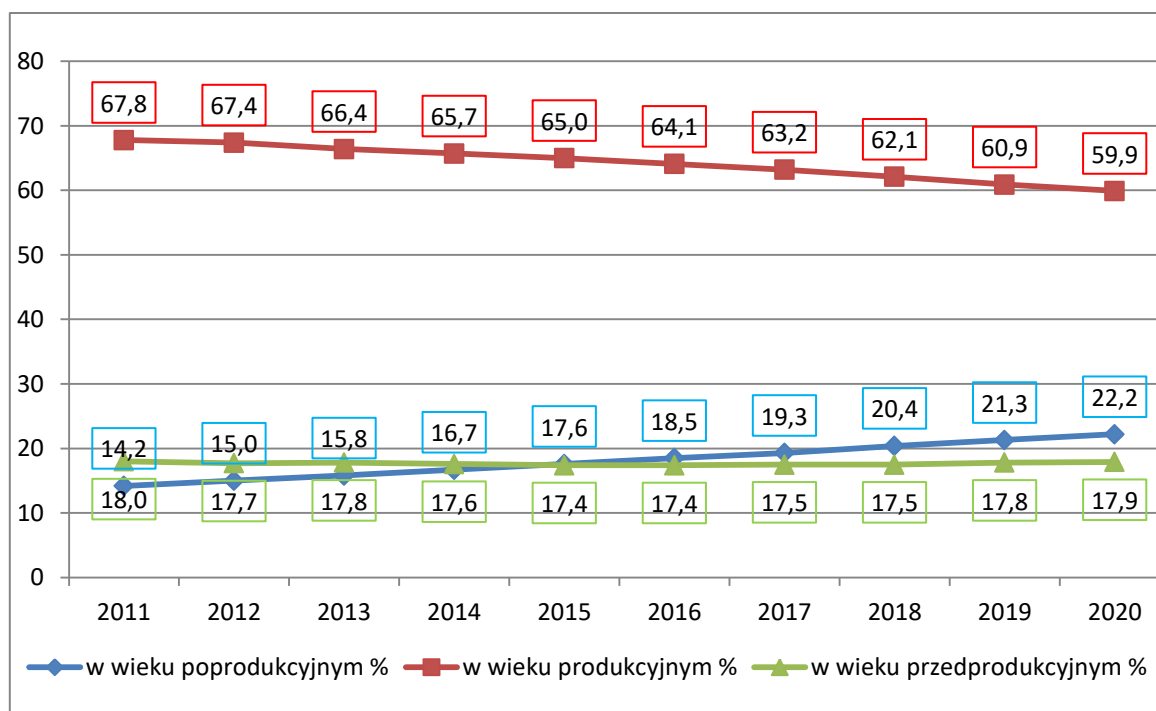
Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		
		2018	2019	2020
Ludność według miejsca zameldowania				
Liczba ludności (ogółem)	osoba	63 000	62 945	62 573
Liczba mężczyzn	osoba	30 034	29 969	29 793
Liczba kobiet	osoba	32 966	32 976	32 780
Wskaźnik ludności w mieście				
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	-236	-315	-331
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	osoba	-3,7	-5,0	-5,3
Saldo migracji zagranicznych	osoba	21	27	9
Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób	osoba	0,33	0,43	0,14
Ludność na 1 km ²	osoba	1 928	1 927	1 915
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	-1,5	-1,7	-5,9
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem				
W wieku przedprodukcyjnym	%	17,5	17,8	17,9
W wieku produkcyjnym	%	62,1	60,9	59,9
W wieku poprodukcyjnym	%	20,4	21,3	22,2

źródło: GUS

Tabela 2 Procesy demograficzne w mieście Łomża w latach 2011-2020.

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zagranicznych	Przyrost naturalny
2011	63 070	-300	-40	170
2012	62 812	-268	-11	72
2013	62 711	-178	-52	70
2014	62 779	-101	-25	158
2015	62 737	-88	0	47
2016	62 802	--42	19	91
2017	63 092	-55	21	163
2018	63 000	-236	21	166
2019	62 945	-315	27	160
2020	62 573	-331	9	-52

źródło: GUS

Rysunek 5 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

źródło: GUS, opracowanie własne

Z powyższych zestawień wynika, że liczba ludności w ostatnich latach systematycznie się zmniejsza. Zaobserwować można również starzenie się społeczeństwa przejawiające się w zwiększającej się dynamicznie populacji osób w wieku poprodukcyjnym na rzecz osób w wieku produkcyjnym. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

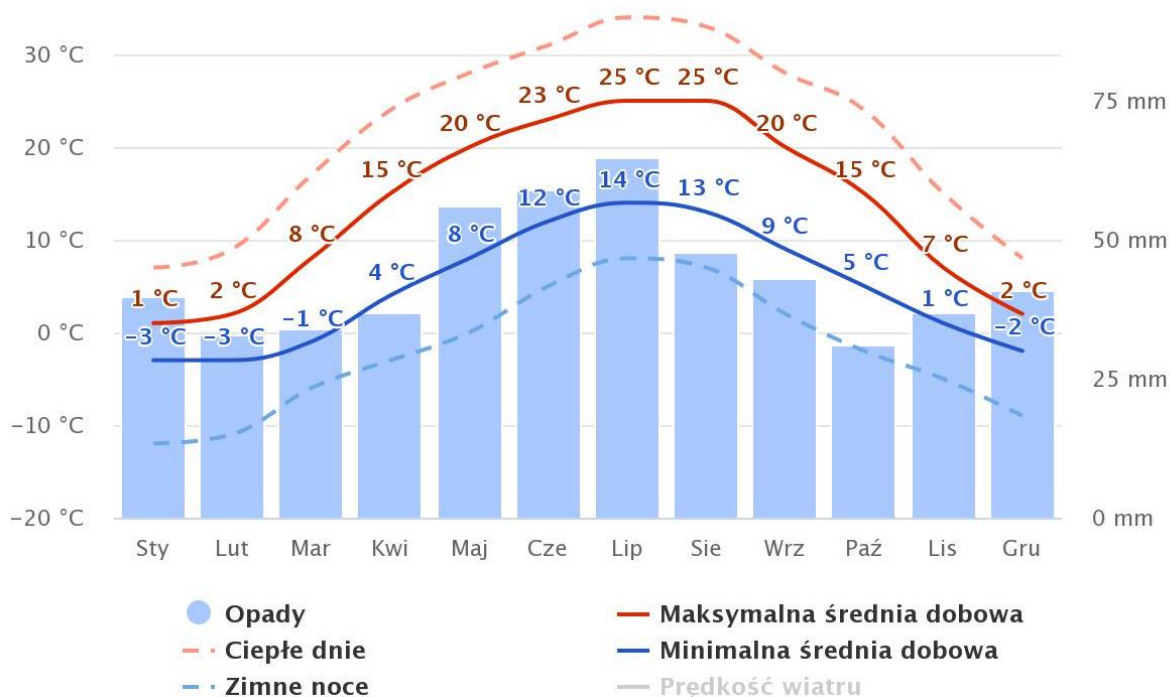
2.4. Klimat

Powiat Łomżyński posiada klimat o cechach przejściowych między bardziej kontynentalnym klimatem obszarów Niziny Północno podlaskiej, a przejawiającym się zimą pewne cechy klimatu morskiego obszarami Nizin Północno mazowieckich.

Średnia temperatura powietrza w porze zimowej waha się w przedziale 5-3 st. C, w lecie zaś około 17 st. C. Zimy są dłuższe (ponad 110 dni), a lata krótsze (do 90 dni).

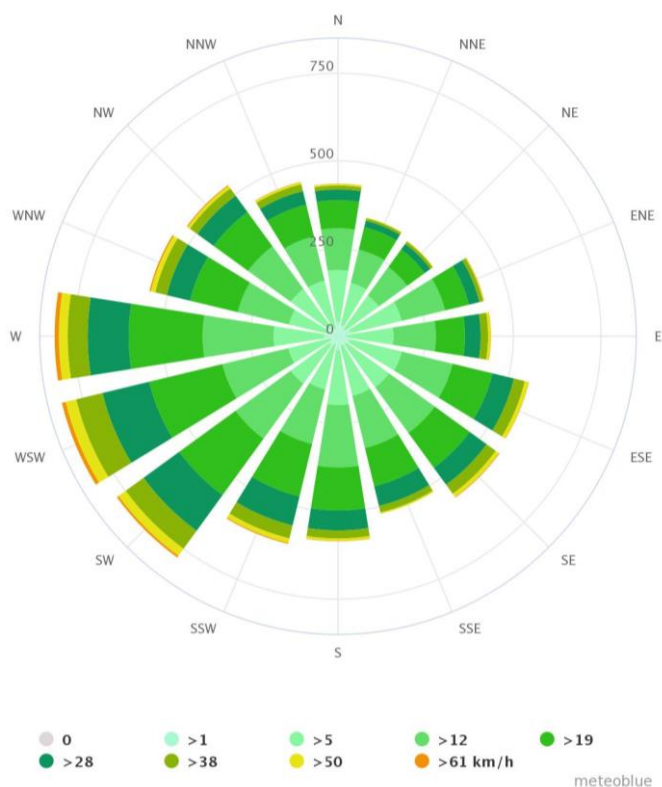
Występowanie opadów na terenie powiatu łomżyńskiego uzależnione jest od ogólnej sytuacji synoptycznej oraz od rzeźby terenu. Sumy roczne opadów przekraczają 520 mm. Przeważają opady okresu letniego, które stanowią ponad 65% sumy rocznej. Przeciętnie notuje się od 95 do ponad 100 dni z opadem powyżej 1,0 mm. Opady obfite (suma dobową powyżej 10 mm) występują w ciągu roku od 10 do 15 dni. Z nimi bardzo często związane są burze. Z zimowymi opadami związana jest pokrywa śnieżna. Pojawia się ona między 25 a 30 listopada i utrzymuje się nawet do 31 marca.

Na obszarze miasta Łomża występuje przewaga wiatrów z sektora południowo-zachodniego.

Rysunek 6 Średnie temperatury i opady występujące na terenie Miasta Łomża

źródło: <https://www.meteoblue.com/>

Rysunek 7 Róża wiatrów Miasta Łomża

źródło: <https://www.meteoblue.com/>

2.5. Gleby

Gleby na obszarze Łomży zostały wykształcone z plejstocenijskich piasków i glin oraz holocenijskich utworów rzecznych i bagiennych. Zróżnicowanie typów i rodzajów gleb wynika z różnego składu mechanicznego i zróżnicowanych stosunków wodnych. Gleby bielcowe i brunatne występują na wysoczyźnie, a w niższych partiach czarne ziemie. W dnach dolin rzecznych znajdują się mady piaszczyste, gleby torfowe oraz murszowe i murszowo-torfowe. W dnach dolin denudacyjnych i obniżeń oprócz czarnych ziem fragmentarycznie występują gleby zmurszałe.

Południowo – wschodnia część miasta charakteryzuje się najkorzystniejszymi warunkami glebowymi. Na obszarach tych występują zwarte i dość rozległe kompleksy gleb, z przewagą klas IIIb, IVa i IVb gruntów ornych, zlokalizowane z bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy miasta. Tereny o nieco słabszych warunkach glebowych zlokalizowane są fragmentarycznie w zachodniej i w południowo – zachodniej części. Na terenach tych występują przede wszystkim gleby klasy IVb gruntów ornych. Niekorzystne warunki glebowe charakteryzują zachodnią część miasta (obszar wysoczyzny oraz starsze partie tarasów Narwi i Łomżyczki). Przeważają tu gleby klas V, ubogie w składniki pokarmowe, o nieuregulowanych stosunkach wodnych.

2.6. Budowa geologiczna

Pod względem geograficznym Łomża zlokalizowana jest w obrębie Międzyrzecza Łomżyńskiego i Doliny Dolnej Narwi wchodzącej w skład Niziny Północno-mazowieckiej. Rzeźba obszaru miasta Łomży związana jest z akumulacyjną działalnością najmłodszego stadia zlodowacenia środkowopolskiego oraz akumulacyjno-erozyjną działalnością wód lodowcowych i rzecznych w okresie zlodowacenia bałtyckiego. Dominującą formą terenu jest wysoczyzna morenowa falista, silnie zdenudowana (zwłaszcza w części południowej), wyniesiona około 110 - 145 m n.p.m., o przeważających spadkach 5 %, ogólnym nachyleniu w kierunku dolin rzecznych. W północno-wschodniej części terenu wysoczyzna opada do doliny Narwi wysoką, stromą krawędzią, natomiast na zachodzie, południowym zachodzie opada łagodnie zarówno ku dolinie Narwi jak i dolinie Łomżyczki.

Południowo-zachodni fragment wysoczyzny jest niższy, a jego wysokość wynosi 110-125 m n.p.m. Powierzchnię wysoczyzny urozmaica szereg różnorodnych form terenu. Wyróżnić należy:

- strefę krawędziową o wysokości względnej 20 - 40 m, o przeważających spadkach 10 - 15 %, występującą po obu stronach przełomowego odcinka Narwi; powierzchnia strefy krawędziowej podlega silnej erozji, jest rozcięta głębokimi dolinkami i rozcięciami erozyjnymi;
- wzniesienia moreny czołowej występujące w południowej części terenu o wysokościach bezwzględnych powyżej 140 m n.p.m. i o wysokościach względnych przekraczających 20 m i spadkach terenu w przewadze 5 - 10 %;
- doliny erozyjno-denudacyjne - głęboko wcięte, mające strome zbocza, bywają na ogół suche i tylko okresowo prowadzić mogą cieki epizodyczne; często zakończone są stożkiem napływowym, w południowo-zachodniej części omawianego terenu mają wyrównany profil podłużny i są słabo wcięte;
- doliny fluwialno-denudacyjne, o płaskich, wyraźnych często podmokłych dnach, wykorzystywane są przez cieki stałe, rzadziej okresowe.

Pierwotna rzeźba znacznej części obszaru wysoczyzny jest zmieniona wskutek zainwestowania miejskiego, przemysłowego i komunikacyjnego. Północną część omawianego obszaru zajmuje rozległa dolina Narwi, a zachodnią dolina Łomżyczki. W obrębie dolin można wyróżnić dwa poziomy tarasu erozyjnego. Starszy poziom wyniesiony jest na wysokość 110 -115 m n.p.m. i około 12 - 17 m nad poziom lustra wody w rzece, młodszy na wysokość 100 - 105 m n.p.m. i 2 - 7 m nad poziom wody w Narwi. Powierzchnia tarasów jest prawie płaska, łagodnie nachylona w kierunku doliny. W obrębie krawędzi tarasów spadki dochodzą do 15%, lokalnie powyżej 15%.

2.7. Zasoby przyrodnicze

Na zasoby i walory przyrodnicze miasta składają się obszary, które są objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody oraz przepisów odrębnych. Ponadto na terenie miasta występują obiekty i obszary, które stanowią cenny zasób przyrodniczy i środowiskowy miasta, przez co również kształtują strukturę Łomży.

Obszary objęte prawną ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody:

1) Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi

W granicach miasta powierzchnia parku wynosi 20,6 ha i zgodnie z rejestrem gruntów stanowi jedynie wody płynące. Celem powołania parku jest ochrona zalewowych terenów doliny Narwi, która wyróżnia się występowaniem wielu rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt oraz unikatowych wartości krajobrazowych

2) Obszar Chronionego Krajobrazu Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi

Został utworzony w celu zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów o różnych typach ekosystemów z licznymi meandrami i starorzeczami. W granicach administracyjnych miasta OChK zajmuje powierzchnię 675,5 ha (ok. 2% powierzchni miasta).

3) Obszary Natura 2000

Na terenie miasta znajdują się następujące obszary sieci Natura 2000:

- Przelomowa Dolina Narwi (PLB 200008) – obszar specjalnej ochrony ptaków, którego granica przebiega północną granicą miasta, na rzece Narew;
- Dolina Dolnej Narwi (PLB 140014) – obszar specjalnej ochrony ptaków, w granicach miasta obejmuje obszar łąk potocznie zwany Pulwy, położony między ulicą Zjazd, Groblą do Lasu Jednaczewskiego i zajmuje obszar 624,5 ha;
- Ostoja Narwiańska (PLH 200024) – specjalny obszar ochrony siedlisk, obszar o znaczeniu wspólnotowym, obejmujący kilka płatów: w granicach administracyjnych miasta obejmuje obszar łąk potocznie zwany Pulwy, odcinek rzeki Narew i jej dopływu – rzekę Łomżyczka, oraz odcinek rzeki Narew wzdłuż granicy Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Dolina Narwi.

4) Pomniki Przyrody

Na terenie miasta znajduje się 12 pomników przyrody wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. Wykaz pomników przyrody przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Wykaz pomników przyrody na terenie miasta Łomża

Lp.	Lp. (nr ew.)	Rodzaj obiektu pomnikowego	Gatunki drzew w pomniku	Data uznania	Lokalizacja
1.	136	drzewo	buk zwyczajny	12.03.1993 r.	Park im. Jakuba Wagi
2.	137	drzewo	lipa drobnolistna	12.03.1992 r.	Park im. Jakuba Wagi
3.	138	drzewo	lipa drobnolistna	12.03.1992 r.	Park im. Jakuba Wagi
4.	139	drzewo	lipa drobnolistna	12.03.1992 r.	Park im. Jakuba Wagi
5.	140	drzewo	lipa drobnolistna	12.03.1992 r.	Park im. Jakuba Wagi
6.	141	drzewo	lipa drobnolistna	12.03.1992 r.	Park im. Jakuba Wagi
7.	142	drzewo	lipa drobnolistna	12.03.1992 r.	Park im. Jakuba Wagi
8.	135	drzewo	wiąz polny	12.03.1992 r.	Ul. Wesola
9.	78	drzewo	jesion wyniosły	26.10.1982 r.	Park przy ul. Wojska Polskiego
10.	84	drzewo	buk zwyczajny	26.10.1982 r.	Park Ludowy przy al. Legionów
11.	85	drzewo	dąb szypułkowy	26.10.1982 r.	Park Ludowy przy al. Legionów
12.	131	aleja lipowa	12 lip	31.12.1985 r.	Teren przy ul. Kopernika

źródło: RDOS

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża

Realizacja działań wyznaczonych w Programie została zaprezentowana z podziałem na obszary interwencji, cele, kierunki interwencji i zadania. Stopień realizacji zadań opisany został strzałkami:

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
 ↔ - zadanie ciągle ↓ - zadanie nie zrealizowane

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 29 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tabela 4 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza			
Kierunek interwencji: Modernizacja transportu w kierunku transportu niskoemisyjnego			
1.	Zakup niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki transportowe	↑
2.	Zakup pojazdów spełniających najnowsze normy emisji spalin w celu zastąpienia starszych wysłużonych pojazdów	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↑
Cel: Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza			
Kierunek interwencji : Opracowanie i aktualizacja programów w zakresie ochrony powietrza			
3.	Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej oraz planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz ich realizacja (w tym inwentaryzacje emisji gazów cieplarnianych)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża	↔
Cel: Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza			
Kierunek interwencji: Monitoring powietrza			
4.	Uruchomienie linii alarmowych w ramach kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w instalacjach indywidualnych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża	↓
5.	Realizacja Państwowego Monitoringu w zakresie jakości powietrza atmosferycznego (w tym obserwacja poziomu ozonu w środowisku i prowadzenie działań zmierzających do jego redukcji)	Zadanie monitorowane: RWMS w Białymstoku	↑
6.	Modernizacja infrastruktury i urządzeń do monitorowania powietrza	Zadanie monitorowane: RWMS w Białymstoku	↑
7.	Opiniowanie projektu uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↑
8.	Opiniowanie planów działań krótkoterminowych w ochronie powietrza ustalonych przez marszałka	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↑

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Łomża za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
9.	Wydawanie pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza, orzekanie o ich cofaniu, wygaśnięciu lub ograniczeniu	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
10.	Przyjmowanie zgłoszeń od prowadzących instalacje, z których emisja nie wymaga pozwolenia oraz określanie wymagań w zakresie ochrony środowiska dotyczących eksploatacji instalacji	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
11.	Wydawanie decyzji administracyjnych na uczestnictwo w systemie handlu emisjami dla przedsiębiorców, których instalacje są objęte tym systemem	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
12.	Nakładanie obowiązku prowadzenia w określonym czasie pomiarów poziomów substancji lub energii wprowadzanych do środowiska, w tym gdy nastąpiło przekroczenie standardów emisji	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
13.	Przenoszenie lub odmowa przeniesienia praw i obowiązków wynikających z pozwoleń na zainteresowanego nabyciem instalacji	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
14.	Zobowiązanie podmiotu prowadzącego instalację do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego, w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
15.	Nakładanie obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego.	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
16.	Nakazywanie /wstrzymywanie użytkownika instalacji prowadzonej przez osobę fizyczną w ramach zwykłego korzystania ze środowiska, z której emisja nie wymaga pozwolenia, w razie stwierdzenia naruszenia warunków decyzji określającej wymagania dotyczące eksploatacji tej instalacji lub w przypadku gdy osoba fizyczna nie dostosowała się do wymagań decyzji.	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
Cel: Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza			
Kierunek interwencji: Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu			
17.	Akcje informacyjne, wydanie broszur i ulotek, organizacja spotkań oraz imprez upowszechniających wykorzystanie OZE, konieczność ograniczenia „niskiej emisji” i adaptacji do zmian klimatu	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	↔
Cel: Poprawa efektywności energetycznej			
Kierunek interwencji: Rozbudowa przesyłowej i dystrybucyjnej sieci ciepłowniczej i gazowej			
18.	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci ciepłowniczej i infrastruktury towarzyszącej	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, MPEC w Łomży	↑
19.	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci gazowej i infrastruktury towarzyszącej	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, PSG Sp. z o.o. oddział w Białymstoku	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa efektywności energetycznej			
Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i prywatnym, w tym termomodernizacja, wymiana oświetlenia i wymiana źródeł ciepła na sprawniejsze			
20.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynkach użyteczności publicznej i budynkach prywatnych)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, mieszkańcy	↑
21.	Budowa energooszczędnych budynków	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↔
22.	Wymiana nieefektywnych kotłów na nowe o wyższej sprawności	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, MPEC w Łomży, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↑
23.	Modernizacja istniejących kotłowni w kierunku wykorzystania odnawialnych źródeł energii i odzysku energii	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, MPEC w Łomży, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↑
24.	Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, zarządcy dróg	↑
25.	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża, instytucje publiczne, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↑
26.	Działania skutkujące wzrostem efektywności energetycznej procesów i obiektów (w tym wdrażanie systemów sterowania energią i rekuperacja)	Zadanie monitorowane: ZOZ, przedsiębiorcy	→
27.	Budowa/ przebudowa systemów oczyszczania spalin w procesach produkcyjnych (w tym w produkcji energii elektrycznej i ciepłej)	Zadanie monitorowane: MPEC w Łomży, przedsiębiorcy	↓
Cel: Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu			
Kierunek interwencji: Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych (słońca, wiatru, wody, biomasy i biogazu) do produkcji energii elektrycznej i ciepłej			
28.	Instalacja kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, mikroinstalacji wiatrowych w budynkach użyteczności publicznej i gospodarstwach domowych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, instytucje podległe, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↑
29.	Budowa biogazowni oraz wysokosprawne wytwarzanie energii ciepłej i elektrycznej w kogeneracji	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe Urzędowi Miasta	↑

1. Zakup niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego
2. Zakup pojazdów spełniających najnowsze normy emisji spalin w celu zastąpienia starszych wysłużonych pojazdów

Zadanie było realizowane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Łomży sp. z o.o. i polegało na wymianie taboru autobusowego. W 2019 r. zakupiono:

- 2 używane minibusy Karsan Jest+ spełniające normy spalin EURO5,
- 2 autobusy Marki BMC NEOCITY 8.5 o normie emisji spalin EURO 6.

3. Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej oraz planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz ich realizacja (w tym inwentaryzacje emisji gazów cieplarnianych)

W 2019 r. podjęto Uchwałę nr 79/VIII/19 aktualizującą „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Łomża” przyjęty Uchwałą nr 115/XVII/15 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28.10.2015 r. w sprawie uchwalenia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Łomża”.

Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) jest strategicznym dokumentem, który wyznacza kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Łomży na lata 2014-2020, w zakresie działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych w takich obszarach jak: transport publiczny i prywatny, budownictwo i mieszkalnictwo, gospodarka przestrzenna, energetyka i oświetlenie, gospodarka odpadami, gospodarka wodno-ściekowa oraz informacja i edukacja. Plan został opracowany w celu przedstawienia koncepcji działań służących poprawie jakości powietrza na terenie miasta Łomży, w tym ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (głównie CO₂) i ograniczenia niskiej emisji przez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcję zużycia energii finalnej i poprawę efektywności energetycznej.

4. Uruchomienie linii alarmowych w ramach kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w instalacjach indywidualnych

W analizowanym okresie Urząd Miejski Miasta Łomża nie realizował zadania.

5. Realizacja Państwowego Monitoringu w zakresie jakości powietrza atmosferycznego (w tym obserwacja poziomu ozonu w środowisku i prowadzenie działań zmierzających do jego redukcji)

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973), oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa podlaskiego wyznaczono 2 strefy:

- Aglomeracja Białostocka (kod strefy: PL2001),
- strefa podlaska (kod strefy: PL2002), do której należy miasto Łomża.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2018, poz. 1119). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Na terenie miasta Łomża znajduje się stacja pomiarowa przy ul. Sikorskiego 48/94 (kod stacji: PdLomSikorsk).

W roku **2019** badaniom podlegały następujące substancje:

- dwutlenek azotu **NO₂**,
- pył **PM₁₀**,
- pył **PM_{2.5}**,
- dwutlenek siarki **SO₂**,

W roku **2020** badaniom podlegały następujące substancje:

- Benzo(a)piren **B(a)P** (PM₁₀),
- dwutlenek azotu **NO₂**,
- pył **PM₁₀**,
- pył **PM_{2.5}**,
- dwutlenek siarki **SO₂**,

Wyniki oceny jakości powietrza:

Celem rocznej oceny jakości powietrza, jest dokonanie klasyfikacji stref w województwie podlaskim, z uwzględnieniem kryteriów dotyczących poszczególnych normowanych zanieczyszczeń. Klasyfikacji za lata 2019-2020 dokonano głównie w oparciu o wyniki pomiarów intensywnych, traktowanych jako priorytetowe, prowadzonych w sieci monitoringu jakości powietrza. Dla zobrazowania rozkładów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, w ocenie dodatkowo wykorzystano wyniki modelowania matematycznego, wykonanego w skali kraju przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy oraz metody szacowania.

1) Dwutlenek siarki **SO₂**

Wartości parametrów ocenianych dla dwutlenku siarki nie zostały przekroczone. Kompletności serii pomiarowych, na stanowisku spełniały wymagania określone dla pomiarów intensywnych.

Tabela 5 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów **SO₂ na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2019 r.**

Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	L>350 (S1)	25 maks. (S1) [µg/m ³]	L>125 (S24)	4 maks. (S24) [µg/m ³]
PL2002	strefa podlaska	PdLomSikorsk	Łomża Sikorskiego 48/94	automatyczny	94	0	21	0	15

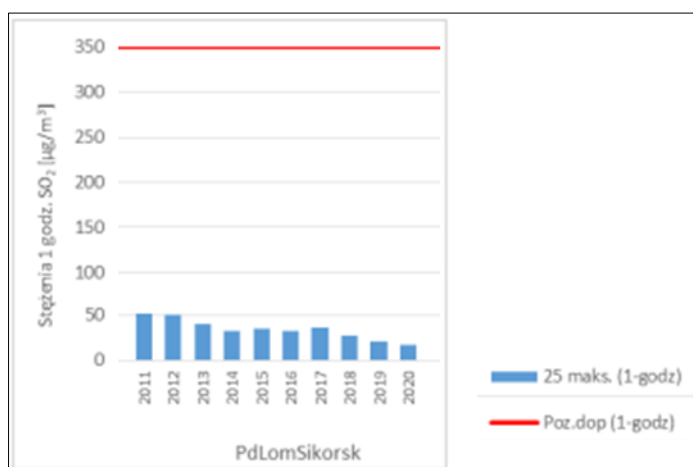
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Tabela 6 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów SO₂ na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2020 r.

Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	L>350 (S1)	25 maks (S1) [µg/m ³]	L>125 (S24)	4 maks. (S24) [µg/m ³]
PL2002	strefa podlaska	PdLomSikorsk	Łomża Sikorskiego 48/94	automatyczny	98	0	17	0	10

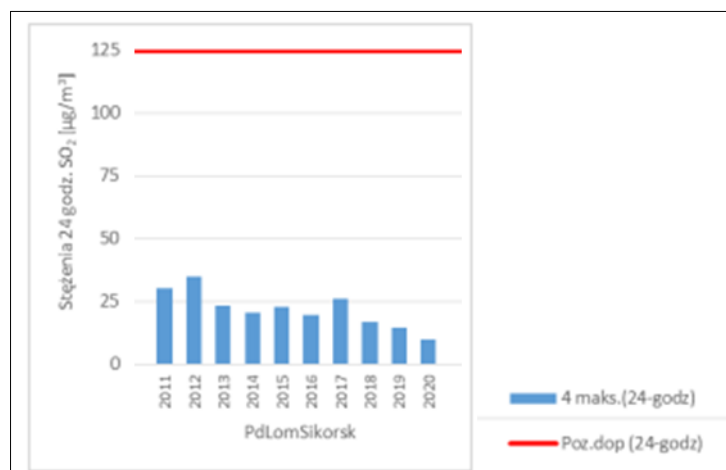
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Na wykresach poniżej przedstawiono wartości charakterystyk rocznych odpowiadających kryteriom oceny, na poszczególnych stanowisku pomiarowym przy ul. Sikorskiego 48/94 w Łomży w roku podlegającym ocenie, na tle wielolecia.

Rysunek 8 Przebieg 25 maksymalnej wartości godzinowej stężenia SO₂ na tle poziomym dopuszczalnego w latach 2011 – 2020

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Rysunek 9 Przebieg 4 maksymalnej wartości godzinowej stężenia SO₂ na tle poziomym dopuszczalnego w latach 2011 – 2020

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Na podstawie przedstawionych zestawień, rysunków i klasyfikacji wyniku, że na terenie Miasta Łomża od 10 lat nie występowały problemy z dotrzymaniem obowiązujących standardów dla dwutlenku siarki.

2) Dwutlenek azotu NO₂

Wartości parametrów ocenianych dla dwutlenku azotu nie zostały przekroczone.

Tabela 7 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów NO₂ na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2019 r.

Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	Średnia Sa [µg/m ³]	L>200 (S1)	19 maks. (S1) [µg/m ³]
strefa podlaska	PdLomSikorsk	Łomża Sikorskiego 48/94	automatyczny	99	13	0	65

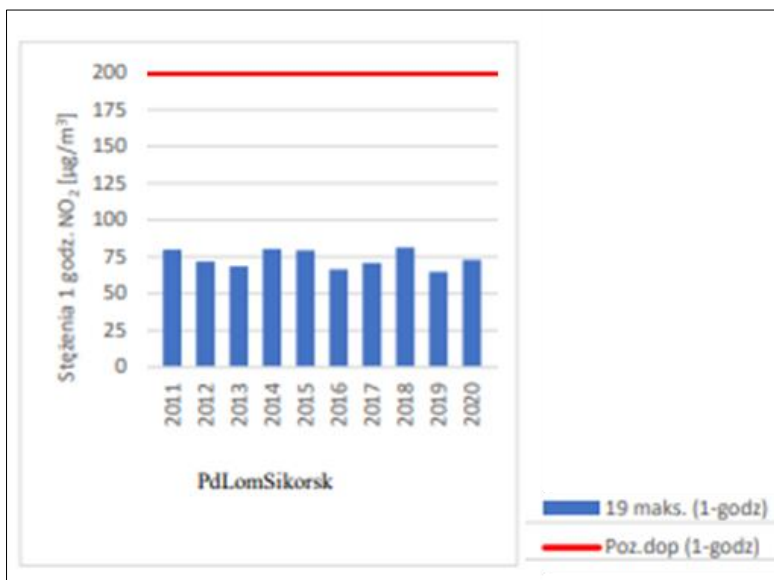
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Tabela 8 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów NO₂ na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2020 r.

Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	Średnia Sa [µg/m ³]	L>200 (S1)	19 maks. (S1) [µg/m ³]
strefa podlaska	PdLomSikorsk	Łomża Sikorskiego 48/94	automatyczny	98	13	0	73

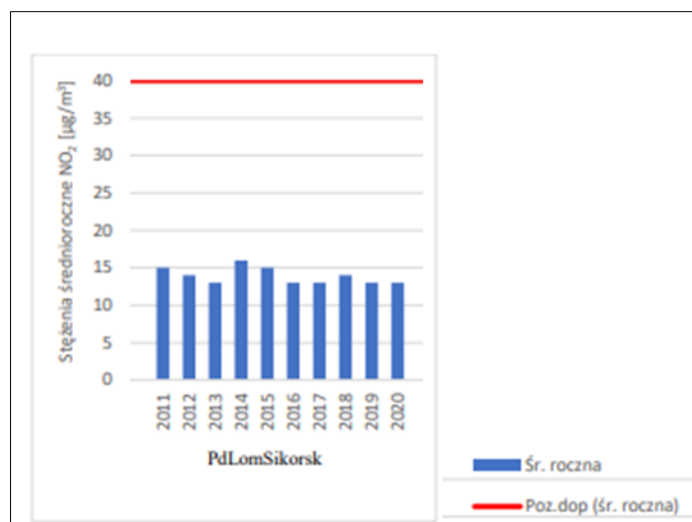
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Na wykresach poniżej zestawiono przebieg 19 maksymalnej wartości jednogodzinnej zanieczyszczenia NO₂, na tle wartości dopuszczalnej wynoszącej 200 µg/m³, na stacji pomiarowej w Łomży w latach 2011-2020.

Rysunek 10 Przebieg 19 maksymalnej wartości 1-godzinowej stężenia NO₂ na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011 – 2020

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Rysunek 11 Przebieg wartości średniej rocznej stężenia NO₂ na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011-2020.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Wartości średnioroczne nie przekroczyły wartości dopuszczalnej. Na terenie Łomży nie ma problemów z dotrzymaniem standardów określonych dla dwutlenku azotu. Mierzone stężenia utrzymują się na tym samym, niskim poziomie.

3) Pył PM10

Dozwolona liczba dni (35) przekraczania wartości dobowej (50 µg/m³) została przekroczona. W Łomży wystąpiło 39 dni z przekroczeniem wartości dopuszczalnej dla doby (w 2019 r. zanotowano 15 dni; w 2018 r. było ich 34).

Tabela 9 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów stężenia pyłu PM10 na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2019 r.

Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	Średnia Sa [µg/m ³]	L>50 (S24)	36 maks. (S24) [µg/m ³]
PL2002	strefa podlaska	PdLomSikorsk	Łomża Sikorskiego 48/94	manualny	94	24	15	39

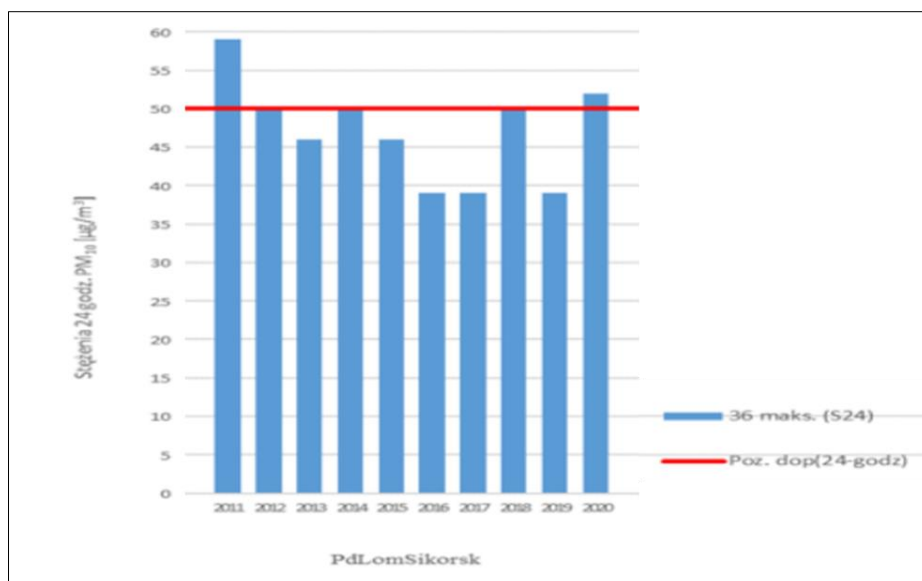
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Tabela 10 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów stężenia pyłu PM10 na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2020 r.

Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	Średnia Sa [µg/m ³]	L>50 (S24)	36 maks. (S24) [µg/m ³]
PL2002	strefa podlaska	PdLomSikorsk	Łomża Sikorskiego 48/94	manualny	98	29	39	52

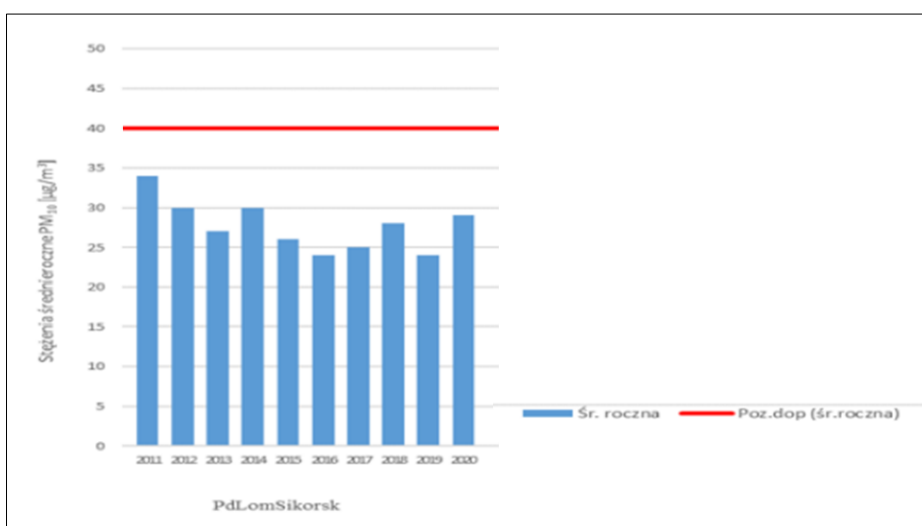
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Na wykresach przedstawiono parametry charakteryzujące stężenia pyłu zawieszzonego PM10 (przebieg 36-go stężenia oraz stężenia rocznego).

Rysunek 12 Przebieg 36 maksymalnej wartości 24-godzinowej stężenia pyłu PM10 na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011-2020

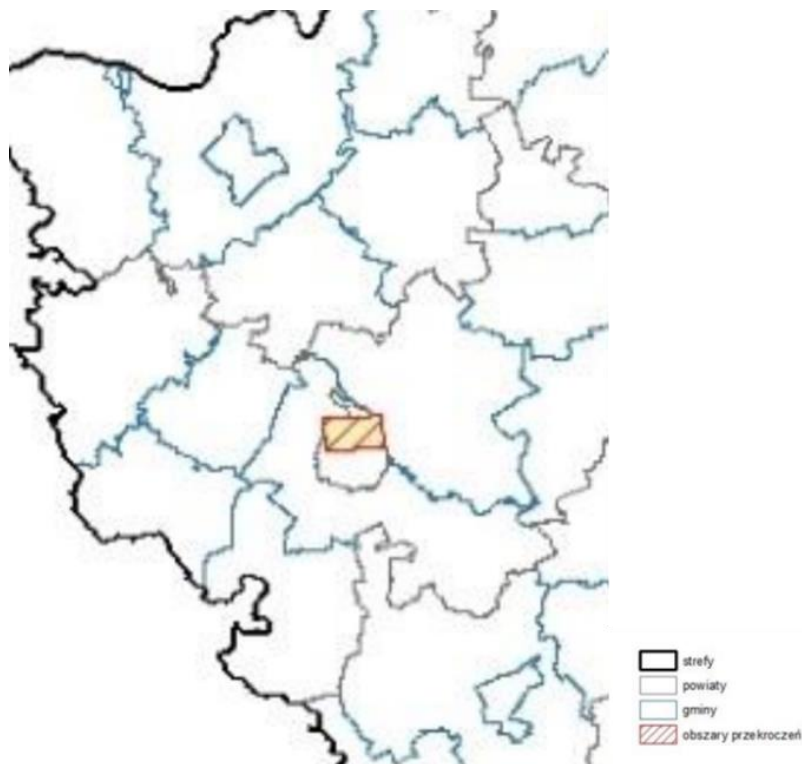
źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim*

Rysunek 13 Przebieg wartości średniej rocznej stężenia pyłu PM10 na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011-2020

źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim*

Przebieg wartości średniorocznego stężenia pyłu zawieszonego PM10 w latach 2011-2020 wskazuje na brak problemów z dotrzymaniem dopuszczalnego poziomu dla stężenia średniorocznego tego zanieczyszczenia w mieście Łomża.

Rysunek 14 Zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia; 2020 r.
 źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

4) Pył PM2.5

Na stacji w Łomży rokrocznie stwierdzano przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 dla obu faz I i II.

Tabela 11 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów pyłu PM2,5 na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2019 r.

Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	Średnia Sa [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
PL2002	strefa podlaska	PdLomSikorsk	Łomża Sikorskiego 48/94	manualny	98	21

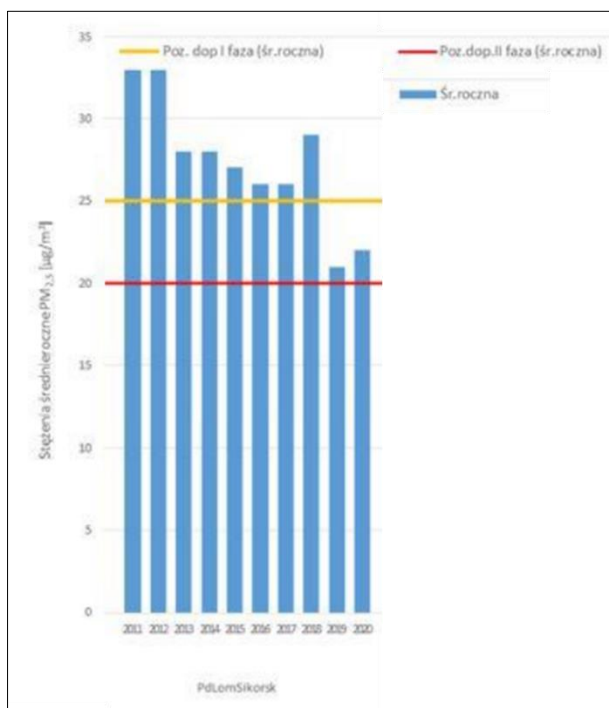
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Tabela 12 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów pyłu PM2,5 na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2020 r.

Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	Średnia Sa [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
PL2002	strefa podlaska	PdLomSikorsk	Łomża Sikorskiego 48/94	manualny	98	22

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Na poniższym wykresie przedstawiono parametry charakteryzujące stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5}.

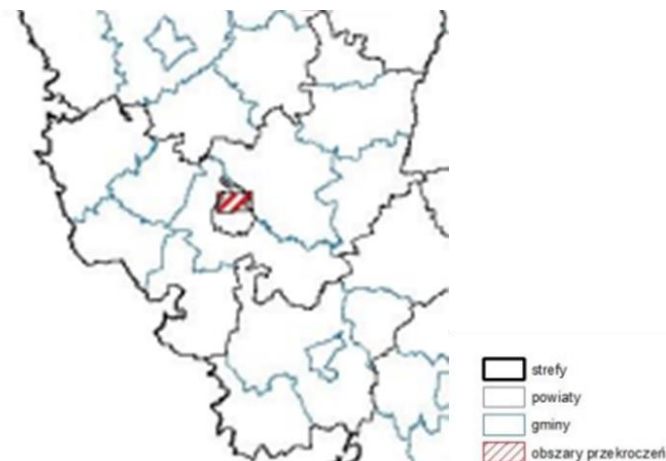
Rysunek 15 Przebieg wartości stężenia średniego rocznego pyłu PM_{2,5} na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011-2020.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Rysunek 16 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} (II faza) określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie podlaskim w 2019 r.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Rysunek 17 Zasięg obszarów przekroczeń średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2.5 określonego ze względu na ochronę zdrowia; 2020 r.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

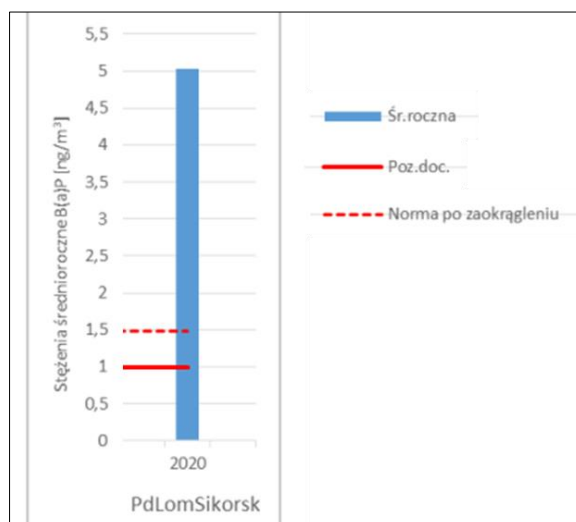
5) Benzo(a)piren w pyłe PM10

Zawartość benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 w mieście Łomża przekroczyła, określoną normą, wartość poziomu docelowego.

Tabela 13 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi.

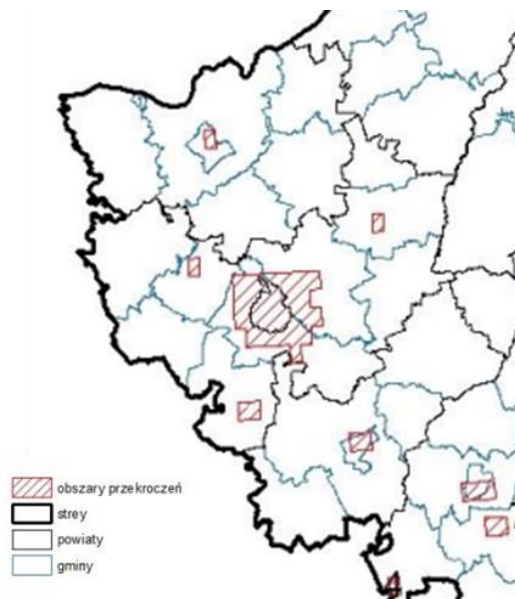
Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	Średnia Sa [ng/m ³]
PL2002	strefa podlaska	PdLomSikorsk	Łomża Sikorskiego 48/94	manualny	98	5

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Rysunek 18 Przebieg wartości średnich rocznych stężeń benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011-2020.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Rysunek 19 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu określonego ze względu na ochronę zdrowia, 2020 r.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

OZON O₃

Ocenę strefy podlaskiej w roku 2019 przeprowadzono na podstawie wyników ze stacji w Augustowie oraz ze stacji w Borsukowiznie (stacja pozamiejska).

Tabela 14 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów ozonu na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2019 r.

Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	L>120 (S8max_d)	L>120 (S8max_d)3L
PL2002	strefa podlaska	PdAugustoZdrMOB	Augustów-mobilne	automatyczny	99	7	7,0
PL2002	strefa podlaska	PdBorsukowiz	Borsukowizna-Wiejska	automatyczny	99	9	6,7

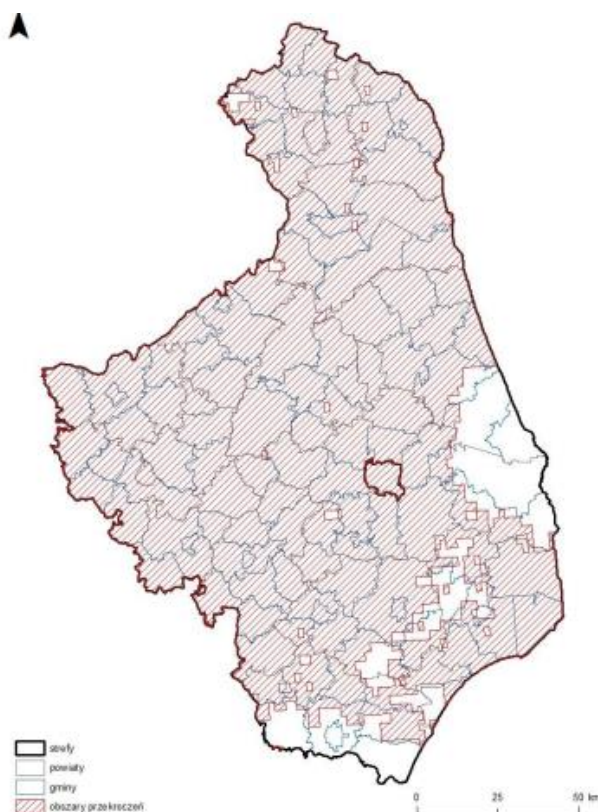
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Ocenę strefy podlaskiej w roku 2019 przeprowadzono na podstawie wyników ze stacji w Borsukowiznie (stacja pozamiejska).

Tabela 15 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów ozonu na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2020 r.

Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Kompletność [%]	L>120 (S8max_d)	L>120 (S8max_d)3L
PL2002	strefa podlaska	PdBorsukowiz	Borsukowizna-Wiejska	automatyczny	99	0	6

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim

Rysunek 20 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie podlaskim w 2020 roku.

źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim*

Podsumowanie

Ocenę jakości powietrza i obserwację zmian dokonano w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w strefach, które sklasyfikowano na podstawie poziomów substancji w powietrzu oraz poziomów dopuszczalnych z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomów docelowych oraz poziomów celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2012, poz. 1031) zmienione przez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2019 r. poz. 1931) Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

- **poziom dopuszczalny** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany,
- **poziom docelowy** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie,
- **poziom celu długoterminowego** oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Tabela 16 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza.

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM ₁₀ , pył PM _{2.5} ołów Pb (zawartość w PM ₁₀) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM ₁₀), kadm Cd (zawartość w PM ₁₀), nikiel Ni (zawartość w PM ₁₀), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM ₁₀)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

źródło: GIOŚ

Tabela 17 Wyniki klasyfikacji strefy podlaskiej, w której zlokalizowane jest miasto Łomża, dla poszczególnych zanieczyszczeń.

Wskaźnik	2019	2020
Dwutlenek siarki	A	A
Dwutlenek azotu	A	A
Pył zawieszony PM ₁₀	A	C
Pył zawieszony PM _{2,5}	A ¹	C1 ²
Benzo(a)piren	A	C
Ozon	A ³	A ¹

źródło: GIOŚ

¹⁾ Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny II faza, strefa podlaska uzyskała klasę C1

²⁾ Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefa podlaska uzyskała klasę A

³⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

6. Modernizacja infrastruktury i urzędzeń do monitorowania powietrza

W grudniu 2019 r. zadanie realizował Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku. Zgodnie z Wykonawczym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na rok 2020, na stacji w Łomży, ul. Sikorskiego 48/94 zostało uruchomione manualne stanowisko pomiarowe pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu B(a)P. Sprzęt zapewniło Centralne Laboratorium Badawcze. Inwestycja była finansowana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

7. Opiniowanie projektu uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza

8. Opiniowanie planów działań krótkoterminowych w ochronie powietrza ustalonych przez marszałka

W 2020 r. przyjęto uchwałę nr XIX/236/2020 w sprawie „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej”. Zainteresowane osoby mogły uzyskać wgląd do ww. dokumentów w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego w Białymstoku oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Istniała możliwość składania uwag i wniosków do przedmiotowej dokumentacji. W ramach konsultacji społecznych odbyło się spotkanie konsultacyjne w dniu 12.02.2020 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Urząd Miejski w Łomży uczestniczył w procesie konsultacji.

9. Wydawanie pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza, orzekanie o ich cofaniu, wygaśnięciu lub ograniczeniu

W roku 2020 zostało wydane pozwolenie przedsiębiorstwu budowlanemu UNIBEP S.A. w Bielsku Podlaskim dla instalacji do produkcji mas bitumicznych zlokalizowanej przy ul. Wojska Polskiego 177E w Łomży.

10. Przyjmowanie zgłoszeń od prowadzących instalacje, z których emisja nie wymaga pozwolenia oraz określanie wymagań w zakresie ochrony środowiska dotyczących eksploatacji instalacji

W raportowanym okresie zostały przyjęte przez Urząd Miejski w Łomży dwa zgłoszenia dotyczące w/w zadania.

11. Wydawanie decyzji administracyjnych na uczestnictwo w systemie handlu emisjami dla przedsiębiorców, których instalacje są objęte tym systemem

W 2019 r. zostały wydane dwie decyzje administracyjne, natomiast w 2020 r. wydano trzy.

12. Nakładanie obowiązku prowadzenia w określonym czasie pomiarów poziomów substancji lub energii wprowadzanych do środowiska, w tym gdy nastąpiło przekroczenie standardów emisji

Zadanie jest wykonywane na bieżąco przez Urząd Miejski w Łomży. W raportowanym okresie nie było konieczności jego realizowania.

13. Przenoszenie lub odmowa przeniesienia praw i obowiązków wynikających z pozwoleń na zainteresowanego nabyciem instalacji.

Zadanie jest wykonywane na bieżąco przez Urząd Miejski w Łomży. W raportowanym okresie nie było konieczności jego realizowania.

14. Zobowiązanie podmiotu prowadzącego instalację do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego, w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko

Zadanie jest wykonywane na bieżąco przez Urząd Miejski w Łomży. W raportowanym okresie nie było konieczności jego realizowania.

15. Nakładanie obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego.

Zadanie jest wykonywane na bieżąco przez Urząd Miejski w Łomży. W raportowanym okresie nie było konieczności jego realizowania.

16. Nakazywanie /wstrzymywanie użytkownika instalacji prowadzonej przez osobę fizyczną w ramach zwykłego korzystania ze środowiska, z której emisja nie wymaga pozwolenia, w razie stwierdzenia naruszenia warunków decyzji określającej wymagania dotyczące eksploatacji tej instalacji lub w przypadku gdy osoba fizyczna nie dostosowała się do wymagań decyzji.

Zadanie jest wykonywane na bieżąco przez Urząd Miejski w Łomży. W raportowanym okresie nie było konieczności jego realizowania.

17. Akcje informacyjne, wydanie broszur i ulotek, organizacja spotkań oraz imprez upowszechniających wykorzystanie OZE, konieczność ograniczenia „niskiej emisji” i adaptacji do zmian klimatu

W latach 2019-2020 przeprowadzano różne akcje informacyjne, wydawano broszury i ulotki, organizowano spotkania oraz imprezy upowszechniające wykorzystanie OZE, konieczność ograniczenia „niskiej emisji” i adaptacji do zmian klimatu:

- Spektakl ekologiczny dla dzieci pt.: „Czarownica Niska Emisja”;
- Miejski Dom Kultury Dom Środowisk Twórczych w Łomży - „Makulatura to nie śmieć” – dzieci uczą się ponownego wykorzystania makulatury, twórczy recykling, nauka prawidłowych postaw proekologicznych;
- Zespół Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących nr 7 szkolne warsztaty pn.: „Szczepnij żywność i środowisko naturalne” – warsztaty mające na celu promowanie wśród młodzieży i dzieci szkół podstawowych prawidłowe zachowanie na rzecz ochrony środowiska i zdrowia;
- Konkurs ekologiczny dla szkół podstawowych organizowany przez Zakład Gospodarki Odpadami „Baterie, zużyty sprzęt elektroniczny, makulatura dla ekologii to nie bzdura, każda szkoła je segreguje życie ziemi ratuje” przeprowadzony w Szkołach Podstawowych nr 1, 9 oraz 10;

- Akcje edukacyjne w szkołach i przedszkolach w 2020 roku przeprowadzone:
 - przez Miejski Dom Kultury Dom Środowisk Twórczych w Łomży - „Makulatura to nie śmieć - POWIETRZE”;
 - przez Zespół Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących nr 7 pn.: „Szczepnij żywność i środowisko naturalne”.

18. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci ciepłowniczej i infrastruktury towarzyszącej

W raportowanym okresie zadanie realizowało Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Łomży. Koszt inwestycji w latach 2019-2020 wyniósł 1 573 318,97 zł. Zadanie finansowane ze środków własnych przedsiębiorstwa.

Miejski System Ciepłowniczy wg. stanu na dzień 31.12.2020 r. stanowi:

- źródło wytwarzania – instalacja energetycznego spalania w Ciepłowni Miejskiej w Łomży przy ulicy Ciepłej 16 o mocy zainstalowanej 138,5 MW, 91% paliwo węglowe, 9 % paliwo biomasowe,
- sieć ciepłownicza o długości 79,54 km i pojemności zładu około 6 005 m³,
- węzły ciepłownicze w ilości 881 sztuk.

W roku 2019 Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Łomży prowadziło prace m.in. na sieciach magistralnych wykonanych w technologii kanałowej – przebudowa w technologii rur preizolowanych, budowa nowych preizolowanych odcinków sieci ciepłych i przyłączy ciepłych. Wybudowano nowe odcinki sieci ciepłowniczej: rozdzielczej i przyłączy w technologii preizolowanej o łącznej długości **1 107,50 mb**.

Tabela 18 Wykaz przebudowanych sieci kanałowych w 2019 r.

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb]
1.	Przebudowa odcinka sieci magistralnej Dn 400 przy ul. Sikorskiego	400/630	85,00
SUMA			85,00

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2019

Tabela 19 Wykaz wybudowanych sieci preizolowanych 2019 r.

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb]
1.	Sieć rozdzielcza ul. Dworcowa	80/200	15,00
		100/225	45,00
2.	ul. Szmaragdowa, bud 13,15 (Development)	80/200	8,5
3.	Zawadzka Katyńska (osiedle za venedą)	125/250	124,00
4.	Zawadzka Katyńska (rozbudowa o dalszy odcinek)	125/250	18,00
5.	ul. Ks. Janusza (S. M. Perspektywa)	125/250	82,00
6.	Sieć ciepła w obszarze: Zawadzka, Ks. Anny, Sz. Zambrowska	200/355	67,00
7.	Sieć ciepła rozdzielcza ul. Kazańska	200/355	146,00
8.	Sieć ciepła w obszarze: Zawadzka, Ks. Anny, Sz. Zambrowska	100/255	112,00
SUMA			617,50

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2019

Tabela 20 Wykaz nowych podłączeń w 2019 r.

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb]
1.	ul. Al. Legionów, Budynek handlowo-usługowy nr !A	80/200	24,50
2.	ul. Zawadzka Katyńska (osiedle za venedą) Budynek B	40/125	5,00
3.	ul. Zawadzka Katyńska (osiedle za venedą) Budynek C	40/125	21,00
4.	ul. Zawadzka Katyńska (osiedle za venedą) Budynek D	40/125	78,00
5.	ul. Dworcowa (Dworzec Przesiadkowy)	40/125	5,50
6.	ul. Sybiraków 24 (bud. Przedszkola-Development)	40/125	16,00
7.	ul. Szmaragdowa, bud. 11 (Development)	65/160	16,00
8.	ul. Szmaragdowa, bud. 13 (Development)	65/160	27,50
9.	ul. Szmaragdowa, bud. 15 (Development)	65/160	37,00
10.	ul. Zawadzka, bud. Handlowo-usługowy (Development)	65/160	23,00
11.	ul. Ks. Janusza(S. M. Perspektywa)	65/160	5,00
12.	ul. Pileckiego, Spokojna (PIANPOL TEX)	50/140	41,50
13.	ul. Długa 11 (dz. nr 10374/1)	32/125	47,00
14.	ul. Ks. Anny (dz. Nr 12064/159 – budynek usług)	25/110	25,00
15.	ul. Mickiewicza 55	25/110	23,50
16.	ul. Niepodległości 13	25/110	24,00
17.	ul. Sikorskiego 227 (UM)	25/110	66,00
18.	ul. Dworna 5A	25/110	1,00
19.	ul. Broniewskiego 1B (Pawilon handlowy)	25/110	3,50
SUMA			490,00

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2019

Na terenie Miasta Łomża wykonano:

Tabela 21 Podsumowanie sieci ciepłowniczej w 2019 r.

Rodzaj sieci	Długość [mb]
Sieci magistralne	85,00
Sieci rozdzielcze	614,50
Przyłącza	490,00
RAZEM	1192,50

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2020

W roku 2020 służby techniczne MPEC prowadziły prace zarówno na istniejących sieciach rozdzielczych wykonanych w technologii kanałowej - przebudowa na sieci w technologii rur preizolowanych, jak i w zakresie budowy nowych odcinków sieci ciepłych i przyłączy ciepłych w technologii rur preizolowanych.

Poniżej w tabelach przedstawiono wszystkie przeprowadzone działania. W roku 2020 przebudowano i wybudowano nowe odcinki sieci ciepłowniczej: rozdzielczej i przyłączy w technologii rur preizolowanych, o łącznej długości **1 070 mb**.

Działania inwestycyjne i modernizacyjne podejmowane w miejskiej Spółce ciepłowniczej w roku 2020 prowadzone były równolegle, w wymienionych poniżej obszarach.

Tabela 22 Wykaz przebudowanych sieci rozdzielczych, z kanałowych na preizolowane w 2020 r.

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb]
1.	Przebudowa odcinka sieci magistralnej Dn 400 przy ul. Sikorskiego	200/355	55,00
SUMA			55,00

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2020

Tabela 23 Wykaz wybudowanych sieci preizolowanych w 2020 r.

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb]
1.	Zawadzka (SM PERSPEKTYWA	250/450	7,50
		200/355	250,00
2.	Reymonta	150/315	250,00
3.	Zawadzka-Katyńska sieć ciepła zasilająca budynku Veranda Park (Development Grodzki)	125/250	32,00
4.	Al. Piłsudskiego (ESKULAP, PIANPOL i AMAROTTO)	80/200	12,00
5.	ul. Dworna	80/200	69,00
		65/160	43,00
		50/140	47,00
		40/125	8,00
		40x2/180	17,00
SUMA			635,50

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2020

Tabela 24 Wykaz nowych połączeń w 2020 r.

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb]
1.	Al. Legionów, Sikorskiego (Karwowski, Pawilon B) 8	80/200	34,00
2.	ul. Zawadzka 52 (Development Zacharzewski)	80/200	77,50
3.	ul. Reymonta 7A (ŁSM)	65/160	14,00
4.	ul. Zawadzka (SM PERSPEKTYWA)	65/160	12,00
5.	ul. Rządowa 10	50/140	30,50
6.	ul. St. Rynek Hala Targowa	40/125	12,50
7.	Al. Piłsudskiego 82 AMAROTTO Sp. z o.o	32/125	14,50
8.	ul. Spokojna 11	32/125	36,00
9.	Pl. Niepodległości (KRUS)	32/125	34,50
10.	Al. Legionów 145c (Henryk Miller)	25/110	22,00
11.	ul. Mickiewicza 53 (Piechocińscy)	25/110	7,00
12.	ul. Dworna 6	65/165	31,00
13.	ul. Dworna 8	32/125	19,00
14.	ul. Dworna 10	32x2/180	17,50
15.	ul. Dworna 11	32x2/180	5,50
16.	ul. Dworna 13	32x2/160	11,00
17.	ul. Dworna 15	25/110	8,00
SUMA			386,5

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2020

Na terenie Miasta Łomża wykonano:

Tabela 25 Podsumowanie 2020 r.

Rodzaj sieci	Długość [mb]
Sieci rozdzielcze - przebudowa	55,00
Sieci rozdzielcze – budowa nowych	635,50
Przyłącza – budowa nowych	386,50
RAZEM	1077,00

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2020

19. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci gazowej i infrastruktury towarzyszącej

Realizacją zadania w analizowanych latach zajmowała się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o. Oddział Zakład Gazowniczy w Białymstoku.

W 2019 roku wybudowano gazociągi średniego ciśnienia o łącznej długości 2 825,37 m oraz przyłącza gazowe średniego ciśnienia w ilości 227 szt. o łącznej długości 1 470,34 m.

Natomiast w 2020 roku wybudowano gazociągi średniego ciśnienia o łącznej długości 1 875 m oraz przyłącza gazowe średniego ciśnienia w ilości 128 szt. o łącznej długości 1 517,12 m.

Inwestycje były finansowane ze środków własnych Spółki.

20. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynkach użyteczności publicznej i budynkach prywatnych)

W raportowanym okresie realizowany był projekt „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynku komunalnego w mieście Łomża (Zespół Szkół Specjalnych - M. Skłodowskiej Curie 5, Przedszkole Publiczne nr 9, Kamienica Wojska Polskiego 15/17)”.

Adresatami projektu byli mieszkańcy Łomży, w tym podobszaru nr 1, który stanowi centrum Miasta, wyznaczony w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023, uczniowie i rodzice, oraz pracownicy Zespołu Szkół Specjalnych przy ul. M. Skłodowskiej Curie 5, dzieci i rodzice oraz pracownicy Przedszkola Publicznego nr 9, użytkownicy mieszkań kamienicy zlokalizowanej przy ul. Wojska Polskiego 15/17.

Celem termomodernizacji budynków był szereg usprawnień technicznych umożliwiających w ogólnej mierze zmniejszenie zużycia energii, które obniżą koszty użytkowania ww. obiektów, a także podniosą komfort użytkowania poprzez wyeliminowanie ryzyka niebezpieczeństwa dla zdrowia i życia użytkowników.

1) Termomodernizacja i modernizacja Przedszkola Publicznego nr 9

Zadanie inwestycyjne w Przedszkolu Publicznym nr 9 zostało podzielone na dwa etapy i wyłonieni byli dwaj generalni wykonawcy:

- AND – BUD Andrzej Kulasiński, ul. Błękitna 14, 07 – 410 Ostrołęka,
- URBI PROJEKT Artur Wojciech Tośka, ul. Romualda Traugutta 10 lok. U 9, 06-100 Pułtusk.

Modernizacja budynku Przedszkola Publicznego nr 9 przy ul. Bolesława Prusa 11A w Łomży była realizowana przez firmę: AND – BUD Andrzej Kulasiński, ul. Błękitna 14, 07-410 Ostrołęka. Prace wykonane zostały na podstawie umowy nr WIR.272.19.2020 zawartej w dniu 26. 02. 2020 r. i Aneksu nr 1 z dnia 29.06.2020 r. Odbiór końcowy wykonanych robót odbył się 28.08.2020 r.

W zakres wykonywanych prac wchodziło:

- wydzielenie klatek schodowych ewakuacyjnych poprzez wykonanie ścianek oddzielenia pożarowego i montaż drzwi p.poż do sal lekcyjnych,
- podział budynku przedszkola ścianami oddzielenia pożarowego na strefy,
- montaż nowych okien i drzwi p.poż zgodnie z projektem,
- wykonanie podziału i remontu łazienek przy salach lekcyjnych (wymiana okładzin ściennych i podłogowych, wymiana urządzeń, montaż nowych drzwi i montaż uchwytów dla niepełnosprawnych,
- wykonanie modernizacji pomieszczenia pionu żywieniowego (wykonanie nowych okładzin ściennych i podłogowych, montaż nowego wyposażenia kuchni),

- wymianę dźwigu towarowego w pionie żywieniowym,
- wykonanie instalacji wentylacji mechanicznej.

Wartość wykonanych robót wyniosła **981 823, 11 zł**. Wykonawca na wykonane roboty udzielił gwarancji na okres 60 miesięcy.

Termomodernizacja i roboty budowlane w budynku Przedszkola Publicznego nr 9 przy ul. Bolesława Prusa 11 A w Łomży była realizowana przez firmę: URBI PROJEKT Artur Wojciech Tośka, ul. Romualda Traugutta 10 lok. U 9, 06 – 100 Pułtusk. Prace wykonane zostały na podstawie umowy nr WIR.272.2.14.2020 zawartej w dniu 20.01.2020 r. Odbiór końcowy wykonanych robót odbył się 07.12.2020 r.

W zakres wykonywanych prac wchodziło:

- modernizacja kominów wentylacyjnych na dachu,
- wykonanie izolacji stropodachu wełną mineralną,
- wykonanie izolacji dachu łączników styropapą,
- wymiana części okien w salach,
- wymiana okienek piwnicznych,
- izolację ścian piwnicznych styropianem gr. 8 cm,
- izolację ścian zewnętrznych styropianem gr. 16 cm,
- wykonanie nowej opaski wokół budynku z kostki betonowej,
- wykonanie nawierzchni w patio budynku z kostki betonowej,
- montaż nowych kłap dymowych na klatkach schodowych,
- wymiana instalacji elektrycznej i oświetlenia,
- wykonanie instalacji oddymiania,
- wymiana instalacji C.O. z grzejnikami,
- wymiana drzwi zewnętrznych i wykonanie nowych schodów,
- zadaszenie wejść bocznych,
- roboty wykończeniowe po pracach instalacyjnych i budowlanych.

Wartość wykonanych robót wyniosła **2 709 305, 19 zł**. Wykonawca na wykonane roboty udzielił gwarancji na okres 60 miesięcy.

Całkowity koszt robót z dwóch etapów wyniósł **3 691 128, 30 zł**. w tym dofinansowanie z UE było w wysokości: 1 367 894,17 zł.

2) Zespół Szkół Specjalnych w Łomży ul. M. Skłodowska Curie

Termomodernizacja i roboty budowlane w Zespole Szkół Specjalnych przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 5 w Łomży były realizowane przez firmę MAR-TECH Mariusz Chłudziński, ul. Wiosenna 39, 18-400 Łomża na podstawie umowy WIR.271.2.35.2019.

3) Kamienica przy ul. Wojska Polskiego 15/17

Termomodernizacja Kamienicy przy ul. Wojska Polskiego 15/17 w Łomży była realizowana przez firmę KONS sp. z o.o., ul. Bukowskiego 1/40, 15-066 Białystok na podstawie umowy WIR.271.2.46.2019.

W ramach projektu „Przebudowa zabytkowej Hali Targowej na Halę Kultury w Łomży wraz z jej wyposażeniem” zmodernizowano obiekt dawnej Hali Targowej z 1929 roku, która wraz ze zmienioną nazwą – Hala Kultury- zyskała nie tylko nowy charakter, ale także inne przeznaczenie. Z przestrzeni handlowej została przekształcona w nowoczesne i wyposażone

na najwyższym poziomie technologicznym centrum z powierzchnią przeznaczoną pod działalność gastronomiczną klubokawiarni. Obiekt znajduje się w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej – przedmiotem ochrony jest wygląd zewnętrzny, bryła i forma elewacji, detale architektoniczne oraz inne elementy decydujące o zachowaniu historycznego charakteru. Przy realizacji inwestycji dopuszczono zatem przebudowę wewnątrz oraz wprowadzenie nowych funkcji użytkowych. Z poszanowaniem dyrektyw konserwatorskich dokonano przebudowy Hali Targowej w Halę Kultury, nadając jej wyważonej elegancji z zewnątrz przy jednocześnie zaskakującym, industrialnym wnętrzu. Uroczyste otwarcie hali odbyło się 15.06.2021 r.

Rysunek 21 Hala Kultury przedstawiona przed i po termomodernizacji

źródło: <https://www.modernizacjaroku.org.pl/>

Termomodernizacja Filharmonii w Łomży została wykonana w ramach projektu „Przebudowa i rozbudowa budynku Filharmonii Kameralnej im. W. Lutosławskiego w Łomży – II etap, część 3”. Zadanie współfinansowane ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach Programu Infrastruktura kultury.

W ramach II etapu, część 3 zadania wykonano następujący zakres prac:

- w 2019 r.
 - Roboty budowlane,
 - Instalacje sanitarne,
 - Instalacje elektryczne.
- w 2020 r.
 - Roboty budowlane
 - Instalacje sanitarne

Wartość całkowita zadania: 7.951.050,13 zł

Wartość dofinansowania: 2019r. - 1.200.000,00 zł, 2020r. - 2.000.000,00 zł

Ponadto w raportowanym okresie w ramach realizacji programu „Czyste Powietrze” dofinansowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku przyznano środki na następujące wnioski:

Tabela 26 Liczba wniosków przyznana w ramach Programu "Czyste Powietrze" – termomodernizacja budynków.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	RAZEM
Docieplenie przegród budowlanych i prace towarzyszące	21	33	54
Zakup i wymiana stolarki zewnętrznej (okien i drzwi balkonowych)	19	28	47
Zakup i wymiana drzwi zewnętrznych	22	25	47

źródło: Dane WFOŚiGW

21. Budowa energooszczędnych budynków

W raportowanym okresie wszystkie nowo powstałe budynki spełniały obowiązujące w tym czasie wymagania techniczne.

22. Wymiana nieefektywnych kotłów na nowe o wyższej sprawności

Program Ograniczania Niskiej Emisji dla miasta Łomża został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w dniu 27 czerwca 2018 r. Cel programu to przede wszystkim pomoc osobom o niskich dochodach w przeprowadzeniu wymiany źródła ciepła, w tym samym ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń pyłowych, z pieców oraz kotłowni opalanych paliwem węglowym, oraz ograniczenie emisji innych substancji powodujących przekroczenie standardów jakości powietrza. W ramach realizacji miejskiego Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w roku 2019 wydatkowano kwotę 418 tys. zł na wymianę pieców węglowych na ekologiczne. W ramach tej akcji w mieście wymieniono 31 pieców. W 2020 r. na realizację programu przeznaczono 406 tys. zł. Podpisano 43 umowy na łączną kwotę 405 810 zł.

W raportowanym okresie w ramach realizacji programu „Czyste Powietrze” dofinansowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku przyznano środki na następujące wnioski:

Tabela 27 Liczba wniosków związana z wymianą kotłów przyznana w ramach Programu "Czyste Powietrze".

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	RAZEM
Kocioł gazowy kondensacyjny	51	30	81
Kocioł na biomasę	8	4	12
Kocioł na pellet drzewny	-	4	4
Kocioł na węgiel	3	2	5
Kotłownia gazowa (przyłącze gazowe i instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa, dokumentacja projektowa)	-	13	13

źródło: Dane WFOŚiGW

23. Modernizacja istniejących kotłowni w kierunku wykorzystania odnawialnych źródeł energii i odzysku energii

W roku 2017 rozpoczęto inwestycję pn. „Rozbudowa Ciepłowni Miejskiej w Łomży o kocioł wodny o mocy 12,5 MW, z wykorzystaniem biomasy jako paliwa”.

Projekt był realizowany przy wsparciu finansowym ze środków NFOŚiGW w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020; w poddziałaniu 1.1.1. Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej.

Na terenie Ciepłowni Miejskiej w Łomży przy ul. Ciepłej 16 wybudowana została nowa instalacja spalania biomasy, na którą składają się: oddzielne palenisko i kocioł wodny, rozmieszczone w wolnej przestrzeni hali za kotłami węglowymi. Paliwo biomasowe w postaci zrębki leśnej jest dostarczane do paleniska układem taśmociągów z niezależnego budynku-magazynu biomasy. Gorące spaliny wytwarzane w wyniku spalania biomasy są oczyszczane z zanieczyszczeń pyłowych w urządzeniu odpylającym – Elektrofiltrze. Następnie poddane procesowi odzysku ciepła i przez to ochłodzone trafiają do atmosfery poprzez niezależny 30-metrowy komin. Zakończenie robót budowlanych nastąpiło 13.05.2020 r.

Ograniczenie ilości dotychczas spalanego mialu węglowego poprzez wprowadzenie w Ciepłowni Miejskiej innego paliwa wpłynęło na zmniejszenie ilości zanieczyszczeń pyłowo-gazowych wprowadzanych do powietrza z instalacji węglowej. Zorganizowany, efektywny i kontrolowany proces wytwarzania ciepła to czystsze powietrze dla Regionu. W roku 2020 53% wytworzonego ciepła pochodziło z odnawialnych źródeł energii.

Rysunek 22 Ciepłownia Miejska w Łomży po wybudowaniu nowej instalacji.
źródło: www.lomza.pl

24. Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne

Na terenie Miasta Łomży w pasach terenu dróg i ulic publicznych i wewnętrznych znajduje się oświetlenie.

W raportowanym okresie wymieniono oprawy oświetleniowe na nowe LED:

- W 2019 r. :
 - 9 o mocy 89W,
 - 23 o mocy 113W.
- W 2020 r. :
 - 22 o mocy 78W,
 - 5 o mocy 53W,
 - 42 o mocy 71W,
 - 75 o mocy 113W.

Stan na koniec 2020 roku to:

- 5532 lampy oświetleniowe,
- 28 sztuk sygnalizacji świetlnej obejmujących sterowanie na skrzyżowaniach lub przejściach dla pieszych,
- lampy doświetlające przejścia dla pieszych.

25. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne

W raportowanym okresie zadanie było realizowane na bieżąco według potrzeb.

26. Działania skutkujące wzrostem efektywności energetycznej procesów i obiektów (w tym wdrażanie systemów sterowania energią i rekuperacja)

Zadanie zaplanowane jest na lata 2019-2025 i jest realizowane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Łomży. Działanie jest w trakcie realizacji i odnosi się do telemetrii przesyłowej sieci ciepłowniczej celem osiągnięcia procesu automatyzacji i zdalnego sterowania w zakresie przesyłu energii ciepłej.

W okresie lat 2016 - 2019 przedsiębiorstwo wdrożyło proces telemetrii w zakresie węzłów ciepłych.

27. Budowa/ przebudowa systemów oczyszczania spalin w procesach produkcyjnych (w tym w produkcji energii elektrycznej i ciepłej)

W raportowanym okresie Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Łomży nie realizowało zadania. Aktualnie plan wykonania inwestycji przypada na lata 2024-2030. Przedsiębiorstwo bierze pod uwagę rezygnację z realizacji przedmiotowego działania. Decyzja zależna będzie od efektów dotychczasowych i planowanych działań przedsiębiorstwa w kierunku dekarbonizacji produkcji energii ciepłej. Istniejące kotły węglowe pozostaną do zimnej rezerwy w przypadku wystąpienia konieczności ich uruchomienia w okresie znacznych spadków temperatury.

28. Instalacja kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, mikroinstalacji wiatrowych w budynkach użyteczności publicznej i gospodarstwach domowych

W raportowanym okresie w ramach realizacji programu „Czyste Powietrze” dofinansowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku przyznano środki na następujące wnioski:

Tabela 28 Liczba wniosków związana z wykorzystaniem OZE przyznana w ramach Programu "Czyste Powietrze".

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	RAZEM
Zakup i montaż nowego źródła I: (Podstawowe)	69	80	159
Zakup i montaż nowego źródła II: (Dodatkowe)	0	1	1
Przyłącze dla podstawowego źródła ciepła	39	17	56
Zakup, montaż lub modernizacja instalacji wewnętrznych	27	21	48
Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej	2	4	6
Pompa ciepła grunt/woda	3	-	3
Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	-	4	4

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	RAZEM
Pompa ciepła powietrzna	4	4	8
System ogrzewania elektrycznego	-	1	1

źródło: Dane WFOŚiGW

Ponadto mieszkańcy Łomży w raportowanym okresie we własnym zakresie montowali instalacje fotowoltaiczne.

29. Budowa biogazowni oraz wysokosprawne wytwarzanie energii cieplnej i elektrycznej w kogeneracji

W analizowanym okresie zrealizowano inwestycję pn. „Rozbudowa Ciepłowni Miejskiej w Łomży o kocioł wodny o mocy 12,5 MW, z wykorzystaniem biomasy jako paliwa”. Zadanie jest szczegółowo opisane w punkcie 23 w dziale 3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.

3.2. Zagrożenia hałasem

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 11 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Zagrożenia hałasem.

Tabela 29 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Zagrożenia hałasem.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ograniczenie emisji hałasu			
Kierunek interwencji: Uwzględnienie aspektów związanych z ponadnormatywnym hałasem w zagospodarowaniu przestrzennym			
1.	Sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzanie zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↑
Cel: Ograniczenie emisji hałasu			
Kierunek interwencji: Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, realizowana z uwzględnieniem konieczności ograniczenia presji na środowisko oraz życie i zdrowie ludzi (w tym usprawnienie organizacji ruchu)			
2.	Budowa/ przebudowa/ modernizacja dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, GDDKiA, PZDW, PZD	↔
3.	Przebudowa ładu komunikacyjnego w miejscach o dużym natężeniu ruchu	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, GDDKiA, PZDW, PZD	↔
Cel: Ograniczenie emisji hałasu			
Kierunek interwencji: Eliminacja zagrożenia mieszkańców miasta nadmiernym hałasem			
4.	Budowa/ rozbudowa sieci ścieżek rowerowych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, GDDKiA, PZDW, PZD	↑
5.	Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania	Zadanie monitorowane: Rada Miasta Łomży	↔
6.	Zastosowanie środków ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu (w tym budowa ekranów akustycznych, stosowanie mat antywibracyjnych, tworzenie pasów zieleni)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, GDDKiA, PZDW, PZD	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ograniczenie emisji hałasu			
Kierunek interwencji: Opracowanie i aktualizacja programów ochrony przed hałasem (w tym aktualizacja map akustycznych)			
7.	Sporządzanie map akustycznych	Zadanie monitorowane: Prezydent Miasta Łomża, GDDKiA, PZDW	↑
8.	Aktualizacja istniejących programów ochrony przed hałasem oraz opracowanie nowych w miarę zaistniałej potrzeby	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↑
9.	Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w przypadku stwierdzenia przekroczeń	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
Cel: Ograniczenie emisji hałasu			
Kierunek interwencji: Monitoring hałasu komunikacyjnego i kontynuacja kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu)			
10.	Zakup urządzeń do pomiaru hałasu	Zadanie monitorowane: WIOŚ	↑
11.	Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie hałasu	Zadanie monitorowane: RWMS w Białymstoku	↓

1. Sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzanie zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża dla terenu położonego przy ul. Rybaki zatwierdzony Uchwałą Nr 197/XVII/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 18.12.2019 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 03.01.2020 r. poz. 52 zawiera informacje dotyczące stosowania norm dopuszczalnych hałasu.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów południowo-wschodniej części miasta zatwierdzony Uchwałą Nr 220/XXI/20 Rady Miejskiej Łomży z dnia 26.02.2020 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 28.02.2020 r. poz. 1202 zawiera informacje dotyczące ochrony zieleni naturalnej jako ważnego elementu izolacji akustycznej.

2. Budowa/ przebudowa/ modernizacja dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych

Infrastruktura techniczna miasta Łomża składa się między innymi z dróg i ulic publicznych i wewnętrznych.

Długość ulic/dróg publicznych w mieście na koniec 2020 roku wynosiła:

- **drogi krajowe** – 10,2 km (w tym 100% o nawierzchni asfaltowej/utwardzonej);
- **drogi wojewódzkie** – 9,1 km (w tym 100% o nawierzchni asfaltowej/utwardzonej);
- **drogi powiatowe** – 24,9 km (w tym 100% o nawierzchni asfaltowej i z kostki /utwardzonej);
- **drogi gminne** – 86,7 km (w tym 91,88% o nawierzchni asfaltowej i kostki utwardzonej).

W latach 2019-2020. zrealizowano następujące inwestycje:

Tabela 30 Projekty inwestycyjne Miasta Łomża dofinansowane ze środków zewnętrznych w 2019 r. związane z budową/przebudową/modernizacją dróg.

Lp.	Nazwa zadania- tytuł projektu	Źródła finansowania - instytucja	Wartość całkowita inwestycji	Otrzymane dofinansowanie
1.	Remont drogi krajowej nr 61 - ulicy Wojska Polskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą (kanalizacją deszczową)	Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa	7 494 561,50	3 484 659,00
2.	Budowa ulicy Kolejowej w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	7 080 068,27	3 000 000,00
3.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2601B(ul. Dworna) oraz rozbudowa drogi powiatowej nr 2599B (ul. Gielczyńska) w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	11 113 322,54	5 130 295,96
4.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2606B w Łomży (ul. Rządowa)	Podlaski Urząd Wojewódzki	3 896 086,09	1 406 992,50
5.	Przebudowa drogi gminnej nr 101001B (3-Maja) i rozbudowa drogi gminnej nr 101152B (ul. Wiejska) w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	5 075 352,00	2 352 060,00
6.	Przebudowa drogi gminnej nr 101087B w Łomży (ul. Partyzantów)	Podlaski Urząd Wojewódzki	4 865 522,77	2 341 388,47
7.	Rozbudowa drogi gminnej nr 101156B (ul. Woziwodzka) oraz przebudowa dróg gminnych nr 101094 (ul. Plac Zielony) i nr 101164B (ul. Zielona) w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	6 820 454,00	2 847 572,00
8.	Rozbudowa drogi gminnej nr 101021B w Łomży (ul. Dmowskiego)	Podlaski Urząd Wojewódzki	2 462 102,21	1 179 323,13
9.	Przebudowa drogi gminnej nr 101175B (sięgacz 1 ul. Nowogrodzkiej) i drogi gminnej ul. Łukasińskiego w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	2 038 843,92	985 339,32
10.	Budowa drogi gminnej nr 101196B w Łomży (ulic: Kazimierza Wielkiego, Stefana Batorego, Władysława Jagiełły, Królowej Jadwigi)	Podlaski Urząd Wojewódzki	5 963 601,66	2 464 984,12
11.	Przebudowa drogi gminnej nr 101073B (ul. Małachowskiego)	Podlaski Urząd Wojewódzki	1 339 788,42	664 470,07
12.	Budowa sięgacza Poligonowej w Łomży (sięgacz drogi gminnej nr 101098B)	Podlaski Urząd Wojewódzki	730 014,00	491 058,00
13.	Budowa drogi gminnej : sięgacz od ul. Poznańskiej do ul. Ciepłej w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	2 157 064,90	995 217,57
14.	Budowa ul. Szmaragdowej	Podlaski Urząd Wojewódzki	2 203 562,13	994 594,40

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2019

Tabela 31 Projekty inwestycyjne Miasta Łomża dofinansowane ze środków zewnętrznych w 2020 r związane z budową/przebudową/modernizacją dróg.

Lp.	Nazwa zadania- tytuł projektu	Źródła finansowania - instytucja	Nazwa programu i działania	Wartość całkowita inwestycji	Otrzymane dofinansowanie
1.	Remont drogi krajowej nr 61 - ulicy Wojska Polskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą - etap II	Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa	Rezerwa subwencji ogólnej (tzw. rezerwa mostowa).	3 720 847,74 zł	1 602 708,00 zł
2.	Budowa drogi gminnej nr 101089B ul. Grabowej w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	Fundusz Dróg Samorządowych na 2020 rok	3 108 899,19 zł	2 017 176,68 zł
3.	Budowa drogi gminnej nr 101089B ul. Jaworowej w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	Fundusz Dróg Samorządowych na 2020 rok	3 378 438,64 z	2 034 515,89 zł
4.	Budowa drogi na odcinku od ul. Wojska Polskiego (DK61) do ul. Nowogrodzkiej (DW645) w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	Fundusz Dróg Samorządowych na 2020 rok	13 296 124,54 zł	8 800 031,77 zł
5.	Przebudowa dróg gminnych nr 101110B ul. Kazimierza Pułaskiego i nr 101133B ul. Strażacka w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	Fundusz Dróg Samorządowych na 2020 rok	3 968 094,93 zł	2 683 080,65 zł
6.	Budowa dróg gminnych nr 101116B, nr 101201B oraz drogi na odcinku od drogi gminnej nr 101116B do drogi powiatowej nr 2608B w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	Fundusz Dróg Samorządowych na 2020 rok	3 926 439,21 zł	2 742 354,53 zł

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2020

1) Ulica Smaragdowa

W lipcu 2019 r. została oficjalnie otwarta długa na pół kilometra ulica Smaragdowa, która łączy ulicę Sybiraków z ulicą Bursztynową i stanowi dojazd do budynków wielorodzinnych. W trakcie prac wykonano drogę o długości prawie pół kilometra i szerokości 6 metrów o nawierzchni asfaltowej, obustronne chodniki z kostki betonowej, zjazdy na parkingi, nowe oświetlenie i kanalizację deszczową. Przebudowano również wodociąg, sieć gazową oraz skrzyżowanie z ulicą Sybiraków. Inwestycja kosztowała około 2,2 mln zł, z czego 140 tys. zł dołożyła SM Perspektywa i 260 tys. zł. firma Development Sp.j. Zacharzewski i Skowroński.

Rysunek 23 Ulica Szmaragdowa po przebudowie.
źródło: www.lomza.pl

2) Ulica 3 Maja i Ulica Wiejska

W listopadzie 2020 roku zakończyły się prace związane z przebudową ulic 3 Maja i Wiejskiej w Łomży. Ulice 3 Maja i Wiejska były realizowane w ramach zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 101001B (ul. 3 Maja) w Łomży i rozbudowa drogi gminnej nr 101152B (ul. Wiejska) w Łomży”, na który władze Łomży pozyskały dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych.

Na ulicy Wiejskiej w ramach realizacji tej inwestycji wykonano nową nawierzchnię jezdni o długości około 380 metrów i szerokości 5-6 metrów, a po obu jej stronach zrealizowano chodniki. Powstało także siedem miejsc postojowych, w tym jedno wyniesione. Przebudowano kanalizację deszczową oraz oświetlenie uliczne, w tym 23 słupy oświetleniowe wraz z oprawami. Rozebrano dawną stację paliw wraz z infrastrukturą, a w tym miejscu wybudowano nowy parking na ponad sto miejsc. Wcześniej na koszt Orlenu, pod nadzorem geologa, dokonano remediacji, czyli wymiany gruntu. Wydatki poniesione przez samorząd na tą inwestycję wyniosły 3.456.600,80 zł, z czego 1.503.319,53 zł pochodziło z Funduszu Dróg Samorządowych.

Rysunek 24 Ulica Wiejska po przebudowie.
źródło: www.lomza.pl

Realizacja ulicy 3 Maja kosztowała 2.582.463,97 zł, z czego 848.740,47 zł pochodziło z Funduszu Dróg Samorządowych. Charakteryzuje się ona przekrojem jednojezdniowym z przeznaczeniem do ruchu jednokierunkowego, a szerokość pasa ruchu wynosi 3,5 m. Część drogi przeznaczona jest do postoju pojazdów osobowych. Na jej 233 metrowym odcinku powstała nowa nawierzchnia jezdni wraz z chodnikami po obu stronach, pięć przejść dla pieszych, w tym jedno wyniesione oraz 32 miejsca parkingowe. Wykonano także kanalizację deszczową i wpusty uliczne, sieć wodociągową oraz wybudowano kablową linię oświetleniową wraz z 10 słupami oświetleniowymi z oprawami.

Rysunek 25 Ulica 3 Maja po przebudowie.

źródło: www.lomza.pl

Ponadto w 2020 r. zrealizowano następujące inwestycje związane z Transportem i Łącznością:

- 3) **Przebudowa ul. Rządowej,**
- 4) **Przebudowa ul. Dwornej (w trakcie realizacji) i rozbudowa ul. Gielczyńskiej,**
- 5) **Rozbudowa ul. Woziwodzkiej oraz przebudowa ul. Plac Zielony i ul. Zielonej,**
- 6) **Przebudowa ul. Partyzantów,**
- 7) **Przebudowa ul. Dmowskiego,**
- 8) **Przebudowa ul. Małachowskiego.**

Dodatkowo w latach 2019-2020 w granicach administracyjnych Łomży zrealizowano projekt drogowy dotyczący budowy i przebudowy drogi wojewódzkiej nr 677 na odcinku Łomża-Śniadowo, w ramach której wykonano 1,35 km przedmiotowej drogi na terenie miasta.

Zakres robót obejmował m. in.:

- wykonanie jezdni o przekroju 1x2 i szerokości 8,0 m ograniczonej obustronnie krawężnikami z konstrukcją o nawierzchni bitumicznej, przystosowanej do przenoszenia obciążenia ruchem KR5;

- wykonanie poboczy o szerokości 1,5 m lub budowę chodników z kostki betonowej o szerokości 2,0 m;
- budowę ścieżki pieszo-rowerowej o nawierzchni asfaltowej o szerokości 3,0 m;
- przebudowę i budowę przepustów pod zjazdami;
- budowę nowych i przebudowę istniejących zjazdów o nawierzchni z kostki betonowej lub kruszywa;
- budowę i przebudowę zatok autobusowych (2 szt.);
- przebudowę i budowę skrzyżowań z drogami gminnymi, w tym budowę ronda;
- budowę zatoki do ważenia pojazdów przez Inspekcję Transportu Drogowego;
- budowę kanału technologicznego;
- budowę kanalizacji deszczowej;
- budowę oświetlenia;
- przebudowę kolizji elektroenergetycznych (SN i nN) i teletechnicznych;
- budowę i przebudowę rowów przydrożnych,
- budowę zbiornika retencyjnego.

Koszt inwestycji na tym odcinku wyniósł ok 9,6 mln zł. Inwestycja została dofinansowana z Funduszy Europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego.

3. Przebudowa ładu komunikacyjnego w miejscach o dużym natężeniu ruchu

Miejskie Centrum Przesiadkowo-Komunikacyjne w połowie sierpnia 2018 rozpoczęło prace związane z budową Miejskiego Centrum Przesiadkowo-Komunikacyjnego w rejonie ulic Dworcowej, Sikorskiego i Al. Legionów w Łomży. Obejmowały one prace rozbiórkowe na terenie dworca oraz budowę sieci elektrycznych i teletechnicznych, a także kanalizacji deszczowej i wodociągu.

Dnia 1 czerwca 2019 r. dworzec autobusowy został tymczasowo przeniesiony na parking wybudowany przez MPGKiM wzdłuż torów kolejowych na ulicy Dworcowej.

Od 14 września 2020 roku autobusy dalekobieżne korzystają z nowego dworca w Łomży. Nowo powstałe Miejskie Centrum Przesiadkowo-Komunikacyjne zajmuje powierzchnię około 3 tys. m². Tworzy je węzeł przesiadkowo – komunikacyjny ze stanowiskami dla autobusów dalekobieżnych, stanowiskami dla komunikacji o zasięgu lokalnym oraz szklane zadaszenie dworca o konstrukcji stalowej. W ławkach przy peronach umieszczono ładowarki USB i gniazda 220 V. Na terenie dworca powstał parterowy budynek o konstrukcji stalowej z poczekalnią, kasami biletowymi i dyspozytornią. W ramach inwestycji powstała również droga o szerokości 6 metrów, biegnąca wzdłuż Hali Targowej, łącząca ul. Dworcową z ul. Sikorskiego. Wykonano także podniesienie poziomu ciągów komunikacyjnych przy pawilonach handlowych oraz wymieniono ich nawierzchnię.

Rysunek 26 Miejskie Centrum Przesiadkowo-Komunikacyjne.

źródło: www.lomza.pl

4. Budowa/ rozbudowa sieci ścieżek rowerowych

Na terenie miasta Łomża realizowano budowę i modernizację sieci komunikacyjnej, z systematycznym uzupełnianiem ścieżek rowerowych, przyczyniając się do zmniejszenia hałasu komunikacyjnego.

Stan ścieżek rowerowych na 2020 rok to 38, 9 km. W 2020 r. powstało 1,1 km nowych.

5. Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania

Rada Miejska Łomży w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2020 roku uchwaliła pięć miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których mowa o obszarach ograniczonego użytkowania:

- zakaz zabudowy dla strefy ochrony konserwatorskiej Fortu (zmiana mpzp części miasta Łomża (rejon ulic: Wojska Polskiego, Poznańskiej i projektowanej ulicy stanowiącej przedłużenie ulicy Meblowej),
- strefy ujęć wód podziemnych (mpzp ul. Rybaki),
- strefa ochrony sanitarnej w odległości 50m od projektowanego cmentarza oraz odpowiednie odległości od istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych (mpzp teren pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina),
- strefa obszaru zmeliorowanego i przebieg zbieracza/ sączka drenarskiego (mpzp rejon ulic: Wojska Polskiego do granic miasta),
- pasy technologiczne od istniejącej linii wysokiego napięcia, strefa ochrony zabytku archeologicznego o nr AZP 37-76/30 i AZP 37-76/31 (mpzp rejon ulic: Wojska Polskiego do granic miasta).

Tabela 32 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Lp.	POW. [ha]	TYTUŁ OPRACOWANIA	UCHWAŁA I PUBLIKACJA
1.	-	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża (rejon ulic: Wojska Polskiego, Poznańskiej i projektowanej ulicy stanowiącej przedłużenie ulicy Meblowej)	Uchwała Nr 165/XVI/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 30.10.2019 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 05.11.2019 r. poz. 5149
2.	2,73	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża dla terenu położonego przy ul. Rybaki	Uchwała Nr 197/XVIII/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 18.12.2019 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 05.11.2019 r. poz. 5149
3.	63,8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów południowo-wschodniej części miasta	Uchwała Nr 220/XXI/20 Rady Miejskiej Łomży z dnia 26.02.2020 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 28.02.2020 r. poz. 1202
4.	39,6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża dla terenu położonego pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina	Uchwała Nr 303/XXX/20 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28.10.2020 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 30.10.2020 r. poz. 4525
5.	160,5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża w rejonie ulic: Wojska Polskiego i Meblowej do granic miasta	Uchwała Nr 316/XXXI/20 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25.11.2020 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 3.12.2020 r. poz. 5054

źródło: <https://mlomza.e-mapa.net/wykazplanow/>

6. Zastosowanie środków ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu (w tym budowa ekranów akustycznych, stosowanie mat antywibracyjnych, tworzenie pasów zieleni)

Podczas prowadzenia prac związanych z przebudową i modernizacją dróg, w celu eliminacji ponadnormatywnego hałasu na drogach wymieniana jest nawierzchnia na nawierzchnię o zredukowanej hałaśliwości oraz w dostępnych miejscach realizowane są pasy zieleni.

7. Sporządzanie map akustycznych

8. Aktualizacja istniejących programów ochrony przed hałasem oraz opracowanie nowych w miarę zaistniałej potrzeby

W 2019 r. opracowany został Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w województwie podlaskim poza aglomeracjami, wzdłuż dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami LDWN i LN (POŚPH) (Uchwała Sejmiku Województwa Nr XIV/148/19 z dnia 28.10.2019 r.). Program ten objął także drogi główne na terenie miasta Łomża.

Zgodnie z informacjami zawartymi w POŚPH dla terenu miasta Łomża opracowano Mapę Akustyczną dla odcinków dróg krajowych nr 61,63, drogi wojewódzkiej 677 oraz dróg powiatowych nr 2598B i 2608B znajdujących się w granicy miasta Łomża.

9. Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w przypadku stwierdzenia przekroczeń

W raportowanym okresie nie było konieczności realizacji zadania.

10. Zakup urządzeń do pomiaru hałasu

W 2020 r. zadanie było realizowane przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku. Zakupiono Aparaturę pomiarową do monitoringu hałasu (2 mierniki hałasu z kalibratorami wraz ze stacją meteo) oraz dwa kontenery dla hałasowych stacji pomiarowych wyposażone w aparaturę do pomiaru hałasu i warunków meteorologicznych. Urządzenia wykorzystywane są do pomiarów hałasu w środowisku na terenie całego województwa. Całkowity koszt wyniósł 592 725 zł. Inwestycja finansowana była przez Główny Inspektorat Ochrony środowiska oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

11. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie hałasu

W okresie objętym raportem nie były wykonywane pomiary hałasu.

3.3. Pola elektromagnetyczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 3 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Pola elektromagnetyczne.

Tabela 33 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Pola elektromagnetyczne.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona przed polami elektromagnetycznymi			
Kierunek interwencji: Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi			
1.	Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↓
Cel: Ochrona przed polami elektromagnetycznymi			
Kierunek interwencji: Monitoring natężeń pól elektromagnetycznych			
2.	Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie pomiarów pola elektromagnetycznego	Zadanie monitorowane: RWMŚ	↑
3.	Zakup i wymiana urządzeń do pomiaru pól elektromagnetycznych	Zadanie monitorowane: RWMŚ	↑

1. Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznym

W raportowanym okresie zadanie nie zostało zrealizowane.

2. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie pomiarów pola elektromagnetycznego

W latach 2018-2020 prowadzono monitoring i ocenę poziomu pól elektromagnetycznych na terenie miasta Łomża. Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zgodnie z art. 123 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020, poz 1219 t.j.). Zakres i sposób prowadzenia badań pomiarowych PEM określa

rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2007, Nr 221, poz. 1645), obecnie w opracowaniu jest nowe rozporządzenie (Dz.U. 2020 r. poz. 2311). Monitoring prowadzony jest od 2008 r. na terenie każdego z województw w 135 punktach pomiarowo-kontrolnych (ppk) w ciągu 3 lat pomiarowych, tj. w 45 ppk w każdym roku.

Zgodnie z danymi Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Białymstoku na terenie Łomży w roku 2019 nie stwierdzono przekroczeń obowiązujących dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (max. Pomiar 10% wartości dopuszczalnej).

Tabela 34 Wykaz punktów pomiarowych w raz z uzyskanymi wartościami PEM w 2019 r.

Lp.	ADRES	DŁUGOŚĆ GEOGRAFICZNA (E)	SZEROKOŚĆ GEOGRAFICZNA (N)	WYNIK [V/m]
1.	Łomża, ul. Broniewskiego/ Spółdzielcza	22,06736111	53,16858333	0,21
2.	Łomża, ul. 3 Maja 2	22,07333333	53,17975	*0
3.	Łomża, ul. Niemcewicz/Śniadeckiego 3	22,06625	53,15877778	0,31
4.	Łomża, ul. Staszica 21/Strojna	22,04630556	53,17766667	*0
5.	Łomża, ul. Szeroka1/ Partyzantów	22,06166667	53,18205556	0,47

*wyniki poniżej dolnego progu oznaczalności sondy

źródło: GIOŚ; Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku za lata 2017-2019 w woj. podlaskim

Tabela 35 Wykaz punktów pomiarowych w raz z uzyskanymi wartościami PEM w 2020 r.

Lp.	ADRES	DŁUGOŚĆ GEOGRAFICZNA (E)	SZEROKOŚĆ GEOGRAFICZNA (N)	WYNIK [V/m]
1.	Łomża, ul. Bohaterów Monte Cassino 1	22,07505556	53,17561111	0,81
2.	Łomża, ul. Górna 11	22,08683333	53,17208333	*0
3.	Łomża, ul. Księcia Janusza 6	22,08038889	53,16208333	0,45
4.	Łomża, ul. Nowoprojektowana/Wesoła 75	22,04744444	53,17369444	*0
5.	Łomża, ul. Kazańska 10	22,08152778	53,16008333	0,26

*wyniki poniżej dolnego progu oznaczalności sondy

źródło: GIOŚ; Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020 w woj. podlaskim

3. Zakup i wymiana urządzeń do pomiaru pól elektromagnetycznych

W 2020 r. zadanie było realizowane przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku. Zakupiono dwa uniwersalne testery sond pomiarowych (U-Test 7 oraz U-Test EHP-SOB) oraz miernik do zawieszenia przewodów. Urządzenia były wykorzystywane w realizacji pomiarów PEM na terenie całego województwa, w tym Miasta Łomża. Całkowity koszt wyniósł 15 000 zł. Inwestycja finansowana była przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

3.4. Gospodarowanie wodami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 21 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Gospodarowanie wodami.

Tabela 36 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Gospodarowanie wodami.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych			
Kierunek interwencji: Ochrona zasobów wodnych (w tym ochrona naturalnej hydromorfologii cieków)			
1.	Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych, w tym w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Wisły (oraz PZRP dla Regionu wodnego Środkowej Wisły)	Zadanie monitorowane: RZGW	↓
2.	Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu ustalenia przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu wód	Zadanie monitorowane: RZGW	↑
3.	Opracowanie i wdrażanie planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy	Zadanie monitorowane: RZGW	↑
4.	Opracowanie warunków korzystania z wód regionów wodnych	Zadanie monitorowane: RZGW	↓
5.	Realizacja działań wynikających z Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy	Zadanie monitorowane: RZGW	→
6.	Przegląd pozwoleń wodnoprawnych, w tym związanych z poborem wód podziemnych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, RZGW	↓
7.	Ochrona wód w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jst	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża	↑
Cel: Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych			
Kierunek interwencji: Budowa i odtwarzanie systemów i urządzeń melioracji wodnych (w tym niezbędnych do realizacji zrównoważonego rolnictwa) oraz pozostałej infrastruktury służącej do retencjonowania, regulacji i ochrony zasobów wód			
8.	Melioracje gruntów - budowa/ przebudowa/ modernizacja urządzeń melioracji wodnych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, Zarząd Zlewni w Ostrołęce, właściciele gruntów	↓
9.	Zagospodarowanie brzegów rzeki (w tym infrastruktura turystyczna i rekreacyjna)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, właściciele gruntów	↑
10.	Budowa/ remont budowli hydrotechnicznych	Zadanie monitorowane: RZGW, Zarząd Zlewni w Ostrołęce	↓
11.	Udrożnianie/ przebudowa/ odbudowa zabudowy regulacyjnej rzek i odtworzenie koryt kanałów	Zadanie monitorowane: RZGW, Zarząd Zlewni w Ostrołęce, Urząd Miasta Łomża, SPK	↓

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
12.	Remont umocnień brzegowych i ubezpieczenie brzegów rzek (w tym zabudowa przeciwerozryjna)	Zadanie monitorowane: RZGW, Zarząd Zlewni w Ostrołęce	↓
Cel: Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych			
Kierunek interwencji: Odtwarzanie i utrzymanie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek			
13.	Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrażnianie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb	Zadanie monitorowane: RZGW, UM Łomża, Zarząd Zlewni w Ostrołęce	↓
14.	Ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory	Zadanie monitorowane: RZGW, RDOŚ, Urząd Miasta Łomża, NGO, Zarząd Zlewni w Ostrołęce, PK	↔
15.	Wdrożenie małej retencji na obszarach Natura 2000 i innych cennych przyrodniczo (w tym na obszarach bagiennych i torfowiskowych)	Zadanie monitorowane: RZGW, PGL LP, RDOŚ, Urząd Miasta Łomża, Zarząd Zlewni w Ostrołęce, PK	↔
Cel: Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych			
Kierunek interwencji: Ograniczenie presji rolnictwa na wody			
16.	Realizacja działań wynikających z programów dotyczących zrównoważonego rolnictwa (w tym np. wspieranie rolnictwa ekologicznego, utrzymanie stref buforowych, miedz śródpolnych i zachowanie terenów bagiennych)	Zadanie monitorowane: PODR Urząd Miasta Łomża, właściciele gospodarstw rolnych, PK	↓
Cel: Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych			
Kierunek interwencji: Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania wodami			
17.	Tworzenia i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania i ochrony wód	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża, administratorzy cieków, właściciele gruntów	↓
Cel: Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych			
Kierunek interwencji: Monitoring wód			
18.	Monitoring jakości wód w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli	Zadanie monitorowane WSSE	↑
19.	Wydawanie pozwoleń wg ustawy Prawo wodne	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↑
Cel: Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych			
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarowania wodami			
20.	Szeroko zakrojone działania edukacyjne promujące potrzebę ochrony wód	Zadanie własne: UM Łomża Zadanie monitorowane: RDOŚ, spółki wodociągowe	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
21.	Promowanie wody do picia jako alternatywy dla konsumpcji wód stołowych i napojów sprzedawanych w opakowaniach	Zadanie monitorowane: spółki wodociągowe	↑

1. Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych, w tym w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Wisły (oraz PZRP dla Regionu wodnego Środkowej Wisły)

W raportowanym okresie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku nie realizował zadania na terenie Miasta Łomża.

2. Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu ustalenia przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu wód

Zadanie zrealizowane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie w 2017 r. „Przeprowadzenie pogłębionych analiz presji dla jednolitych części wód wskazanych w aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju na obszarze działalności RZGW w Warszawie - Etap I”.

3. Opracowanie i wdrażanie planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy

W latach 2019-2020 Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku prowadził następujące prace nad opracowaniem Planu Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Wisły (2022-2027):

- Identyfikacja presji w regionach wodnych i na obszarach dorzeczy;
- Analiza znaczących oddziaływań antropogenicznych wraz z oceną ich wpływu na stan wód oraz ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych;
- Przeglądy istotnych problemów gospodarki wodnej na obszarach dorzeczy wraz z przeprowadzeniem konsultacji społecznych;
- Ustalenie celów środowiskowych dla wszystkich jednolitych części wód i obszarów chronionych;
- Opracowanie rejestru wykazów obszarów chronionych;
- Opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych;
- Analiza zwrotu kosztów za usługi wodne wraz z prognozą rozwoju dla regionów wodnych i obszarów dorzeczy oraz analiza zwrotu kosztów środowiskowych i zasobowych w regionach wodnych i na obszarach dorzeczy;
- Opracowanie zestawu działań koniecznych do realizacji celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych wraz z metodyką.

W raportowanym okresie na terenie miasta Łomża nie prowadzono działań z obowiązującego Planu Gospodarowania Wodami Dorzecza Wisły.

4. Opracowanie warunków korzystania z wód regionów wodnych

W raportowanym okresie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku nie realizował zadania w obszarach zlewni położonych na terenie Miasta Łomża.

5. Realizacja działań wynikających z Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie zakończyło prace nad projektem planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Tym samym nasz kraj znalazł się w gronie 10 państw europejskich, które stworzyły i przyjęły taki dokument planistyczny. Celem projektu jest wskazanie najistotniejszych kierunków działań, które pomogą zapobiec kryzysowi wodnemu w Polsce.

Dnia 3 września 2021 roku, Minister właściwy ds. gospodarki wodnej opublikował rozporządzenie w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy. Dzięki realizacji jego założeń możliwe będzie zapewnienie odpowiedniej ilości i co najmniej dobrej jakości wody niezbędnej dla społeczeństwa, środowiska i wszystkich sektorów gospodarki narodowej.

6. Przegląd pozwoleń wodnoprawnych, w tym związanych z poborem wód podziemnych

W raportowanym okresie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku nie realizował zadania na terenie Miasta Łomża.

7. Ochrona wód w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jst

W latach 2019 - 2020 na terenie miasta Łomża zostały uchwalone 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których uwzględniono wymagania związane z ochroną wód:

- odprowadzanie ścieków oraz wód opadowych i roztopowych (mpzp ul. Rybaki),
- strefy ujęć wód podziemnych (mpzp ul. Rybaki),
- odprowadzanie ścieków oraz wód opadowych i roztopowych (mpzp rejon ulic: Wojska Polskiego do granic miasta).

Tabela 37 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Lp.	POW. [ha]	TYTUŁ OPRACOWANIA	UCHWAŁA I PUBLIKACJA
6.	2,73	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża dla terenu położonego przy ul. Rybaki	Uchwała Nr 197/XVIII/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 18.12.2019 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 05.11.2019 r. poz. 5149
7.	39,6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża dla terenu położonego pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina	Uchwała Nr 303/XXX/20 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28.10.2020 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 30.10.2020 r. poz. 4525
8.	160,5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża w rejonie ulic: Wojska Polskiego i Meblowej do granic miasta	Uchwała Nr 316/XXXI/20 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25.11.2020 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 3.12.2020 r. poz. 5054

źródło: <https://mlomza.e-mapa.net/wykazplanow/>

8. Melioracje gruntów - budowa/ przebudowa/ modernizacja urządzeń melioracji wodnych

W raportowanym okresie zadanie nie było realizowane.

9. Zagospodarowanie brzegów rzeki (w tym infrastruktura turystyczna i rekreacyjna)

W 2020 r. w ramach Budżetu Obywatelskiego realizowany był program „Przy-Stań”. Przy moście Hubala w pobliżu plaży miejskiej powstała drewniana altana ze stolikami i ławeczkami oraz miejsce na ognisko. Koszt realizacji zadania to 70 000 zł.

Rysunek 27 Realizacja projektu "Przy-Stań" w ramach Budżetu Obywatelskiego.

źródło: www.lomza.pl

W ramach Budżetu Obywatelskiego wyposażono również minibułwary nad Łomżyczką. Wykonano miejsce rekreacji i wypoczynku oraz przedłużenie w stronę ul. Wojska Polskiego - rejon okolicy Łomżyczki na Łomżycy (ul. Sosnowa - Modrzewiowa). Koszt inwestycji to 220 000 zł.

Druga część zadania będzie obejmowała utwardzenie terenu pod małą architekturę, zlecona Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej - termin realizacji to maj 2021 r.

10. Budowa/ remont budowli hydrotechnicznych

W raportowanym okresie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku nie realizował zadania na terenie Miasta Łomża.

11. Udrożnianie/ przebudowa/ odbudowa zabudowy regulacyjnej rzek i odtworzenie koryt kanałów

W raportowanym okresie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku nie realizował zadania na terenie Miasta Łomża.

12. Remont umocnień brzegowych i ubezpieczenie brzegów rzek (w tym zabudowa przeciwerozyjna)

W raportowanym okresie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku nie realizował zadania na terenie Miasta Łomża.

13. Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrażnianie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb

W raportowanym okresie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku nie realizował zadania na terenie Miasta Łomża.

14. Ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

W raportowanym okresie powierzchnia obszarów i liczba obiektów przyrodniczych prawnie chronionych na terenie miasta nie uległa zmianom i wynosi odpowiednio:

- 675,5 ha obszarów chronionego krajobrazu
- 12 pomników przyrody.

W raportowanym okresie Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie – Zespół doradztwa Rolniczego w Łomży współpracując z rolnikami realizował na terenie miasta jeden plan rolno-środowiskowy z pakietem 4.8 Ochrona siedlisk lęgowych rycyka, kszyka, krwawodzioba, czajki. Beneficjent korzysta ze wsparcia na powierzchni 2 ha a roczna stawka płatności to 890 zł/ha.

15. Wdrożenie małej retencji na obszarach Natura 2000 i innych cennych przyrodniczo (w tym na obszarach bagiennych i torfowiskowych)

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

16. Realizacja działań wynikających z programów dotyczących zrównoważonego rolnictwa (w tym np. wspieranie rolnictwa ekologicznego, utrzymanie stref buforowych, miedz śródpolnych i zachowanie terenów bagiennych)

W raportowanym okresie zadanie nie było realizowane.

17. Tworzenia i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania i ochrony wód

W raportowanym okresie zadanie nie było realizowane.

18. Monitoring jakości wód w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli

Monitoring jakości wody wykonywany jest na bieżąco przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Łomży.

Kąpieliska występujące na terenie Łomży:

- **Łomżyńskie Kąpielisko Miejskie**

W raportowanym okresie na podstawie wyników badań mikrobiologicznych oraz wyników wizualnego nadzoru wody pod kątem występowania zakwitów sinic, rozmnażania się makroalg lub fitoplanktonu oraz zanieczyszczeń takich jak materiały smoliste, szkło, tworzywa sztuczne, guma czy inne odpady stwierdzono, że woda spełnia obowiązujące wymagania.

- **Park Wodny w Łomży**

W raportowanym okresie po dokonaniu analiz stwierdzono, że woda na pływalni Park Wodny w Łomży odpowiadała wymaganiom mikrobiologicznym i fizykochemicznym w zakresie parametrów określanych w załącznikach nr 1 i 2 do Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016).

19. Wydawanie pozwoleń wg ustawy Prawo wodne

W raportowanym okresie zadanie realizował Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku. Wydano 15 pozwoleń wodnoprawnych.

20. Szeroko zakrojone działania edukacyjne promujące potrzebę ochrony wód

Działania edukacyjne promujące potrzebę ochrony wód były realizowane przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

W 2019 roku Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży przeprowadzało różnego rodzaju wywiady, ogłoszenia, aktualności, obwieszczenia, publikacje informacji z wydarzeń edukacyjno-promocyjnych związanych z promowaniem potrzeby ochrony wód. Akcje były finansowane ze środków własnych przedsiębiorstwa, a ich koszt wyniósł 3 000 zł.

21. Promowanie wody do picia jako alternatywy dla konsumpcji wód stołowych i napojów sprzedawanych w opakowaniach

W latach 2019-2020 Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży brało udział w różnych wydarzeniach plenerowych, na których realizowali zadanie poprzez wydawanie wody do picia, ekspozycję logotypu, banerów, rozdawanie ulotek informacyjnych. Akcje promocyjne były finansowane ze środków własnych przedsiębiorstwa, a ich koszt wyniósł 32 695,24 zł.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 22 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Gospodarka wodno-ściekowa.

Tabela 38 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Gospodarka wodno-ściekowa.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej			
Kierunek interwencji: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych			
1.	Budowa/ przebudowa/ modernizacja ujęć wody	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodociągowe	↔
2.	Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja stacji uzdatniania wody i infrastruktury towarzyszącej (w tym zbiorników wody uzdatnionej)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodociągowe, MPEC	↔
3.	Przebudowa hydroforni wraz z infrastrukturą (w tym zbiorniki wyrównawcze)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodociągowe	↓
Cel: Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej			
Kierunek interwencji: Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej z uwzględnieniem konieczności ograniczania strat wody			
4.	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci wodociągowej	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodociągowe	↔
5.	Wymiana rur azbestowych na PCV	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodociągowe	↓
Cel: Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej			
Kierunek interwencji: Uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę			
6.	Przejmowanie w eksploatację lub na stan spółki, obcej lub o nieuregulowanym stanie prawnym infrastruktury przesyłowej wodociągowej i kanalizacyjnej służącej zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków	Zadanie monitorowane: PBPP, Urząd Miasta Łomża, Spółki wodno-kanalizacyjne	↔
Cel: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych			
Kierunek interwencji: Realizacja projektów sanitacji w zabudowie rozproszonej			
7.	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża	↔
Cel: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych			
Kierunek interwencji: Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i deszczowej)			
8.	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (w tym usprawnienie systemu odprowadzania ścieków)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne, ZOZ	↔
9.	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji deszczowej (w tym montaż separatorów)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne, zarządcy dróg	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych			
Kierunek interwencji: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja działań w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych)			
10.	Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków (w tym wymiana/ remont przepompowni ścieków)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne	↔
11.	Budowa/ modernizacja stacji zlewnych nieczystości ciekłych i usprawnienie systemu odbioru nieczystości płynnych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne	↓
12.	Usprawnienie gospodarki osadowej	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne	↓
13.	Sporządzanie i przekazywanie sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
Cel: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych			
Kierunek interwencji: Monitoring wód oraz kontrola jakości wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia			
14.	Opomiarowanie i wizualizacja pracy studni w SUW	Zadanie monitorowane: Spółki wodno-kanalizacyjne	↓
15.	Opomiarowanie sieci kanalizacyjnej	Zadanie monitorowane: Spółki wodno-kanalizacyjne	↓
16.	Dalsza rozbudowa istniejącego monitoringu ciśnienia wody w połączeniu z przepływem i analizą chemiczną wody	Zadanie monitorowane: Spółki wodno-kanalizacyjne	↓
17.	Modernizacja i rozwój zdalnych odczytów wodomierzy głównych	Zadanie monitorowane: Spółki wodno-kanalizacyjne	↓
18.	Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości wody	Zadanie monitorowane: RWMS	↑
19.	Doposażenie systemu monitoringu wód w sprzęt, urządzenia i oprogramowanie	Zadanie monitorowane: WIOŚ	↑
20.	Badanie wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia oraz informowanie społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	Zadanie monitorowane: WSSE	↔
21.	Ustalanie w drodze decyzji strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża, RZGW	↔
Cel: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych			
Kierunek interwencji: Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki wodno-ściekowej			
22.	Organizacja imprez o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury, kampanie informacyjne, wycieczki	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne	↑

1. Budowa/ przebudowa/ modernizacja ujęć wody

W raportowanym okresie zadanie było realizowane na bieżąco przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży. Koszt realizacji w 2019 r. wyniósł 39 574,23 zł, a w 2020 r. 37 851,75 zł. Źródłem finansowania były środki własne przedsiębiorstwa.

2. Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja stacji uzdatniania wody i infrastruktury towarzyszącej (w tym zbiorników wody uzdatnionej)

Realizacją zadania w latach 2021-2022 będzie zajmowało się Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Łomży. Inwestycja będzie wykonywana pod potrzeby technologiczne obecnie realizowanego kotła biomasowego parowego o mocy 12,5 MW w kogeneracji.

3. Przebudowa hydroforni wraz z infrastrukturą (w tym zbiorniki wyrównawcze)

W raportowanym okresie Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało zadania.

4. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci wodociągowej

W raportowanym okresie zadanie było wykonywane na bieżąco przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Łomży. W roku 2019 koszty inwestycji wyniosły 985 506,39 zł, a w 2020 r. 1 539 485,14 zł. Źródłem finansowania były środki własne przedsiębiorstwa

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Łomży zgodnie z Wieloletnim Planem Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych zatwierdzonym Uchwałą Rady Miejskiej nr 54/VII/19 zrealizowało w 2019 roku ze środków własnych następujące zadania:

Tabela 39 Rozbudowa sieci wodociągowej 2019 r.

Lp.	Nazwa zadania	Nakłady netto w tys. zł	
		planowane	wykonanie
SIEĆ WODOCIĄGOWA			
1.	Budowa wodociągu ø110 mm dł. 130 m ul. Owocowa	30,0	83,9
2.	Budowa wodociągu ø110 dł. 60 m ul. Żwirki i Wigury	30,0	40,5
3.	Budowa wodociągu ø110 dł. 900 m ul. Kolejowa	490,0	262,0
4.	Budowa wodociągu ø110 dł. 370m ul. Pszczela	75,0	129,1
5.	Budowa wodociągu ø110 dł. 300m ul. Działkowej	60,0	91,1
6.	Budowa wodociągu ø110 dł. 300m ul. Słonecznikowa	60,0	6,9
7.	Budowa wodociągu ø110 dł. 180m w ul. Szmaragdowej	65,0	67,5
8.	Budowa wodociągu ø110 dł. 270m w ul. Kanarkowej	55,0	84,6
9.	Przyłączenie gminy Piątnica do miejskiej sieci wodociągowej ø200 mm dł. 823 m	250,0	0,0
10.	Wykupienie od prywatnego inwestora wodociągu ul. Mała Kraska	10,0	5,7
11.	Wykupienie od prywatnego inwestora wodociągu sięgacz ul. Wiosenna	11,0	9,2

Lp.	Nazwa zadania	Nakłady netto w tys. zł	
		planowane	wykonanie
Wykonane poza planem			
12.	Budowa wodociągu na terenie dworca PKS		22,9
13.	Budowa wodociągu w ul. Poligonowej		28,4
		RAZEM	831,8

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2019

Tabela 40 Rozbudowa sieci wodociągowej 2020 r.

Lp.	Nazwa zadania	Nakłady netto w tys. zł	
		planowane	wykonanie
PION WODOCIĄGÓW			
1.	Budowa wodociągu Ø 110 mm dł. 80/370 m ul. Żytnia	50,0	0,0
2.	Przebudowa wodociągu Ø150 dł. 60 m ul. Zdrojowa 54	18,0	64,8
3.	Budowa wodociągu Ø110 dł. 160/1120m w dzielnicy przemysłowej ul. Żabia	150,0	0,0
4.	Budowa wodociągu Ø110 dł. 440m ul. Jaworowa	130,0	0,0
5.	Budowa wodociągu Ø110 dł. 400m ul. Grabowa	120,0	0,0
6.	Przebudowa wodociągu Ø110 dł. 100m ul. Stary Rynek	60,0	18,8
7.	Budowa wodociągu Ø110 dł. 130m ul. sięgacz Szosa do Mężenina dz. 40546/5	40,0	0,0
8.	Budowa wodociągu Ø160 dł.1070m ul. Dworna	300,0	691,1
9.	Budowa wodociągu Ø110 dł.400m ul. Wiejska	120,0	301,7
10.	Budowa wodociągu Ø 110 dł. 260/1200m os. Staszica	150,0	191,7
11.	Budowa wodociągu Ø 160 dł. 80 m ul. Rybaki - studnia Caritas	24,0	0,0
		RAZEM	1 162
			1267,5

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2020 r.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. MP WiK Sp. z o. o. posiadała w eksploatacji:

- 21,6 km sieci wodociągowej magistralnej (bez zmian),
- 89,7 km przyłączy wodociągowych (przyrost dł. 2,6 km tj. o 2,9%),
- 129,9 km sieci wodociągowej rozdzielczej (przyrost o 1,1 km tj. o 0,8%).

Na terenie Miasta Łomży dokonano przeglądu 85 km sieci wodociągowej. Sprawdzono 93 zasuwy sieciowe (z czego 2 wymieniono, a 41 usprawniono), 99 na przyłączach domowych (z czego 24 wymieniono, a 36 usprawniono) oraz 131 zestawów hydrantowych p. poż. (z czego 35 wymieniono, a 79 usprawniono). W 2020 roku usunięto 31 awarii wodociągowych (spadek o 6%) oraz usunięto 7 awarii na zlecenia z zewnątrz. Dokonano wymiany 1011 wodomierzy u odbiorców oraz zaplombowano 171 podliczników do podlewania ogródków

5. Wymiana rur azbestowych na PCV

W analizowanym okresie zadanie nie było realizowane na terenie Miasta Łomży.

6. Przejmowanie w eksploatację lub na stan spółki, obcej lub o nieuregulowanym stanie prawnym infrastruktury przesyłowej wodociągowej i kanalizacyjnej służącej zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków

W roku 2019 zadanie było realizowane na bieżąco przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży. Koszt realizacji wyniósł 26 549,06 zł. Źródłem finansowania były środki własne przedsiębiorstwa.

7. Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków

Zadanie jest wykonywane według zaistniałych potrzeb. Stan oczyszczalni przydomowych w latach 2019-2020 przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Tabela 41 Indywidualne systemy oczyszczania ścieków – ilość oczyszczalni przydomowych.

Nieczystości ciekłe	Jednostka miary	2019	2020
Oczyszczalnie przydomowe	szt.	11	11

źródło: GUS

8. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (w tym usprawnienie systemu odprowadzania ścieków)

W raportowanym okresie zadanie było realizowane na bieżąco przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży. Koszt realizacji w roku 2019 wyniósł 1 429 071,37 zł, a w roku 2020 755 019,95 zł. Źródłem finansowania były środki własne przedsiębiorstwa.

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Łomży zgodnie z Wieloletnim Planem Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych zatwierdzonym Uchwałą Rady Miejskiej nr 54/VII/19 zrealizowało w 2019 roku ze środków własnych następujące zadania:

Tabela 42 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w 2019 r.

Lp.	Nazwa zadania	Nakłady netto w tys. zł	
		planowane	wykonanie
SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ			
1.	Bud kanalizacji \varnothing 200 dł. 270m z przepompownią w ul. Kanarkowej	140,0	88,7
2.	Budowa kanału sanitarnego \varnothing 0,2;0,25m dł. 800 ul. Kolejowa	650,0	425,1
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej \varnothing 200 dł. 180m w ul. Szmaragdowej	126,7	124,5
4.	Budowa kanalizacji sanitarnej \varnothing 200 dł. 300m ul. Działkowa	12,0	151,7
5.	Budowa kanalizacji sanitarnej \varnothing 200 dł. 470m ul. Pszczela	180	82,3
6.	Budowa kanalizacji \varnothing 200 dł. 300m w ul. Słonecznikowej	120,0	6,9
7.	Odbudowa i renowacja studni k. s. przy ul. Kraska w Łomży	180,0	194,0
8.	Odbudowa kanału sanitarnego \varnothing 200 dł. 700m. w ul. Partyzantów	250,0	274,9
9.	Wykupienie od prywatnego inwestora kan. san. ul. Mała Kraska	20,0	11,6
Wykonane poza planem			
10.	Budowa kanalizacji na dworcu PKS		22,8
11.	Budowa kanalizacji w ul. Poligonowej		117,9

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2019

Tabela 43 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w 2020 r.

Lp.	Nazwa zadania	Nakłady netto w tys. zł	
		planowane	wykonanie
SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ			
1.	Budowa kanalizacji Ø200 dł.80/370 m ul. Żytnia	100,00	0,00
2.	Budowa kanalizacji Ø200 dł. 160/1120m w dzielnicy przemysłowej ul. Żabia	200,00	0,00
3.	Budowa kanału sanitarnego Ø 200 dł. 260/1200m os. Staszica	200,00	20,30
4.	Budowa kanalizacji sanitarnej Ø200 dł.320m ul. Grabowa	190,00	0,00
5.	Budowa kanalizacji sanitarnej Ø200 dł. 250m ul. Owocowa	150,00	279,60
6.	Budowa kanalizacji sanitarnej Ø200 dł. 440m ul. Jaworowa	260,00	0,00
7.	Budowa kanalizacji sanitarnej Ø200 dł. 23m ul. Wiejska	19,00	44,20
Wykonane poza planem			
8.	Budowa sieci kanalizacyjnej w ul. Pszczelej		216,60
9.	Przebudowa studni na sieci kanalizacyjnej w ul. Partyzantów		24,80
10.	Budowa sieci kanalizacyjnej w ul. Woziwodzkiej		108,20

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za rok 2020

Na dzień 31 grudnia 2020 r. MP WiK Sp. z o. o. posiadała w eksploatacji:

- 4,9 km kanalizacji ogólnospławnej (adaptacja części kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację sanitarną w ramach modernizacji ulic,
- 117,4 km kanalizacji sanitarnej (przyrost o 1,3 km + 1,9 km adaptacji kanalizacji ogólnospławnej, tj. 2,7%),
- 66,0 km przyłączy sanitarnych (przyrost o 2,2 km tj. 3,6%).

W 2020 r. usunięto 284 zatory kanalizacyjne na terenie Miasta Łomży (spadek o 3,1%) i 169 na zlecenia z zewnątrz (w tym na terenie miasta Łomża 150, na terenie gminy Piątnica 8 i poza terenem działalności Spółki 11). Dokonano przeglądu i wyczyszczono 248 km sieci, wymieniono 9 włazów żeliwnych na studzienkach rewizyjnych kanalizacji sanitarnej.

9. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji deszczowej (w tym montaż separatorów)

W pasach terenu dróg i ulic publicznych i wewnętrznych znajdują się miejskie sieci kanalizacji deszczowej.

Zadania związane z modernizacją/ rozbudową sieci kanalizacji deszczowej są wykonywane na bieżąco, m. in.:

- W raportowanym okresie wykonano przebudowę ulic 3 Maja i Wiejskiej w Łomży. W ramach tej inwestycji na ulicy Wiejskiej przebudowano kanalizację deszczową, a na ulicy 3 Maja została wykonana nowa kanalizacja deszczowa oraz wpusty uliczne.
- Podczas prac związanych z budową Miejskiego Centrum Przesiadkowo-Komunikacyjnego w Łomży wykonano nową kanalizację deszczową i wodociągową.

Na zlecenie Urzędu Miasta dokonano nieodpłatnie inspekcji odcinków kanalizacji deszczowej o łącznej długości 168 m.

10. Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków (w tym wymiana/ remont przepompowni ścieków)

W raportowanym okresie zadanie było realizowane na bieżąco przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży. Koszt realizacji w roku 2019 wyniósł 99 687,93 zł, a w roku 2020 7 631 796,30 zł. Źródłem finansowania były środki pochodzące z dotacji POIiŚ, środki pożyczki NFOŚiGW oraz środki własne przedsiębiorstwa.

W ramach projektu Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków oraz uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Łomży” współfinansowanego ze środków unijnych w ramach działania 2.3 „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W dniu 31.01.2020 r. nastąpiło podpisanie Umowy z Wykonawcą Robót – Konsorcjum firm: INSTAL WARSZAWA S.A. (Lider) oraz Eko Partnerzy Sp. z o.o. (z siedzibą w Warszawie). W dniu 06.02.2020r. protokolarnie przekazano Wykonawcy Plac Budowy.

W 2020 roku w ramach inwestycji wykonano następujące roboty:

- Obiekt nr 011 zbiornik retencyjny - odhumusowanie, wykonanie wykopu oraz jego przegłębienia, usunięcie gruntu nienośnego, roboty zbrojarskie, betonowanie, roboty ciesielskie – układanie izolacji, roboty na elewacji, roboty ziemne w zakresie zasyпки ścian zewn.;
- roboty rozbiórkowe (demontaże: wykonano demontaż) rozbiórkę zbiornika PIX;
- Obiekt nr 01.1 i 01.2 budynek kraty rzadkiej i krat gęstych – demontaże, roboty przygotowawcze, ustawienie rusztowań, tynkowanie, roboty wykończeniowe;
- Obiekt nr 02 pompownia ścieków – demontaże, roboty przygotowawcze, ustawienie rusztowań; tynkowanie, roboty wykończeniowe; roboty termomodernizacyjne i izolacje stropodachu i elewacji, tynkowanie oraz roboty porządkowe;
- Obiekt nr 05 pompownia osadu surowego – roboty demontażowe, tynkowanie, roboty wykończeniowe, wykonanie elewacji;
- Obiekt nr 3a „C” reaktory biologiczne C – roboty ziemne i odwodnieniowe, wykonanie ścianki berlińskiej, palowanie, roboty zbrojarskie, ciesielskie, betonowanie ścian;
- Obiekt 14.2 wydzielona komora fermentacyjna – roboty przygotowawcze, ziemne i odwodnienie, palowanie, , roboty zbrojarskie, ciesielskie, betonowanie ścian;
- Komora K2 – roboty wyburzeniowe, ziemne, betonowanie, roboty zbrojarskie, ciesielskie, betonowanie części płyty dennej;
- Komora K3 – roboty ziemne, betonowanie;
- Obiekt nr 17 budynek separatora piasku – roboty przygotowawcze, prace na elewacji;
- Obiekt nr 18.1 i 18.2 budynek techniczno-energetyczny – roboty betoniarskie – cokół pod agregat prądotwórczy, montaż nowego agregatu prądotwórczego oraz agregatu rezerwowego; dostarczenie rozdzielni głównych;
- Obiekt nr 7/1 zagęszczacz grawitacyjny – demontaże i roboty przygotowawcze; roboty naprawcze ścian;
- Obiekt nr 2 koryto pomiarowe ścieków surowych – betonowanie;
- Obiekt nr 11 przelew burzowy z komorą podziału – betonowanie;
- Obiekty nr 1/1 i 1/2 piaskowniki wirowe – roboty przygotowawcze ścian, rozszalowanie szalunków elementów żelbetowych;

- Obiekty nr 08 i 09 osadniki wstępne– roboty budowlane w zakresie naprawy i reprofilacji ścian zewnętrznych i kolumny centralnej;
- Obiekt nr 27.1 zbiornik wody technologicznej i 27.2 pompownia wody technologicznej – roboty ziemne, przygotowawcze, betoniarskie, układanie izolacji, układanie zbrojenia, przygotowanie szalunków, demontaże.

A także roboty z branży sanitarnej, elektrycznej i AKPiA, zewnętrznych sieci energetycznych oraz zewnętrznych sieci technologicznych.

11. Budowa/ modernizacja stacji zlewnych nieczystości ciekłych i usprawnienie systemu odbioru nieczystości płynnych

W raportowanym okresie Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało zadania.

12. Usprawnienie gospodarki osadowej

W raportowanym okresie Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało zadania.

13. Sporządzanie i przekazywanie sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Zadanie realizowane na bieżąco. Sprawozdania sporządzane są corocznie przez Urząd Miejski w Łomży.

14. Opomiarowanie i wizualizacja pracy studni w SUW

W raportowanym okresie Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało zadania.

15. Opomiarowanie sieci kanalizacyjnej

W raportowanym okresie Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało zadania.

16. Dalsza rozbudowa istniejącego monitoringu ciśnienia wody w połączeniu z przepływem i analizą chemiczną wody

W raportowanym okresie Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało zadania.

17. Modernizacja i rozwój zdalnych odczytów wodomierzy głównych

W raportowanym okresie Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało zadania.

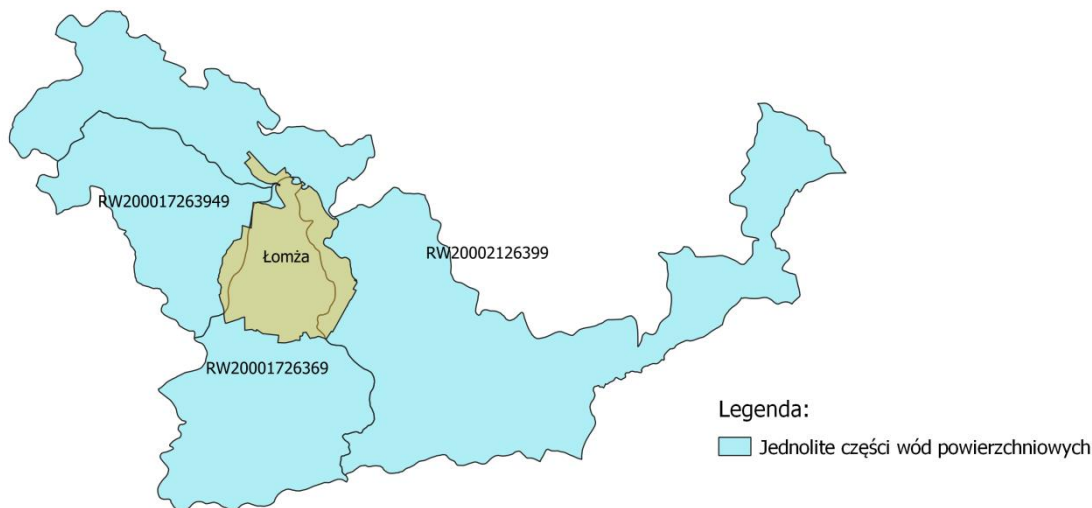
18. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości wody

W obrębie miasta wyodrębniono 3 jednolite części wód rzecznych.

Tabela 44 Jednolite części wód powierzchniowych w obrębie miasta Łomża.

Lp.	NAZWA JCWP	TYP JCWP	DŁUGOŚĆ [km]
1.	Lepacka Struga	17 – potok nizinny piaszczysty	18,78
2.	Łomżyczka	17 – potok nizinny piaszczysty	25,99
3.	Narew od Biebrzy do Pisy	21- wielka rzeka nizinna	71,99

źródło: Program Ochrony Środowiska dla miasta Łomży na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024

Rysunek 28 Jednolite części wód powierzchniowych.

źródło: opracowanie własne

Zgodnie z § 14 i § 15 obowiązującego rozporządzenia klasyfikacyjnego (Dz.U. z 2019 roku, poz. 2149) klasyfikację stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonuje się nie rzadziej niż co 3 lata, natomiast klasyfikację elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych wykonuje się corocznie. Ostatnia klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonana została w 2019 roku. Wyniki wykonanych klasyfikacji i ocen jcwp zlokalizowanych na terenie Miasta Łomża zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 45 Klasyfikacja i ocena stanu wód jcwp zlokalizowanych na terenie Miasta Łomża.

Nazwa jcwp	Lepacka Struga	Łomżyczka	Narew od Biebrzy do Pisy
Kod jcwp	PLRW200017263949	PLRW20001726369	PLRW20002126399
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Lepacka Struga - Szablak	Łomżyczka - ujście	Narew-Nowogród (powyżej ujścia Pisy)
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego	PL01S0801_1327	PL01S0801_1346	PL01S0801_2295
Klasa elementów biologicznych	4	4	5
Rok prowadzenia badań	2019	2019	2017, 2018

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Łomża za lata 2019-2020

Nazwa jcwp	Lepacka Struga	Łomżyczka	Narew od Biebrzy do Pisy
Klasa elementów hydromorfologicznych	4	3	>1
Rok prowadzenia badań	2019	2019	2017
Klasa elementów fizykochemicznych gr.3.1-3.5	>2	>2	>2
Rok prowadzenia badań	2016, 2019	2016, 2019	2017
Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne gr.3.6	2	2	2
Rok prowadzenia badań	2016, 2019	2016, 2019	2017
Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego wód	4	4	5
Rok wykonania klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego	2019	2019	2019
Klasyfikacja stanu chemicznego wód	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego
Rok prowadzenia badań	2018, 2019	2016, 2019	2017, 2019
Rok wykonania klasyfikacji stanu chemicznego	2019	2019	2019
Klasyfikacja stanu wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód
Rok wykonania klasyfikacji stanu wód	2019	2019	2019

Klasa elementów biologicznych: 1 – stan bardzo dobry, 2 – stan dobry, 3 – stan umiarkowany, 4 – stan słaby, 5 – stan zły

Klasa elementów hydromorfologicznych: 1 – stan bardzo dobry, >1 – stan poniżej bardzo dobrego, 2 – stan dobry, 3 – stan umiarkowany, 4 – stan słaby, 5 – stan zły

Klasa elementów fizykochemicznych: 1 – stan bardzo dobry, 2 – stan dobry, >2 - niespełnienie wymogów klasy 2 oznacza stan poniżej dobrego

źródło: Na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

W 2019 r., w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) wykonano badania elementów biologicznych i fizykochemicznych JCWP wyodrębnionych na terenie miasta Łomża. Na podstawie przeprowadzonych badań elementów biologicznych wszystkim 3 JCWP (Lepacka Struga, Łomżyczka, Narew od Biebrzy do Pisy) przypisano klasę >2, natomiast uzyskane wyniki badań elementów fizykochemicznych- specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne pozwoliły przypisać ww. JCWP klasę 2. Klasyfikacji stanu chemicznego ww. JCWP dokonano w 2019 r. Stan chemiczny wszystkich ww. JCWP oceniono jako poniżej dobrego. Na podstawie uzyskanych wyników badań stan JCWP Lepacka Struga, Łomżyczka, Narew od Biebrzy do Pisy oceniono jako zły.

Zgodnie z obowiązującym podziałem na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd), miasto Łomża położone jest w zasięgu JCWPd nr 51.

Tabela 46 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) na obszarze miasta Łomża.

Nr JCWPd	51	Wynik oceny stanu w 2019 roku	chemiczny	dobry
			ilościowy	dobry
			ogólny	dobry

źródło: Na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

19. Dopuszczenie systemu monitoringu wód w sprzęt, urządzenia i oprogramowanie

Zadanie było realizowane w 2020 r. na terenie całego województwa podlaskiego. Inwestycja finansowana była przez Fundusze Europejskie Infrastruktura i Środowisko, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Polskie Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

20. Badanie wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia oraz informowanie społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Monitoring jakości wód przeznaczonych do spożycia prowadzony jest przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Łomży.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży po dokonaniu analizy sprawozdań z badań laboratoryjnych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej w dniu **12.10.2020 r. z wodociągu Łomża** stwierdził przydatność wody do spożycia w zakresie badanych parametrów.

Przeprowadzone analizy wykazały, że jakość wody w badanym zakresie spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r. poz. 2294).

Zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2019 r. poz. 1437 z późn. zm.), wójt, burmistrz, prezydent miasta jest obowiązany do informowania mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

21. Ustalanie w drodze decyzji strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych

Zadanie było realizowane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku. W 2020 roku ustanowiono jedną strefę ochrony.

22. Organizacja imprez o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury, kampanie informacyjne, wycieczki

W 2019 roku w miesiącach marzec-kwiecień Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży organizowało Obchody Światowego Dnia Wody w ramach Otwartych Dni MPWIK. Przeprowadzono edukacyjne wizyty dzieci przedszkolnych i szkolnych. Wydarzenie było finansowane ze środków własnych przedsiębiorstwa, a ich koszt wyniósł 2 326,61 zł.

3.6. Zasoby geologiczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 5 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Zasoby geologiczne.

Tabela 47 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin			
Kierunek interwencji: Ograniczenie presji wywieranej na środowisko i ludność lokalną podczas prowadzenia prac geologicznych oraz eksploatacji i magazynowania kopalin, w tym monitorowanie wydobycia			
1.	Ochrona zasobów geologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
2.	Eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, właściciele gruntów	-
3.	Wydawanie pozwoleń w zakresie realizacji ustawy Prawa górniczego i geologicznego	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
Cel: Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin			
Kierunek interwencji: Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami			
4.	Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża	-
Cel: Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin			
Kierunek interwencji: Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi			
5.	Działania edukacyjne promujące racjonalne wykorzystanie kopalin	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	-

1. Ochrona zasobów geologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin

W raportowanym okresie zadanie wykonywane było na bieżąco według istniejących potrzeb.

2. Eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin

Zadanie nie ujęte w ocenie realizacji Programu Ochrony Środowiska. Zadanie nie było realizowane, ponieważ w granicach miasta nie istnieją udokumentowane złoża kopalin.

3. Wydawanie pozwoleń w zakresie realizacji ustawy Prawa górniczego i geologicznego

Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnictwo* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1420 ze zm.) Marszałek udziela koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż niezastrzeżonych do właściwości Ministra Klimatu i Środowiska oraz starostów. W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r. Marszałek Województwa Podlaskiego nie udzielił koncesji na wydobywanie kopalin dotyczących terenu Miasta Łomża.

4. Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami

Zadanie nie ujęte w ocenie realizacji Programu Ochrony Środowiska. W opracowanym i przyjętym Uchwałą Nr 223/XXVIII/16 Rady Miejskiej Łomży z dnia 6 lipca 2016 r. oraz Uchwałą Nr 100/XI/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 26 czerwca 2019 r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża zawarta jest informacja dotycząca lokalizacji miasta w przykrawędziowej (chronionej) części wysoczyzny, która spowodowała niemożność przeprowadzenia prac związanych z rozpoznaniem surowców mineralnych, brak jest zatem w granicach miasta udokumentowanych złóż kopalin.

5. Działania edukacyjne promujące racjonalne wykorzystanie kopalin

Zadanie nie ujęte w ocenie realizacji Programu Ochrony Środowiska.

3.7. Gleby

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 11 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Gleby.

Tabela 48 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Gleby.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi			
Kierunek interwencji: Rekultywacja terenów zdegradowanych lub zdevastowanych w celu przywrócenia im wartości użytkowych lub przyrodniczych, w tym rekultywacje z wykorzystaniem odpadów			
1.	Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów (w tym rekultywacja wyrobisk po „dzikich wysypiskach”)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża	↔
Cel: Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi			
Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie degradacji gleb i powierzchni ziemi			
2.	Realizacja działań zapobiegających erozji	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, właściciele/ zarządcy gruntów	↓
3.	Prowadzenie właściwej gospodarki wodnej na terenach rolnych, łąkowych i wodno-błotnych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, właściciele/ zarządcy gruntów	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
4.	Wprowadzenie obowiązku umieszczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów na których zostały przekroczone standardy jakości gleb	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↓
Cel: Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi			
Kierunek interwencji: Monitoring gleb i powierzchni ziemi			
5.	Rozpoznanie obszarów zanieczyszczonych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża, ARMiR, podmioty gospodarcze	↑
6.	Wydawanie decyzji o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
7.	Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia scalania, wymiany lub podziału gruntu	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
8.	Uzgodnienie dokumentacji projektowych do wydania decyzji rekultywacji terenu	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
9.	Wydanie decyzji uwzględniającej kierunek rekultywacji o charakterze zadrzewionym, leśnym lub przeznaczonym pod zieleń publiczną	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
10.	Określanie warunków rekultywacji i zagospodarowania gruntów przemysłowych	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
Cel: Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi			
Kierunek interwencji: Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi			
11.	Promowanie zachowań sprzyjających ochronie gleb i powierzchni ziemi	Zadanie monitorowane: ODR, Urząd Miasta Łomża	↓

1. Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów (w tym rekultywacja wyrobisk po „dzikich wysypiskach”)

W raportowanym okresie na terenie miasta nie zlokalizowano „dzikich wysypisk” odpadów.

2. Realizacja działań zapobiegających erozji

W analizowanym okresie Urząd Miejski w Łomży nie realizował zadania.

3. Prowadzenie właściwej gospodarki wodnej na terenach rolnych, łąkowych i wodno-błotnych

Zadanie jest realizowane na bieżąco przez właścicieli gruntów.

4. Wprowadzenie obowiązku umieszczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów na których zostały przekroczone standardy jakości gleb

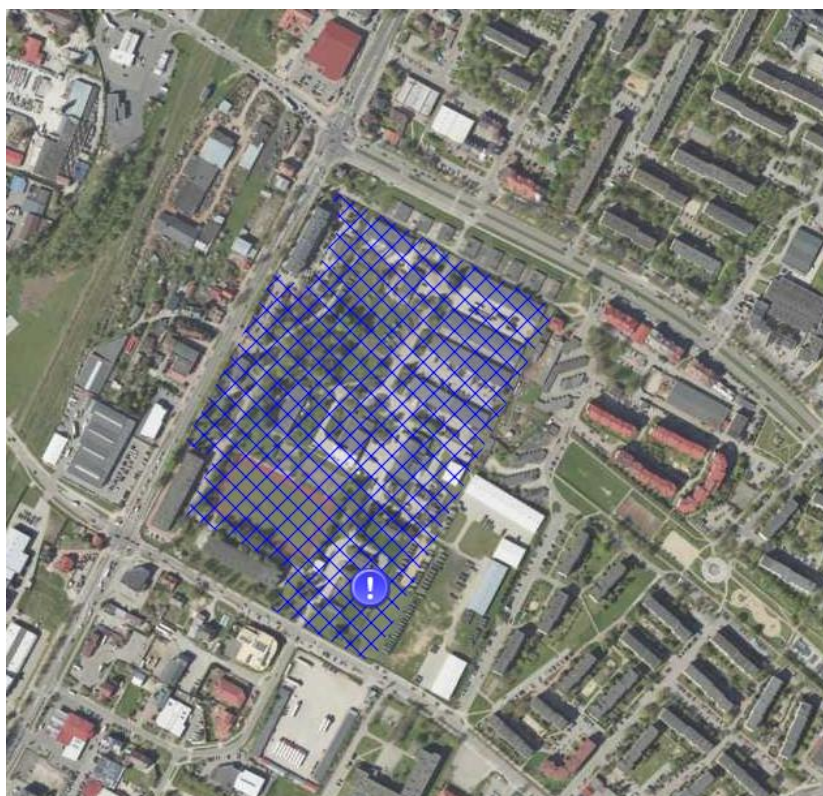
W raportowanym okresie Urząd Miejski w Łomży nie realizował zadania.

5. Rozpoznanie obszarów zanieczyszczonych

Na terenie Miasta Łomży występuje obszar, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji.

Substancje: suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Benzo(b)fluoranten; Benzo(a)antracen; Benzo(a)piren; Chryzen

Identyfikator działki, na której występują zanieczyszczenia: 206201_1.0001.12220.

Rysunek 29 Obszary zanieczyszczone na terenie Miasta Łomża.

źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

6. Wydawanie decyzji o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia

W raportowanym okresie nie było konieczności realizacji zadania.

7. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia scalania, wymiany lub podziału gruntu

W raportowanym okresie nie było konieczności realizacji zadania.

8. Uzgodnienie dokumentacji projektowych do wydania decyzji rekultywacji terenu

W raportowanym okresie nie było konieczności realizacji zadania.

9. Wydanie decyzji uwzględniającej kierunek rekultywacji o charakterze zadrzewionym, leśnym lub przeznaczonym pod zieleń publiczną

W raportowanym okresie nie było konieczności realizacji zadania.

10. Określanie warunków rekultywacji i zagospodarowania gruntów przemysłowych

W raportowanym okresie nie było konieczności realizacji zadania.

11. Promowanie zachowań sprzyjających ochronie gleb i powierzchni ziemi

W raportowanym okresie zadanie nie było realizowane.

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 10 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Tabela 49 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Racjonalne gospodarowanie odpadami			
Kierunek interwencji: Zapewnienie funkcjonowania systemu selektywnego zbierania/odbioru odpadów komunalnych			
1.	Zakup pojemników do selektywnego zbierania odpadów i organizacja miejsc ich lokalizacji	Zadanie monitorowane: podmioty odbierające odpady, zarządcy nieruchomości, osoby prywatne	↑
2.	Budowa i wyposażenie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów (w tym organizacja przy PSZOK punktów napraw i wymiany rzeczy używanych)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, przedsiębiorstwa odpowiedzialne za odbiór odpadów	↑
Cel: Racjonalne gospodarowanie odpadami			
Kierunek interwencji: Zapewnienie sprawnego funkcjonowania procesów przygotowania do ponownego użycia, recyklingu i innych oficerów odzysku (w tym ograniczenie masy odpadów składowanych)			
3.	Organizacja stanowisk rozbiórki odpadów wielkogabarytowych	Zadanie monitorowane: Podmioty odpowiedzialne za gospodarowanie odpadami	↑
Cel: Racjonalne gospodarowanie odpadami			
Kierunek interwencji: Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest			
4.	Aktualizacja bazy azbestowej	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
5.	Aktualizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↓
6.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest (w tym demontaż, transport i unieszkodliwianie)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, mieszkańcy	↑
Cel: Racjonalne gospodarowanie odpadami			
Kierunek interwencji: Monitoring gospodarki odpadami			
7.	Realizacja zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
8.	Monitoring w zakresie gospodarki odpadami	Zadanie monitorowane WIOŚ, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	↔
Cel: Racjonalne gospodarowanie odpadami			
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarki odpadami			
9.	Akcje związane z zapobieganiem powstawaniu odpadów i gospodarką odpadami, konkursy, ulotki, broszury, spotkania, szkolenia, budowa ścieżek edukacyjnych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, podmioty odpowiedzialne za gospodarowanie odpadami	↑
10.	Edukacja ekologiczna	Zadanie monitorowane: Podmioty odpowiedzialne za gospodarowanie odpadami, Urząd Miasta Łomża	↑

1. Zakup pojemników do selektywnego zbierania odpadów i organizacja miejsc ich lokalizacji

W raportowanym okresie Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o. o. udostępnił dla mieszkańców Miasta Łomży oraz Gminy Piątnica nowo rozstawione kontenery na drobny zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Pojemniki zostały rozmieszczone na terenach spółdzielni mieszkaniowych oraz na terenie Urzędu Gminy Piątnica:

- Tył budynku Urzędu Gminy Piątnica.
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Perspektywa – Skatepark naprzeciwko Szkoły Podstawowej nr 9
- Łomżyńska Spółdzielnia Mieszkaniowa – ul. Piękna 1 przy rondzie Kościuszki.

Rysunek 30 Nowe kontenery na drobny zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

źródło: www.zgo.lomza.eu

W ramach środków finansowych przeznaczonych na oczyszczanie miasta zakupiono kosze do segregacji odpadów w ilości 29 szt.

2. Budowa i wyposażenie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów (w tym organizacja przy PSZOK punktów napraw i wymiany rzeczy używanych

We wrześniu 2020 roku została zakończona inwestycja Projektu pn. „Modernizacja istniejącej instalacji sortowania odpadów na terenie Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Czartorii gm. Miastkowo woj. Podlaskie”.

Przedmiotem projektu było stworzenie infrastruktury pozwalającej na gospodarowanie odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, przyczyniającej się do wypełnienia krajowych i unijnych wymagań w zakresie gospodarki odpadami, a w szczególności modernizacja infrastruktury RIPOK Czartoria pozwalającej na zwiększenie recyklingu odpadów komunalnych

Realizacja projektu zapewnia zwiększenie ilości selektywnie zbieranych odpadów komunalnych poddawanych procesom ponownego użycia, recyklingu i odzysku. Projekt zakładał modernizację istniejącej instalacji sortowania odpadów komunalnych.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany w Łomży przy ul. Akademickiej 22 przyjmuje nieodpłatnie od mieszkańców Łomży:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- resztki farb, lakierów, klejów, środków konserwacji i ochrony drewna oraz opakowania po nich,
- rozpuszczalniki, środki czyszczące, substancje do wywabiania plam i opakowania po nich,
- zbiorniki po aerozolach, pozostałości po domowych środkach do dezynfekcji i dezynsekcji,
- środki ochrony roślin oraz opakowania po nich,
- baterie i akumulatory.

Tabela 50 Ilość i rodzaj odpadów komunalnych przyjętych do PSZOK w 2019 r.

Kod zabranych odpadów komunalnych	Rodzaj zebranych odpadów komunalnych	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	12,010
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	0,080
15 01 07	Opakowania ze szkła	11,650
16 01 03	Zużyte opony	14,260
17 01 01	Odpady betonu oraz guz betonowy z rozbiórek i remontów	492,563
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0,760
17 03 80	Odpadowa papa	1,800
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,100
17 08 02	Materiały budowlane zawierające gips inne niż wymienione w 17 08 01	0,940
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	3,500
20 01 01	Papier i tektura	25,530
20 01 23*	Urządzenia zawierające freon	4,446

Kod zabranych odpadów komunalnych	Rodzaj zebranych odpadów komunalnych	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	1,813
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	2,049
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	1,755
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	27,478
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	16,871
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,500
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	32,120
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	265,630
SUMA:		915,855
Łączna masa odpadów budowlanych i rozbiórkowych:		499,663

źródło: Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Miasta Łomża w roku 2019

Tabela 51 Ilość i rodzaj odpadów komunalnych przyjętych do PSZOK w 2020 r.

Kod zabranych odpadów komunalnych	Rodzaj zebranych odpadów komunalnych	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	6,520
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	1,560
15 01 07	Opakowania ze szkła	10,260
16 01 03	Zużyte opony	15,590
17 01 01	Odpady betonu oraz guz betonowy z rozbiórek i remontów	513,330
20 01 01	Papier i tektura	25,270
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,068
20 01 26*	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	0,029
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 31	0,945
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	1,740
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	1,170
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	29,249
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	21,022
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	32,320
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	257,330
SUMA:		916,403

źródło: Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Miasta Łomża w roku 2020

3. Organizacja stanowisk rozbiórki odpadów wielkogabarytowych

Odpady wielkogabarytowe są odbierane od mieszkańców Łomży akcyjnie 4 razy w roku. O terminie i sposobie odbioru są informowani minimum 7 dni przed dniem odbioru.

4. Aktualizacja bazy azbestowej

W ramach bieżącej działalności Urzędu Miejskiego w Łomży wykonywana jest aktualizacja bazy azbestowej do której wprowadzana jest ilość występujących wyrobów azbestowych na terenie Łomży oraz ilość zutilizowanych wyrobów w danej lokalizacji miasta.

Tabela 52 Baza Azbestowa - masa wyrobów w kg.

Kod	Nazwa	Zinwentaryzowane			Unieszkodliwione			Pozostałe do unieszkodliwienia		
		Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
2062	ŁOMŻA	3 064 633	2 991 446	73 187	1 109 482	1 095 133	3 064 633	1 955 151	1 896 313	58 838

źródło: Baza Azbestowa; stan na 22.09.2021

5. Aktualizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

W raportowanym okresie Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest nie był aktualizowany.

6. Usuwanie wyrobów zawierających azbest (w tym demontaż, transport i unieszkodliwianie)

W 2019 od mieszkańców Łomży odebrano 63 Mg odpadów zawierających azbest/ pokrycia dachowe. W 2020 roku natomiast odebrano 75,14 Mg tych odpadów.

7. Realizacja zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie w tym wydawanie pozwoleń /zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów

Zadanie w raportowanym okresie było wykonywane na bieżąco przez Urząd Miejski w Łomży.

Zezwolenia na odbiór nieczystości ścieków:

- 2019: 1
- 2020: brak.

8. Monitoring w zakresie gospodarki odpadami

Zadanie ciągłe w ramach zadań własnych samorządu województwa, realizowane poprzez weryfikację sprawozdawczości wpływającej do urzędu.

9. Akcje związane z zapobieganiem powstawaniu odpadów i gospodarką odpadami, konkursy, ulotki, broszury, spotkania, szkolenia, budowa ścieżek edukacyjnych

W ramach działań edukacyjnych zostały wydrukowane plakaty i ulotki z informacją o prawidłowej segregacji odpadów, zostały przeprowadzone warsztaty dla dzieci, audycje radiowe i artykuły w prasie i Internecie.

W raportowanym okresie Zakład Gospodarowania Odpadami sp. z o.o. w Łomży organizował wydarzenia edukacyjne dla dzieci i młodzieży, m.in.:

- Zajęcia z zakresu „Segregacji i Recyklingu Odpadów Komunalnych”,
- Konkurs „Zrób to ze mną Mamo-Tato” Zabawka z Recyklingu.

10. Edukacja ekologiczna

W dziedzinie edukacji ekologicznej wspierane były w szczególności zadania w zakresie:

- rozpowszechniania prawidłowego postępowania z odpadami (segregacja odpadów komunalnych, kompostowanie odpadów organicznych),
- informowania o zagrożeniach dla środowiska i zdrowia ludzi wynikających z niewłaściwego postępowania z odpadami (np. spalanie odpadów w piecach domowych lub porzucanie ich na dzikich wysypiskach),
- opracowania i druku materiałów informacyjnych nt. prawidłowej gospodarki odpadami gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powietrza,
- promocji przedsięwzięć mających na celu zbiórkę odpadów niebezpiecznych znajdujących się w strumieniu odpadów komunalnych (np. zużyte baterie, przeterminowane lekarstwa),
- propagowania zadań mających na celu wykorzystywanie źródeł energii odnawialnej.

Zakład Gospodarowania Odpadami na swojej stronie internetowej posiada zakładkę „Edukacja”, w której znajdują się gry i quizy ekologiczne oraz broszura „Ekoporadnik będący praktycznym informatorem dla mieszkańców Łomży.

Rysunek 31 Ekoporadnik - informator dla mieszkańców.

źródło: www.pszoklomza.pl

W raportowanym okresie przeprowadzono następujące akcje ekologiczno-edukacyjne:

- Szkoła Podstawowa nr 2 brała udział w Akcji Sprzątania Świata;
- Szkoła Podstawowa nr 10 brała udział w Akcji Sprzątania Świata;
- W SP nr 10 były zorganizowane warsztaty ekologiczne z zakresu gospodarki odpadami;
- Kampania „Działaj z imPETem!”, w ramach której edukowane są dzieci w zakresie odpowiedniego postępowania z butelkami PET. Dzięki temu krzewione są **eko** podstawy i tworzone **eko** nawyki już od najmłodszych lat;
- Ekologiczny Dzień Dziecka - 3 czerwca 2019 – atrakcje z tematem przewodnim ekologii i recyklingu.

3.9. Zasoby przyrodnicze

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 37 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Zasoby przyrodnicze.

Tabela 53 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Zasoby przyrodnicze.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
Kierunek interwencji: Aktualizacja inwentaryzacji oraz stworzenie spójnego systemu informacji, opartego o technologie informatyczne, o zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych miasta wraz z wyceną wartości środowiska przyrodniczego			
1.	Inwentaryzacja i waloryzacja zasobów przyrodniczych oraz stworzenie bazy danych o zasobach przyrodniczych	Zadanie monitorowane: PK, RDOŚ	↔
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
Kierunek interwencji: Planowanie działań ochronnych na terenach przyrodniczo cennych			
2.	Opracowanie/aktualizacja planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planów ochrony parków narodowych, krajobrazowych i rezerwatów przyrody	Zadanie monitorowane: RDOŚ, PK	↔
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
Kierunek interwencji: Zwiększanie powierzchni obszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu			
3.	Powoływanie nowych form ochrony przyrody i krajobrazu	Zadanie monitorowane: RDOŚ, Urząd Miasta Łomża	↔
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
Kierunek interwencji: Ochrona siedlisk i gatunków			
4.	Ochrona czynna siedlisk i gatunków	Zadanie monitorowane: RDOŚ, PK, organizacje pozarządowe, Urząd Miasta Łomża, właściciele i zarządcy terenu, PGL LP	↔
5.	Ochrona bierna procesów w ekosystemach	Zadanie monitorowane: właściciele i zarządcy gruntów. PGL LP	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
6.	Wykup gruntów na terenach chronionych	Zadanie monitorowane: właściciele gruntów, RDOŚ, PGL LP	↑
7.	Przywracanie walorów przyrodniczych zabytkowym parkom	Zadanie monitorowane: PK, właściciele i zarządcy terenu, Urząd Miasta Łomża, PGL LP	↓
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
Kierunek interwencji: Wielofunkcyjna, zrównoważona gospodarka leśna			
8.	Prowadzenie gospodarki leśnej z zachowaniem wszystkich funkcji lasu	Zadanie monitorowane: PGL LP, Prezydent Miasta Łomża	-
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska			
9.	Regulacja populacji zwierząt łownych	Zadanie monitorowane: PGL LP, PZŁ, koła łowieckie, Prezydent Miasta Łomża, RDOŚ	↔
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
Kierunek interwencji: Minimalizacja ryzyka wprowadzenia do środowiska gatunków obcych oraz usuwanie, kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych			
10.	Eliminacja i ograniczenie populacji występowania inwazyjnych gatunków obcych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, PK, właściciele lub zarządcy terenu, PGL LP	↓
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
Kierunek interwencji: Powiązanie systemów dolin rzecznych (jako naturalnych korytarzy ekologicznych) z zarządzaniem ryzykiem powodziowym, systemem obszarów chronionych i programem zwiększania możliwości retencyjnych, poprzez wykorzystanie naturalnych uwarunkowań terenu			
11.	Rewitalizacja zieleni	Zadanie monitorowane: PK, Urząd Miasta Łomża, właściciele lub zarządcy terenu, RZGW	↑
12.	Zachowanie naturalnego charakteru rzek i dolin riecznych oraz poprawa warunków wodnych	Zadanie monitorowane: PK, RDOŚ, Zarząd Zlewni w Ostrołęce, Urząd Miasta Łomża GIOŚ	↔
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
Kierunek interwencji: Monitoring przyrodniczy różnorodności biologicznej i krajobrazowej			
13.	Modernizacja i rozbudowa bazy monitoringu przyrodniczego	Zadanie monitorowane: PK, RDOŚ, GIOŚ, właściciele lub zarządcy terenu, Urząd Miasta Łomża, RZGW, PGL LP	↑
14.	Monitoring siedlisk i gatunków Natura 2000	Zadanie monitorowane: PK, RDOŚ, GIOŚ	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
Kierunek interwencji: Zarządzanie środowiskiem			
15.	Aktualizacja/ opracowanie gminnego programu ochrony środowiska	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↑
16.	Opracowanie raportów z programu ochrony środowiska	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↑
17.	Realizacja zapisów ustawy o ochronie przyrody w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
18.	Realizacja zapisów ustawy o rybactwie śródlądowym oraz rozporządzenia w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie w tym wydawanie kart, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↑
19.	Wydawanie pozwoleń zintegrowanych	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	↔
Cel: Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych			
Kierunek interwencji: Racjonalne powiększanie zasobów leśnych i dostosowanie składu gatunkowego drzewostanu do siedliska oraz zwiększanie różnorodności biocenoz leśnych, z uwzględnieniem gatunków odpornych na susze i podtopienia			
20.	Aktualizacja i sporządzanie (w miarę potrzeb) planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu (zgodnie z przepisami ustawy o lasach)	Zadanie monitorowane: PGL LP, Prezydent Miasta Łomża	↔
21.	Realizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości	Zadanie monitorowane: PGL LP, Urząd Miasta Łomża, właściciele lasów	↓
22.	Ocena stanu lasów	Zadanie monitorowane: PGL LP, Urząd Miasta Łomża	-
23.	Realizacja zapisów ustawy o lasach w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↓
Cel: Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych			
Kierunek interwencji: Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów			
24.	Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów	Zadanie monitorowane: PGL LP, Urząd Miasta Łomża, PSP właściciele lub zarządcy terenów	-
Cel: Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych			
Kierunek interwencji: Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania środowiskiem			
25.	Tworzenie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony zasobów przyrody i krajobrazu	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, zarządcy dróg, administratorzy cieków	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
26.	Utrzymywanie, ochrona i odtwarzanie korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża, zarządcy dróg, administratorzy cieków	↔
27.	Utrzymanie stref zalewowych w dolinach wolnych od zabudowy	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża, RZGW	↓
28.	Uporządkowanie stanu prawno-własnościowego nieruchomości w ewidencji gruntów	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża	-
Cel: Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego			
Kierunek interwencji: Wykonanie audytu krajobrazowego - identyfikacja krajobrazów występujących na terenie miasta, określenie ich cech charakterystycznych oraz ocena ich wartości			
29.	Lokalizacja krajobrazów priorytetowych	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↓
30.	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu, w szczególności poprzez wskazanie obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↓
Cel: Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego			
Kierunek interwencji: Ochrona krajobrazu			
31.	Wskazanie zagrożeń dla możliwości zachowania wartości krajobrazu	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↓
32.	Wskazanie lokalnych form architektonicznych zabudowy w obrębie krajobrazów	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↓
33.	Uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie uwzględnienia wyników audytu krajobrazowego	Zadanie monitorowane: PBPP, Urząd Miasta Łomża	↑
Cel: Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym			
Kierunek interwencji: Podejmowanie działań edukacyjnych służących ochronie i zachowaniu różnorodności i dziedzictwa kulturowego oraz zagwarantowanie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska i dostępu do informacji o środowisku			
34.	Organizacja konkursów i olimpiad, prowadzenie akcji, kampanii informacyjnych, konkursy, wystawy, warsztaty, publikacje o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, PK, PGL LP, ośrodki edukacyjne	↑
35.	Budowa ścieżek edukacyjnych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, PK, PGL LP	↓

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
36.	Budowa / modernizacja infrastruktury przy szlakach edukacyjnych	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, PK, PGL LP, ośrodki edukacyjne	↓
37.	Prowadzenie zakładki poświęconej edukacji ekologicznej na stronie internetowej	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, PK, PGL LP, ośrodki edukacyjne	↑

1. Inwentaryzacja i waloryzacja zasobów przyrodniczych oraz stworzenie bazy danych o zasobach przyrodniczych

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

2. Opracowanie/aktualizacja planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planów ochrony parków narodowych, krajobrazowych i rezerwatów przyrody

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

3. Powoływanie nowych form ochrony przyrody i krajobrazu

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

4. Ochrona czynna siedlisk i gatunków

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

5. Ochrona bierna procesów w ekosystemach

W raportowanym okresie zadanie było wykonywane na bieżąco wg potrzeb.

6. Wykup gruntów na terenach chronionych

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

7. Przywracanie walorów przyrodniczych zabytkowym parkom

W raportowanym okresie zadanie nie było realizowane.

8. Prowadzenie gospodarki leśnej z zachowaniem wszystkich funkcji lasu

Zadanie nie ujęte w ocenie realizacji Programu Ochrony Środowiska.

9. Regulacja populacji zwierząt łownych

Regulacją populacji zwierząt zajmuje się na bieżąco Polski Związek Łowiecki oraz Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku.

10. Eliminacja i ograniczenie populacji występowania inwazyjnych gatunków obcych

W raportowanym okresie zadanie nie było realizowane.

11. Rewitalizacja zieleni

W 2020 roku zakończyła się realizacja projektu Rewitalizacja Parku Jana Pawła II - Papieża Pielgrzyma w Łomży. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 Oś Priorytetowa II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego. Głównym celem przedsięwzięcia było zahamowanie spadku powierzchni terenów zielonych.

Rysunek 32 Park Jana Pawła II po rewitalizacji.

źródło: www.lomza.pl

12. Zachowanie naturalnego charakteru rzek i dolin rzecznych oraz poprawa warunków wodnych

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

13. Modernizacja i rozbudowa bazy monitoringu przyrodniczego

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

14. Monitoring siedlisk i gatunków Natura 2000

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

15. Aktualizacja/ opracowanie gminnego programu ochrony środowiska

W dniu 17.09.2020 r. Urząd Miejski w Łomży poinformował o rozpoczęciu prac nad opracowaniem projektu dokumentu pn.: „Programu ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

16. Opracowanie raportów z programu ochrony środowiska

W 2019 r. został opracowany Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomży na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024” za okres 2017-2018.

17. Realizacja zapisów ustawy o ochronie przyrody w tym wydawanie pozwoleń/zezwoleń , prowadzenie odpowiednich rejestrów

Zadanie w raportowanym okresie było wykonywane na bieżąco przez Urząd Miejski w Łomży.

Ilość wydanych zezwoleń na usunięcie drzew:

- 2019 r.: 53
- 2020 r.: 62.

18. Realizacja zapisów ustawy o rybactwie śródlądowym oraz rozporządzenia w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie w tym wydawanie kart, prowadzenie odpowiednich rejestrów

Zadanie w raportowanym okresie było wykonywane na bieżąco przez Urząd Miejski w Łomży.

Ilość wydanych kart wędkarskich:

- 2019 r.: 170,
- 2020 r.: 218.

Rejestr sprzętu rybackiego:

- 2019 r.: 64,
- 2020 r.: 8 (do dnia 31.07.2020 r.).

19. Wydawanie pozwoleń zintegrowanych

W 2019 r. zostały wydane dwa pozwolenia, natomiast w 2020 r. wydano jedno pozwolenie.

20. Aktualizacja i sporządzanie (w miarę potrzeb) planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu (zgodnie z przepisami ustawy o lasach)

Na terenie Miasta Łomża obowiązuje Uproszczony plan urządzenia lasu należący do indywidualnych właścicieli dla miasta Łomża. Okres ważności planu od 1 maja 2012 r. do 30 kwietnia 2022 r.

21. Realizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości

W raportowanym okresie zadanie nie było realizowane.

22. Ocena stanu lasów

Zadanie nie ujęte w ocenie realizacji Programu Ochrony Środowiska.

23. Realizacja zapisów ustawy o lasach w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń , prowadzenie odpowiednich rejestrów

W raportowanym okresie zadanie nie było realizowane.

24. Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów

Zadanie nie ujęte w ocenie realizacji Programu Ochrony Środowiska.

25. Tworzenie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony zasobów przyrody i krajobrazu

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża w rejonie ulic: Wojska Polskiego i Meblowej do granic miasta zatwierdzony Uchwałą Nr 316/XXXI/20 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25.11.2020 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 03.12.2020 r. poz. 5054 zawiera informacje dotyczące nakazu stosowania rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych zapewniających zachowanie standardów jakości środowiska.

26. Utrzymywanie, ochrona i odtwarzanie korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej

Zadanie jest realizowane w ramach bieżącej działalności zgodnie z istniejącymi potrzebami.

Na terenie Miasta Łomża występuje korytarz ekologiczny tj. Dolina Środkowej Narwi.

32. Wskazanie lokalnych form architektonicznych zabudowy w obrębie krajobrazów

W analizowanym okresie Urząd Miejski w Łomży nie realizował zadania.

33. Uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie uwzględnienia wyników audytu krajobrazowego

W dniu 26.06.2019 r. przyjęto Uchwałą nr 100/XI/19 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W punkcie dotyczącym kształtowania zagospodarowania przestrzennego nadmieniono, że dla miasta Łomża nie został sporządzony audyt krajobrazowy. Uwarunkowania związane z funkcjonowaniem krajobrazu oraz analizą jego wartości i jakości zostały uwzględnione w mniejszym opracowaniu.

34. Organizacja konkursów i olimpiad, prowadzenie akcji, kampanii informacyjnych, konkursy, wystawy, warsztaty, publikacje o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury

W latach 2019 – 2020 zadanie było realizowane przez Nadleśnictwo w Łomży. Przeprowadzono akcję #sadziMY, która polegała na przekazaniu sadzonek dla społeczeństwa celem zaangażowania w aktywną działalność na rzecz polskiego leśnictwa i ochrony przyrody. W 2019 r. koszt realizacji zadania wyniósł 350,12 zł, a 2020 r. 3 206,21 zł. Akcja była finansowana ze środków Lasów Państwowych.

35. Budowa ścieżek edukacyjnych

W raportowanym okresie zadanie nie było realizowane.

36. Budowa / modernizacja infrastruktury przy szlakach edukacyjnych

W raportowanym okresie zadanie nie było realizowane.

37. Prowadzenie zakładki poświęconej edukacji ekologicznej na stronie internetowej

Nadleśnictwo Łomża na swojej stronie internetowej w zakładce edukacja posiada materiały w różnej formie:

- Gry;
- Leśnoteka – multimedialna encyklopedia o lesie,
- Fotoblog;
- Blogi pisane przez specjalistów. Czym jest zawód leśnika (Blog Leśniczego), wszystko o przyrodzie (Skrzydlate Myśli) i z praktyki edukatora leśnego (Blog Edukatora);
- Słownik wyjaśniający terminy leśne.

Urząd Miejski Miasta Łomża posiada na swojej stronie internetowej szereg Materiałów edukacyjnych Ministerstwa Środowiska.

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 10 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Zagrożenia poważnymi awariami.

Tabela 54 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Zagrożenia poważnymi awariami.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym			
Kierunek interwencji: Wspieranie działania jednostek reagowania kryzysowego			
1.	Doposażenie jednostek ratownictwa, w tym OSP (zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych, sprzętu ratowniczego, itp.)	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, KW PSP	↑
2.	Usprawnienie systemu ratownictwa i zwiększanie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych	Zadanie monitorowane: KW PSP	↑
3.	Ochrona przeciwpożarowa	Zadanie monitorowane: PGL LP, KW PSP, PK, zarządcy budynków, KW PSP	↑
4.	Ochrona przeciwpowodziowa, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska	Zadanie własne: Urząd Miasta Łomża	↔
Cel: Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego			
Kierunek interwencji: Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez kompleksowe działania prewencyjne			
5.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Zadanie monitorowane: KWP, Urząd Miasta Łomża, GDDKiA	↑
6.	Modernizacja i doposażenie ośrodków szkoleniowych	Zadanie monitorowane: KWP, JST i jednostki podległe JST, KW PSP	↑
7.	Szkolenia i warsztaty w zakresie ratownictwa	Zadanie monitorowane: Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe Urzędowi miasta Łomża, KW PSP i jednostki podległe	↔
Cel: Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii			
Kierunek interwencji: Ograniczenie występowania poważnych awarii			
8.	Prowadzenie kontroli instalacji na terenach zakładów przemysłowych	Zadanie monitorowane: WIOŚ, KW PSP	↔
9.	Prowadzenie i aktualizacja rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku występowania poważnych awarii	Zadanie monitorowane: WIOŚ, KW PSP	↔
10.	Aktualizacja wojewódzkiego i powiatowych planów zarządzania kryzysowego	Zadanie monitorowane: Podlaski Urząd Wojewódzki, Prezydent Miasta Łomża	↑

1. Dopuszczenie jednostek ratownictwa, w tym OSP (zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych, sprzętu ratowniczego, itp.)

W raportowanym okresie Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Łomży w ramach realizacji zadania zakupiła:

- samochód specjalny – drabina 40 metrowa,
- samochód operacyjny Skoda Kodiaq,
- silnik zaburtowy 10kW Honda (do pontonu),
- lanca gaśnicza,
- wspornik progowy,
- sprzęt medyczny (ciśnieniomierz, termometry, defibrylator AED, nosze itp.),
- fumigator i opryskiwacze do dezynfekcji,
- sprzęt ochrony układu oddechowego,
- piła tarczowa, szlifierka kątowna, piła łańcuchowa itp.,
- detektor wielogazowy,
- agregat proszkowy,
- węże tłoczne,
- sprzęt ratownictwa wodno – nurkowego,
- środki gaśnicze i neutralizatory,
- wózek widłowy elektryczny.

Zadania finansowane ze skarbu państwa.

2. Usprawnienie systemu ratownictwa i zwiększanie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych

W ramach realizacji zadania Komenda Miejska PSP w Łomży wymieniła odzież specjalną i kombinezony ratownicze oraz zakupiła suszarkę do ubrań specjalnych. Zadanie finansowane ze skarbu państwa.

3. Ochrona przeciwpożarowa

W ramach ochrony przeciwpożarowej Komenda Miejska PSP w Łomży prowadziła w latach 2019 – 2020 różne kampanie związane z tym tematem:

- Propagowanie montażu czujek dymu i czadu w obiektach mieszkalnych w ramach akcji „Obudź czujność” i „czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”;
- Akcje informacyjne „Kręci mnie bezpieczeństwo” prowadzone we współpracy z innymi instytucjami takimi jak: Policją, WOPR, Nadleśnictwem Łomża, Grupą Ratowniczą Nadzieja;
- Spotkania edukacyjne z dziećmi na sali „Ognik” w Komendzie Miejskiej PSP w Łomży;
- Działania informacyjno – szkoleniowe dla dzieci i młodzieży podczas wypoczynków w ferie zimowe i letnie.

Zadanie realizowane ze skarbu państwa.

4. Ochrona przeciwpowodziowa, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpowodziowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska

Magazyn przeciwpowodziowy jest utrzymywany nieodpłatnie w jednostce budżetowej miasta (Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej). W latach 2019-2020 nie dokonywano żadnych zakupów.

5. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym

1) Program łomżyńskiej bezpiecznej komunikacji rowerowej

W raportowanym okresie Miasto Łomża oraz Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Łomży zawarły porozumienie mające na celu wspólną realizację miejskiego programu łomżyńskiej bezpiecznej komunikacji rowerowej, w oparciu o istniejącą i projektowaną infrastrukturę rowerową oraz powszechną edukację w zakresie rowerowego wychowania komunikacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży ze szkół z terenu miasta Łomża. Porozumienie w dniu 16 kwietnia 2019 r. podpisali z-ca prezydenta Andrzej Garlicki oraz dyrektor WORD-u Mirosław Oliferuk.

System Łomżyńskiej Komunikacji Rowerowej (ŁoKeR) funkcjonował na terenie miasta Łomża, w terminie od 26 kwietnia 2019 r. do 4 listopada 2019 r. Zarejestrowało się w nim 3442 użytkowników (o ponad 1100 więcej względem 2018 r.), którzy rowery wypożyczyli 26 953 razy (prawie 5 tys. razy więcej względem 2018 r.) na łącznie 10 403

Celem programu było podnoszenie wiedzy teoretycznej i praktycznej uczniów szkół w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, przygotowanie uczniów do egzaminu na kartę rowerową oraz uświadomienie młodzieży zagrożeń wynikających z uczestnictwa w ruchu drogowym. Służył również do nauki właściwego i bezpiecznego korzystania z systemu komunikacji rowerowej.

2) Dzień Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym

Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Łomży realizuje przedsięwzięcia związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze województwa, w szczególności z popularyzacją przepisów o ruchu drogowym i podnoszeniem kultury jazdy kierowców.

6. Modernizacja i doposażenie ośrodków szkoleniowych

W raportowanym okresie zadanie realizowała Komenda Miejska PSP w Łomży. Wykonano termomodernizację budynków garażowych, modernizację pralni, utworzono pomieszczenie do segregacji odpadów medycznych i dezynfekcji sprzętu. Zadanie finansowane ze skarbu państwa.

7. Szkolenia i warsztaty w zakresie ratownictwa

W ramach realizacji zadania Komenda Miejska PSP w Łomży w latach 2019-2020 prowadziła szereg warsztatów i ćwiczeń:

- Ćwiczenia ratownictwa wodno-lodowego Plaża Miejska; 27.01.2019;
- Ćwiczenia z ratownictwa wodnego Plaża Miejska; 29-30.06.2019;
- Ćwiczenia ewakuacyjne na terenie Szpitala Wojewódzkiego w Łomży; 22.10.2019;

- Warsztaty z ratownictwa technicznego; 02.03.2020;
- Warsztaty z ratownictwa technicznego dla jednostek spoza KSRG; 28.09.2019;
- Ćwiczenia ewakuacyjne Galeria Veneda; 23.06.2020;
- Warsztaty z ratownictwa drogowego „Zdarzenia z udziałem pojazdów zasilanych elektrycznie” na przykładzie autobusu K-BUS Solar City; 28-29.09.2020.

Zadanie finansowane ze skarbu państwa.

8. Prowadzenie kontroli instalacji na terenach zakładów przemysłowych

W raportowanym okresie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku Delegatura w Łomży prowadził kontrole instalacji na terenach zakładów przemysłowych:

- 2019 rok: przeprowadzono 15 kontroli zakładów,
- 2020 rok: przeprowadzono 41 kontroli zakładów.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Łomży w latach 2019-2020 przeprowadziła kontrole w następujących miejscach:

- Dwie hale magazynowe z infrastrukturą przy ul. Kamiennej 22: Center Mebel Sp. z o.o. Sp. K., Al. Legionów 141F, 18-400 Łomża,
- Zakład przetwórstwa warzyw z częścią socjalno-administracyjną: Przedsiębiorstwo Produkcyjno – usługowe - handlowe Rogowski S.C. Beata Cholewicka i Katarzyna Łukasik, ul. Spółdzielcza 9-19, 18-400 Łomża,
- Rozbudowa budynku produkcyjno-usługowego przy ul. Akademickiej 48: PHU Okeina Kazimierz Domurat, ul. Akademicka 48, 18-402 Łomża,
- Przebudowa i rozbudowa budynku magazynowego przy ul. Nowogrodzkiej: Edpol Food & Innovation Sp. z o.o., ul. Nowogrodzka 155A, 18-400 Łomża,
- Budynek socjalny: Center Mebel Sp. z o.o. Sp. K., Al. Legionów 141F, 18-400 Łomża,
- Zakład Produkcyjny i prefabrykacji wyrobów betonowych przy ul. Meblowej 6: PPHU Mackiewicz Danuta Genowefa Mackiewicz, Al. Józefa Piłsudskiego 117A, 18-400 Łomża,
- Instalacja do obróbki i przetwórstwa produktów spożywczych przy ul. Poznańskiej 121: PEPEES S.A, ul. Poznańska 121, 18-402 Łomża,
- Budynek biurowy i hali produkcyjnej przy ul. Rotm. Pileckiego: Pianpol Tex Sp. z o.o., Al. Piłsudskiego 78, 18-400 Łomża,
- Instalacja grzewcza na biomasę przy ul. Ciepłej 16: MPEC Sp. z o.o., ul. Kopernika 9A, 18-400 Łomża,
- Instalacja do energetycznego spalania paliw o nominalnej mocy poniżej 50 MW przy ul. Poznańskiej 121: PEPEES S.A, ul. Poznańska 121, 18-402 Łomża,
- Punkt Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych przy ul. Akademickiej 22: ZGO Sp. z o.o., ul. Akademicka 22, 18-400 Łomża,
- Instalacja przetwarzania odpadów przy ul. Sikorskiego 164: Eko-Kar firma recyklingowa Anna Karwowska, ul. Sikorskiego 164, 18-400 Łomża,
- Instalacja przetwarzania odpadów przy ul. Nowogrodzka 151: Miś Sp. z o.o., ul. Plac Grzyb.

Zadanie finansowane ze skarbu państwa.

9. Prowadzenie i aktualizacja rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku występowania poważnych awarii

W latach 2019-2020 na bieżąco była prowadzona i aktualizowana baza Poważne Awarie na stronie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Zgodnie z *Wykazem zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg stanu 31.12.2020 r.* na terenie Miasta Łomża nie ma zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku występowania poważnych awarii.

10. Aktualizacja wojewódzkiego i powiatowych planów zarządzania kryzysowego

W 2020 roku Miejski Plan Zagospodarowania Kryzysowego został zaktualizowany pod względem dostosowania procedur postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń na terenie miasta.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża na lata 2016-2020 wyznaczył 159 zadań w 10 obszarach interwencji. Ocenie nie podlega 7 zadań z powodu braku możliwości ich wykonania. W okresie od 1 stycznia 2019r. do 31 grudnia 2020r. podjęto się realizacji 116 zadań. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Znaczna część zadań ma charakter ciągły.

Tabela 55 Ocena realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska.

Lp.	Obszar interwencji	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/realizowanych	% realizacji POŚ
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	29	27	93,10
2.	Zagrożenia hałasem	11	10	90,91
3.	Pola elektromagnetyczne	3	2	66,67
4.	Gospodarowanie wodami	21	11	52,38
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	22	15	68,11
6.	Zasoby geologiczne	2	2	100,00
7.	Gleby	11	8	72,73
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	10	9	90,00
9.	Zasoby przyrodnicze	33	22	65,63
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	10	10	100
RAZEM		152	116	76,31

źródło: Opracowanie własne

Zadania, których nie ujęto w ocenie realizacji Programu Ochrony Środowiska:

1. Eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalni.
2. Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami.
3. Działania edukacyjne promujące racjonalne wykorzystanie kopalni.
4. Prowadzenie gospodarki leśnej z zachowaniem wszystkich funkcji lasu.
5. Ocena stanu lasów.
6. Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów.
7. Uporządkowanie stanu prawno-własnościowego nieruchomości w ewidencji gruntów.

Poniżej zestawiono wydatkowane kwoty na realizację zadań w zależności od obszaru interwencji. Podane sumy dotyczą wydatków majątkowych – inwestycyjnych. Część zadań posiada charakter administracyjny i jest realizowana w ramach bieżącej działalności podmiotów, stąd nie możliwe jest wyszczególnienie dokładnych kwot przeznaczonych na realizację przedsięwzięć.

Tabela 56 Szacunkowe koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża.

Lp.	Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe za lata 2019-2020
			RAZEM [zł]
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Budżet Miasta	14 923 084,55
		WFOŚiGW	3 572 955,67
		UE	1 367 894,17
		MPEC	1 573 318,97
		MPWiK	2 524 991,53
		inne	6 111 580,45
		RAZEM	30 073 825,34
2.	Zagrożenia hałasem	Budżet Miasta	45 337 606,10
		NFOŚiGW	592 725,00
		inne	48217821,06
		Fundusze Europejskie	9 600 000,00
		RAZEM	103 748 152,2
3.	Pola elektromagnetyczne	RWMŚ	15 000,00
		RAZEM	15 000,00
4.	Gospodarowanie wodami	Budżet Miasta	448 670,00
		MPWiK	35 695,24
		RAZEM	484 365,00
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	MPWiK	4 815 384,50
		POiŚ NFOŚiGW	99 687,93
		Fundusze Europejskie Infrastruktura i Środowisko, NFOŚiGW, PGW WP, GIOŚ	3 928 148,00
		RAZEM	8 843 220,43
6.	Zasoby geologiczne	-	-
		RAZEM	-
7.	Gleby	-	-
		RAZEM	-
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Budżet Miasta	19 749 302,87
		RAZEM	19 749 302,87
9.	Zasoby przyrodnicze	Budżet Miasta	95 927,08
		Lasy Państwowe	3 556,33
		RAZEM	99 483,41
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	Budżet Miasta	382 869,19
		inne	789 563,94
		RAZEM	1 172 433,13

Lp.	Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe za lata 2019-2020
			RAZEM [zł]
RAZEM			164 185 782,58 zł

źródło: opracowanie własne

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie miasta Łomża zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z 2018 roku ze stanem na lata 2019-2020.

Tabela 57 Wskaźniki monitoringu realizacji POŚ na terenie miasta Łomża w latach 2018-2020.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2018	2019	2020	Tendencja zmian w analizowanych latach
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza						
1.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	t/rok	85 698	80 851	79 100	Spadek
2.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	t/rok	68	62	33	Spadek
Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem						
3.	Długość dróg o nawierzchni ulepszonej utwardzonej	km	23,2	24,2	b.d.	Wzrost
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne						
4.	Punkty w których zaobserwowano przekroczenia wartości dopuszczalnych	szt.	0	0	0	Bez zmian
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami						
5.	Udział JCWP w stanie dobrym	%	0	0	0	Bez zmian
6.	Udział JCWPd w stanie chemicznym dobrym	%	100%	100%	100%	Bez zmian
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa						
7.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej ogółem	dam ³	b.d.	4 039,8	4 332,5	Wzrost
8.	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	39,4	37,0	39,7	Wzrost
9.	Liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków RLM	osoba	62 390	62 298	60 010	Spadek
10.	Długość kanalizacji sanitarnej	km	117,3	119,0	120,3	Wzrost
11.	Długość sieci wodociągowej	km	126,5	128,8	129,1	Wzrost
12.	Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi	dam ³	3 206,0	3 144,0	3 337,0	Spadek/Wzrost
13.	Liczba oczyszczalni ścieków	szt	1	1	1	Bez zmian

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Łomża za lata 2019-2020

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2018	2019	2020	Tendencja zmian w analizowanych latach
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne						
14.	Tereny wykluczone z użytkowania rolnego i leśnego na potrzeby wydobywania/ kopalni	ha	0,0	0,0	0,0	Bez zmian
Obszar interwencji: Gleby						
15.	Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych w ciągu roku	ha	0,0	0,0	0,0	Bez zmian
16.	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji	ha	0,0	0,0	0,0	Bez zmian
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów						
17.	Odpady wytworzone w ciągu roku poddane odzyskowi	tys. t	-	-	-	-
18.	Tereny składowisk odpadów niezrehabilitowane	ha	0,0	0,0	0,0	Bez zmian
19.	Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych	Mg	24 469,06	23 645,36	23 890,693	Spadek/wzrost
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze						
20.	Poziom lesistości	%	1,0	1,0	1,0	Bez zmian
21.	Powierzchnia lasów	ha	32,87	32,87	32,87	Bez zmian
22.	Powierzchnia gruntów zalesionych i zakrzaczonych	ha	Nasadzono 647 drzew i 3000 krzewów	Nasadzono 458 drzew i 2870 krzewów	b.d.	Wzrost
23.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem	ha	101,62	101,62	b.d.	Bez zmian
24.	Obszary prawnie chronione ogółem	ha	699,06	536,10	536,10	Spadek
25.	Liczba pomników przyrody	szt.	12	12	12	Bez zmian
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami						
26.	Liczba wystąpienia przypadków poważnych awarii	szt.	0	0	0	Bez zmian

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS, WIOŚ, *Analizy stanu gospodarki odpadami*.

6. Podsumowanie

W Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża wyznaczono 159 zadań. Analizie poddano 152 zadania, które zostały wyznaczone w ramach 10 obszarów interwencji. Podjęto się realizacji 116 zadań. Realizacja Programu kształtuje się na poziomie 76,31%, co jest dobrym wynikiem.

Zadaniami nie zrealizowanymi były:

- 1) Uruchomienie linii alarmowych w ramach kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w instalacjach indywidualnych.
- 2) Budowa/ przebudowa systemów oczyszczania spalin w procesach produkcyjnych.
- 3) Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie hałasu.
- 4) Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi.
- 5) Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych, w tym w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Wisły (oraz PZRP dla Regionu wodnego Środkowej Wisły).
- 6) Opracowanie warunków korzystania z wód regionów wodnych.
- 7) Przegląd pozwoleń wodnoprawnych, w tym związanych z poborem wód podziemnych.
- 8) Melioracje gruntów - budowa/ przebudowa/ modernizacja urządzeń melioracji wodnych.
- 9) Budowa/ remont budowli hydrotechnicznych.
- 10) Udrożnianie/ przebudowa/ odbudowa zabudowy regulacyjnej rzek i odtworzenie koryt kanałów.
- 11) Remont umocnień brzegowych i ubezpieczenie brzegów rzek (w tym zabudowa przeciwoerozyjna).
- 12) Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrażnianie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb.
- 13) Realizacja działań wynikających z programów dotyczących zrównoważonego rolnictwa.
- 14) Tworzenia i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania i ochrony wód.
- 15) Przebudowa hydroforni wraz z infrastrukturą.
- 16) Wymiana rur azbestowych na PCV.
- 17) Budowa/ modernizacja stacji zlewnych nieczystości ciekłych i usprawnienie systemu odbioru nieczystości płynnych.
- 18) Usprawnienie gospodarki osadowej.
- 19) Opomiarowanie i wizualizacja pracy studni w SUW.
- 20) Opomiarowanie sieci kanalizacyjnej.
- 21) Dalsza rozbudowa istniejącego monitoringu ciśnienia wody w połączeniu z przepływem i analizą chemiczną wody.
- 22) Modernizacja i rozwój zdalnych odczytów wodomierzy głównych.
- 23) Realizacja działań zapobiegających erozji.
- 24) Wprowadzenie obowiązku umieszczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów na których zostały przekroczone standardy jakości gleb.
- 25) Promowanie zachowań sprzyjających ochronie gleb i powierzchni ziemi.

- 26) Aktualizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.
- 27) Przywracanie walorów przyrodniczych zabytkowym parkom.
- 28) Eliminacja i ograniczenie populacji występowania inwazyjnych gatunków obcych.
- 29) Realizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości.
- 30) Realizacja zapisów ustawy o lasach w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów.
- 31) Utrzymanie stref zalewowych w dolinach wolnych od zabudowy.
- 32) Lokalizacja krajobrazów priorytetowych.
- 33) Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu, w szczególności poprzez wskazanie obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody.
- 34) Wskazanie zagrożeń dla możliwości zachowania wartości krajobrazu.
- 35) Wskazanie lokalnych form architektonicznych zabudowy w obrębie krajobrazów.
- 36) Budowa ścieżek edukacyjnych.
- 37) Budowa / modernizacja infrastruktury przy szlakach edukacyjnych.

Większość zrealizowanych zadań jest długofalowa, to znaczy, że przedsięwzięcia są działaniami ciągłymi (wykonywanymi na bieżąco w ramach potrzeb i dostępnych środków finansowych) i cyklicznymi (corocznymi).

Nakłady poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2019-2020 wyniosły około 164 mln zł. Władze miasta oraz inne podmioty odpowiedzialne za realizację Programu największe nakłady finansowe, ponad 100 mln zł, przeznaczyły na działania prowadzone w obszarze zagrożeń hałasem, a konkretniej były to prace inwestycyjne związane z rozbudową i modernizacją dróg gminnych/ powiatowych/ krajowych.

Miasto Łomża otrzymało dofinansowanie na 20 inwestycji drogowych na łączną kwotę ponad 48 mln zł. Wykonano m. in.:

- Przebudowę i rozbudowę dróg gminnych,
- Budowę sięgacza drogi gminnej nr 101098B,
- Remont drogi krajowej nr 61.

W latach 2019-2020 w granicach administracyjnych Łomży zrealizowano projekt drogowy dotyczący budowy i przebudowy drogi wojewódzkiej nr 677 na odcinku Łomża-Śniadowo, w ramach której wykonano 1,35 km przedmiotowej drogi na terenie miasta.

W 2020 r. oddano do użytku Miejskie Centrum Przesiadkowo-Komunikacyjne w Łomży tworzące węzeł przesiadkowo-komunikacyjny ze stanowiskami dla autobusów dalekobieżnych, stanowiskami dla komunikacji o zasięgu lokalnym oraz szklane zadaszenie dworca o konstrukcji stalowej.

Z modernizacją dróg związane były również prace dotyczące przebudowy sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych, którymi zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Łomży.

Istotną inwestycją był również rozwój sieci ciepłowniczej. W 2019 r. wymieniono 85,00 mb rurociągów magistralnej sieci ciepłej o średnicy Dn 400mm oraz wybudowano 1865,00 mb nowych rurociągów różnych średnic tj. od Dn 25mm do Dn 200mm.

W obszarach pola elektromagnetyczne, gospodarka wodno-ściekowa, gospodarowanie wodami i zagrożenia poważnymi awariami prowadzono działania monitoringowe i kontrolne. Na bieżąco wykonywane są prace pielęgnacyjne i utrzymujące tereny zieleni oraz prowadzona jest edukacja ekologiczna dla wszystkich grup wiekowych z zakresu ochrony powietrza, ochrony wód czy gospodarki odpadami komunalnymi.

Miasto wybiera te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców

Podmioty wyznaczone do realizacji zadań zawartych w Programie pozyskiwały środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak: fundusze Unii Europejskiej (RPO WM, POIiŚ, PROW), Fundusze Europejskie Infrastruktura i Środowisko, Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Czyste Powietrze).

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie miasta wskazuje m.in. na wzrost nasadzeń drzew oraz krzewów, roli rekreacyjnej zieleni, rozbudowę dróg o nawierzchni ulepszonej utwardzonej. Odnotowano także brak zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym oraz spadek zanieczyszczenia powietrza. Negatywnym zjawiskiem jest zakwalifikowanie strefy Miasta Łomża do klasy C ze względu na przekroczenie dopuszczalnych stężeń benzo(a)pirenu, PM10 oraz PM2,5 w powietrzu. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie miasta wskazuje m.in. na rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz sieci wodociągowej.

W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikająca z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża za lata 2019-2020 ocenia się pozytywnie.

Spis tabel

Tabela 1 Dane demograficzne (stan na 31.12.2020r.).....	8
Tabela 2 Procesy demograficzne w mieście Łomża w latach 2011-2020.	8
Tabela 3 Wykaz pomników przyrody na terenie miasta Łomża	13
Tabela 4 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza. .	14
Tabela 5 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów SO ₂ na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2019 r.	18
Tabela 6 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów SO ₂ na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2020 r.	19
Tabela 7 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów NO ₂ na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2019 r.	20
Tabela 8 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów NO ₂ na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2020 r.	20
Tabela 9 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów stężenia pyłu PM10 na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2019 r.	21
Tabela 10 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów stężenia pyłu PM10 na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2020 r.	21
Tabela 11 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów pyłu PM2,5 na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2019 r.	23
Tabela 12 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów pyłu PM2,5 na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2020 r.	23
Tabela 13 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi.	25
Tabela 14 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów ozonu na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2019 r.	26
Tabela 15 Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów ozonu na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi; 2020 r.	26
Tabela 16 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza.....	28
Tabela 17 Wyniki klasyfikacji strefy podlaskiej, w której zlokalizowane jest miasto Łomża, dla poszczególnych zanieczyszczeń.	28
Tabela 18 Wykaz przebudowanych sieci kanałowych w 2019 r.	31
Tabela 19 Wykaz wybudowanych sieci preizolowanych 2019 r.....	31
Tabela 20 Wykaz nowych podłączeń w 2019 r.	32
Tabela 21 Podsumowanie sieci ciepłowniczej w 2019 r.	32
Tabela 22 Wykaz przebudowanych sieci rozdzielczych, z kanałowych na preizolowane w 2020 r.	32
Tabela 23 Wykaz wybudowanych sieci preizolowanych w 2020 r.	33
Tabela 24 Wykaz nowych podłączeń w 2020 r.	33
Tabela 25 Podsumowanie 2020 r.....	33
Tabela 26 Liczba wniosków przyznana w ramach Programu "Czyste Powietrze" – termomodernizacja budynków.....	37
Tabela 27 Liczba wniosków związana z wymianą kotłów przyznana w ramach Programu "Czyste Powietrze".....	37
Tabela 28 Liczba wniosków związana z wykorzystaniem OZE przyznana w ramach Programu "Czyste Powietrze".....	39
Tabela 29 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Zagrożenia hałasem.....	40
Tabela 30 Projekty inwestycyjne Miasta Łomża dofinansowane ze środków zewnętrznych w 2019 r. związane z budową/przebudową/modernizacją dróg.....	42
Tabela 31 Projekty inwestycyjne Miasta Łomża dofinansowane ze środków zewnętrznych w 2020 r. związane z budową/przebudową/modernizacją dróg.....	43
Tabela 32 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	48
Tabela 33 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Pola elektromagnetyczne.	49
Tabela 34 Wykaz punktów pomiarowych w raz z uzyskanymi wartościami PEM w 2019 r.....	50

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Łomża za lata 2019-2020

Tabela 35 Wykaz punktów pomiarowych w raz z uzyskanymi wartościami PEM w 2020 r.	50
Tabela 36 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Gospodarowanie wodami.	51
Tabela 37 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	54
Tabela 38 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Gospodarka wodno-ściekowa.	58
Tabela 39 Rozbudowa sieci wodociągowej 2019 r.	60
Tabela 40 Rozbudowa sieci wodociągowej 2020 r.	61
Tabela 41 Indywidualne systemy oczyszczania ścieków – ilość oczyszczalni przydomowych.	62
Tabela 42 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w 2019 r.	62
Tabela 43 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w 2020 r.	63
Tabela 44 Jednolite części wód powierzchniowych w obrębie miasta Łomża.	66
Tabela 45 Klasyfikacja i ocena stanu wód jcwp zlokalizowanych na terenie Miasta Łomża.	66
Tabela 46 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) na obszarze miasta Łomża.	68
Tabela 47 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne.	69
Tabela 48 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Gleby.	70
Tabela 49 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.	73
Tabela 50 Ilość i rodzaj odpadów komunalnych przyjętych do PSZOK w 2019 r.	75
Tabela 51 Ilość i rodzaj odpadów komunalnych przyjętych do PSZOK w 2020 r.	76
Tabela 52 Baza Azbestowa - masa wyrobów w kg.	77
Tabela 53 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Zasoby przyrodnicze.	79
Tabela 54 Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Zagrożenia poważnymi awariami. ...	89
Tabela 55 Ocena realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska.	94
Tabela 56 Szacunkowe koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża.	95
Tabela 57 Wskaźniki monitoringu realizacji POŚ na terenie miasta Łomża w latach 2018-2020.	97

Spis rysunków

Rysunek 1 Granice miasta Łomża.....	5
Rysunek 2 Podział administracyjny miasta	6
Rysunek 3 Położenie Łomży na tle mezoregionów.....	6
Rysunek 4 Mapa drogowa miasta Łomża	7
Rysunek 5 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	9
Rysunek 6 Średnie temperatury i opady występujące na terenie Miasta Łomża.....	10
Rysunek 7 Róża wiatrów Miasta Łomża	10
Rysunek 8 Przebieg 25 maksymalnej wartości godzinowej stężenia SO ₂ na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011 – 2020	19
Rysunek 9 Przebieg 4 maksymalnej wartości godzinowej stężenia SO ₂ na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011 – 2020	19
Rysunek 10 Przebieg 19 maksymalnej wartości 1-godzinowej stężenia NO ₂ na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011 – 2020	20
Rysunek 11 Przebieg wartości średniej rocznej stężenia NO ₂ na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011-2020.....	21
Rysunek 12 Przebieg 36 maksymalnej wartości 24-godzinowej stężenia pyłu PM10 na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011-2020	22
Rysunek 13 Przebieg wartości średniej rocznej stężenia pyłu PM10 na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011-2020.....	22
Rysunek 14 Zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia; 2020 r.....	23
Rysunek 15 Przebieg wartości stężenia średniego rocznego pyłu PM2,5 na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011-2020.	24
Rysunek 16 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 (II faza) określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie podlaskim w 2019 r. ..	24
Rysunek 17 Zasięg obszarów przekroczeń średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2.5 określonego ze względu na ochronę zdrowia; 2020 r.....	25
Rysunek 18 Przebieg wartości średnich rocznych stężeń benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na tle poziomu dopuszczalnego w latach 2011-2020.	25
Rysunek 19 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu określonego ze względu na ochronę zdrowia, 2020 r.....	26
Rysunek 20 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie podlaskim w 2020 roku.	27
Rysunek 21 Hala Kultury przedstawiona przed i po termomodernizacji	36
Rysunek 22 Ciepłownia Miejska w Łomży po wybudowaniu nowej instalacji.	38
Rysunek 23 Ulica Szmaragdowa po przebudowie.....	44
Rysunek 24 Ulica Wiejska po przebudowie.	44
Rysunek 25 Ulica 3 Maja po przebudowie.	45
Rysunek 26 Miejskie Centrum Przesiadkowo-Komunikacyjne.	47
Rysunek 27 Realizacja projektu "Przy-Stań" w ramach Budżetu Obywatelskiego.	55
Rysunek 28 Jednolite części wód powierzchniowych.	66
Rysunek 29 Obszary zanieczyszczone na terenie Miasta Łomża.	72
Rysunek 30 Nowe kontenery na drobny zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.	74
Rysunek 31 Ekoporadnik - informator dla mieszkańców.	78
Rysunek 32 Park Jana Pawła II po rewitalizacji.	84
Rysunek 33 Mapa korytarzy ekologicznych w województwie podlaskim.....	87